

ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးဝါဒမှသည်
စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်သို့
(ဒုတိယတွဲ)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

ပထမအကြိမ်ညီလာခံမှတ်တမ်း

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၄) ရက် မှ (၁၉) ရက်

ဆလိုင်လျန်မှန်းဆာခေါင်း (Lian H. Sakhong)

နှင့်

စိုင်းတို့ (Sai Doue)

တို့က စိစစ်တည်းဖြတ်၍ စုစည်းတင်ပြသည်။

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း အုပ်ရေ ၅၀၀
၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ မေလ
ဖင်းမယ်မြို့၊ ထိုင်းနိုင်ငံ။

ထုတ်ဝေသူ
ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
P.O. Box 49, Chiang Mai University
Chiang Mai 50202, Thailand

First Edition: 500 Copies
May 2001, Chiang Mai, Thailand

Published by
United Nationalities League for Democracy (Liberated Areas)

UNLD (LA)
P.O. Box 49, Chiang Mai University
Chiang Mai 50202, Thailand

With generous support from:
The Euro- Burma Office and The Burma Fund

မာတိကာ

Foreward by: Dr. Chao Tzang Yawngghwe

၁။ ပထမအကြိမ် ညီလာခံ

- (က) ပမာဏ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ
ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်
Announcement 1/98 [Formation of UNLD (LA)]
- (ခ) ညီလာခံအကြို ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်များ
Announcement for Holding of UNLD Inaugural Congress
- (ဂ) Invitation for UNLD Inaugural Congress
ဖိတ်ကြားခြင်း
- (ဃ) ညီလာခံအစီအစဉ်များ
Tentative Agenda

၂။ ညီလာခံတွင်တင်သွင်းဆွေးနွေးသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာစာတမ်းများ

- (က) **"DEMOCRACY MOVEMENT TOWARDS FEDERAL UNION:
THE ROLE OF UNLD IN THE STRUGGLE FOR DEMOCRACY
AND FEDERALISM IN BURMA"**
By: Dr. Lian H. Sakhong
- (ခ) **"BASICS PRINCIPLES ON STATE CONSTITUTION"**
By: Dr. Chao Tzang Yawngghwe
- (ဂ) **"BASICS PRINCIPLES OF POLITICAL DIALOGUE"**
By: Harn Yawngghwe

၃။ ညီလာခံတွင်တင်သွင်းဆွေးနွေးသော မြန်မာဘာသာစာတမ်းများ

- (က) ခွန်မာရ်ကိုဘန်း ၏ “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ်အကျဉ်းနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ဆယ်နှစ်တာဖြတ်သန်းမှု သုံးသပ်ချက်”
- (ခ) မန်းညွန့်မောင်၏ “နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ မြန်မာစစ်ကောင်စီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်နှင့် မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ချက်”

- (ဂ) ဒယ်နီရယ်အောင်၏ “နဝတ/နအဖ အမျိုးသားညီလာခံအတွေ့အကြုံ ရှင်းလင်းချက်”
- (ဃ) စိုင်းဝင်းဖေ၏ “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများအတွင်း နိုင်ငံရေးအရ ခိုင်မာတိုးတက်ရေး”
- (င) စဝ်အွတ်ကေးဆီး၏ “မဟာမိတ်ရေးရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း”

၄။ ပထမအကြိမ်ညီလာခံ ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်များ

Statement of the Inaugural Meeting of UNLD (LA)
 ပထမအကြိမ်ညီလာခံထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်

၅။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ၏

- (က) မူဝါဒသဘောထား၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ
 UNLD (LA)'s Aims and Objectives
- (ခ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လမ်းညွှန်အခြေခံမူ (၇) ချက်
 The Basic Principles of Federal Union
- (ဂ) အဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း (ယာယီ/မူကြမ်း)
- (ဃ) ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများ (Recorded Photos)

Forward

By
Dr. Chao Tzang Yawngghwe*

The First (Inaugural) conference of the UNLD (United Nationalities League for Democracy) outside Burma was held recently on the Thai-Burma border, the result of which is its revival as the UNLD (LA) [United Nationalities League for Democracy (Liberated Area)].

The United Nationalities League for Democracy is a coalition of political parties formed by the Ethnic Nationalities of what is known as Burma. These parties participated in the 1990 elections and together with its ally, the SNLD (Shan Nationalities League for Democracy), formed a parliamentary bloc of 67 elected representatives of the people.

Like the NLD (National League for Democracy) of Daw Aung San Suu Kyi, the UNLD's legitimacy rests on its participation in the 1990 election and it, like the NLD, represents therefore the aspiration and will of the people, in particular the Ethnic Nationalities.

The main goal of the UNLD is the establishment of a democratic, Federal Union of Burma, and it fully supports UN resolutions calling for a Tripartite Dialogue to resolve the serious Constitutional, Political and Humanitarian crisis in Burma.

UNLD leaders can be decried as "principled moderates", and although many of the ethnic nationalities political parties have been unlawfully disbanded by the military regime, the UNLD is looked up by the Ethnic Nationalities peoples as a leadership body that is legitimate and represents their aspirations.

With the recent opening of the dialogue process in Rangoon, the UNLD is prepared to work together with all democratic forces and Ethnic nationalities organizations and leaders to mark the dialogue process an open and inclusive one. There is a need in Burma to hear all voices and to accommodate all interests and aspirations.

Both Democracy and Federalism are based on pluralism, the recognition of, and respect for pluralism and diversity in all spheres of life-particularly in the sphere of governance and politics.

The UNLD as a front that stands for Democracy and Federalism will therefore be guided in all its actions by the recognition of, and respect for pluralism and diversity.

Dr. Chao Tzang Yawngghwe
Member of Consultative Honorary Committee
U.N.L.D. (L.A)

---

*. Chao Tzang Yawngghwe is at present with the NRP/National Reconciliation Program, and advises the leadership of Burma's democracy movement on strategic and policy matters. He also coordinates with Ethnic Nationalities organizations and leaders. He holds a B.A (Hons) degree from Rangoon University, and a Master & Ph.D from the University of British Columbia, Canada. Chao Tzang Yawngghwe was with the SSA/Shan State Army, from 1963 to 1977 and also served as the General Secretary of the SSPP/Shan State Progress Party (1973-1977). He is the son of Sao Shwe Thaik, the Yawngghwe Prince, and First Union President (1948-1952).

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

ပထမအကြိမ် ညီလာခံမှတ်တမ်း

အခန်း (၁)

ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် (၁/၉၈)

- ၁။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် UNLD သည် ၁၉၈၉ ခုနှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ကြစဉ်ကတည်းက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကိုယ်စားပြုသည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၁၉) ပါတီနှင့် တသီးပုဂ္ဂလပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးတို့ စုစည်းပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ချုပ်ကြီး အဖြစ် ရပ်တည်လာခဲ့ပါသည်။
- ၂။ သို့ရာတွင်လူမျိုးကြီးဝါဒကို စွဲကိုင်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရည်တူအခွင့်အရေးကို လုံးဝမလိုလားသော နဝတဖက်ဆစ်စစ်အုပ်စုသည် ၎င်း၏အတုအယောင်အမျိုးသားညီလာခံအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်လုပ်ငန်းများအနက် အဓိကအခြေခံကျဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကြီး UNLD နှင့် UNLD အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ပြည်နယ်များကိုယ်စားပြုဖွဲ့စည်းထားသည့် ပါတီ (၇) ပါတီနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကိုယ်စားပြုထားသော ပါတီအဖွဲ့အစည်းများကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်အတွင်း အစီအစဉ်ရှိရှိဖြင့် မတရားတဖက်သက် ဖျက်သိမ်းကြောင်း ကြေငြာလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- ၃။ ထိုသို့ နဝတသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို ကိုယ်စားပြုထားသည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်းများကို မတရားတဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းကြောင်း ကြေငြာထားခဲ့သော်လည်း မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအသီးသီး၏ ဆန္ဒသဘောထားနှင့်အညီ ပေါက်ဖွားတည်ဆောက်ထားခဲ့ကြသည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း မည်သူဖျက်ဖျက်ခိုမပျက် ခံယူထားကြပြီး ဖြစ်နိုင်သမျှ တတ်နိုင်သမျှ ယနေ့အထိ နည်းမျိုးစုံဘက်ပေါင်းစုံဖြင့် စုစည်းလှုပ်ရှားလျက်ပင် ရှိပါသည်။
- ၄။ ယခုအချိန်တွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ကိုယ်စားပြုထားသည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်း (၁၀) ပါတီမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တသီးပုဂ္ဂလပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် လွှတ်မြောက်နယ်မြေသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ဖြစ်ပါသည်။
- ၅။ ထို့ကြောင့် လွှတ်မြောက်နယ်မြေများသို့ ရောက်ရှိလာကြသော ပါတီအဖွဲ့အစည်း (၁၀) ပါတီနှင့် တသီးပုဂ္ဂလပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးတို့သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ကြီးများ သဘောတူချုပ်ဆိုထားရှိသော ပင်လုံစာချုပ်ကြီး၏ ဦးတည်ချက်အနှစ်သာရများကို ဂုဏ်ပြုဖော်ဆောင်လိုသော ဆန္ဒသဘောထားပါရှိသည့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွှတ်မြောက်နယ်မြေ) UNLD (LA) ကို ၅၁ နှစ်မြောက် ပင်လုံစာချုပ်နေ့ဖြစ်သော ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်ကြောင်း ကြေငြာအပ်ပါသည်။
- ၆။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွှတ်မြောက်နယ်မြေ) သည် မူလ UNLD ၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒ သဘောထားများအတိုင်း ဆက်လက်ခံယူကျင့်သုံးသွားပြီး အခြားနိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းများတို့နှင့် ပူးပေါင်းလက်တွဲ၍ စစ်အာရှင်စနစ်ဖျက်သိမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် အမျိုးသားတန်းတူရေးကို တပြိုင်တည်း ဖော်ဆောင်သွားရန်အတွက် အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာအပ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွှတ်မြောက်နယ်မြေ)
UNLD/LA

Announcement 1/98
12 February, 1998

1. The United Nationalities League for Democracy (UNLD) has, since its inception, existed as a league composed of nineteen, political parties representing ethnic nationalities and two independent ethnic elected MPs.
2. But the chauvinistic and fascist military clique which is totally against equality for the ethnic nationalities, has, not only refused to recognize their right to equality, it has, has 1992, purposefully and unilaterally declared the political parties representing the ethnic nationalities dissolved. Of the many works undertaken in preparation for its sham national convention, the dissolution of the UNLD and its seven member-parties from the states and other parties representing the ethnic nationalities, was evidently one of them.
3. The ethnic nationalities parties that had been dissolved came into existence through the desire of the ethnic nationalities themselves. Hence, although they had been declared, the parties are very much alive and in operation, and doing everything possible to continue the struggle for democracy and equality.
4. Currently, there are ethnic nationality leaders representing ten UNLD member-parties and one independent ethnic MP in the liberated area.
5. With a view to demonstrating the sprit and materializing the objectives of the Panglong Agreement which was signed and solemnized by General Aung San and leaders of the ethnic nationalities in 1947, the ethnic nationalities leaders in the liberated area, hereby, on this day of February 12, 1998 – the 51st anniversary of the Panglong Agreement – declared the formation of the UNLD (LA).
6. The UNLD (LA) will abide by and adhere to the policy and political principles originally adopted by the UNLD, and, exerting every effort, will co-operate with other political parties in the struggle to topple the military dictatorship, and so simultaneously achieve democracy and equality for all nationalities.

United Nationalities League for Democracy
(Liberated Areas)

Date: February 12, 1998

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် (၁၁/၉၉)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်း (၁၁) ဖွဲ့တို့မှ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်အချို့တို့သည် လွတ်မြောက်နယ်မြေဒေသများသို့ အသီးသီးရောက်ရှိလာခဲ့ကြပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက် နေ့ကတည်းကပင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) UNLD (LA) ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။

UNLD (LA) အကြံပေးအဖွဲ့၊ သဘာပတိအဖွဲ့၊ အတင်းရေးမှူးအဖွဲ့တို့၏ ပထမအကြိမ်စုံညီအစည်းအဝေးတရပ်ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် လွတ်မြောက်ဒေသတနေရာ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

UNLD (LA) အနေဖြင့် မူလ UNLD (LA) ၏ မူဝါဒသဘောထား၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆက်လက်စွဲကိုင် ကျင့်သုံးလှုပ်ရှားသွားမည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံပြည်သူများ၏ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသော စည်းလုံးညီညွတ်မှုစွမ်းအားဖြင့် “ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရည်တူ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ရရှိရေးအတွက် တပြိုင်တည်းဆက်စပ် တိုက်ပွဲဝင်ရေး” မဟာဗျူဟာကို လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေအနေ အချိန်အခါ အလှည့်အပြောင်းအပေါ် အခြေခံချမှတ်လှုပ်ရှား သွားရန်ဖြစ်ပြီး အခြားသော ဒီမိုကရေစီအင်အားစု တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့်လည်း မဟာမိတ်အဖြစ် ခိုင်မြဲစွာလက်တွဲ ဆောင်ရွက်ဖော်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ UNLD (LA) လုပ်ငန်းများ အခြေစိုက် စည်းရုံးလှုပ်ရှားနိုင်ရန် UNLD (LA) ရုံးကို ၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၈) ရက် နေ့မှ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး အချိန်ပြည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့
UNLD (LA)

ပထမအကြိမ်ညီလာခံကျင်းပရေးထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ (၂၄) ရက်

UNLD (LA) ပထမအကြိမ် ညီလာခံ (အကြံပေးအဖွဲ့၊ သဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များ စုံညီ အစည်းအဝေး) တရပ်ကို လွတ်မြောက်နယ်မြေတနေရာ၌ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဇူလိုင်/စက်တင်ဘာလခန့်တွင် ကျင်းပရန်ရှိပါသည်။

နောက်ခံအကြောင်းအချက်များ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ သမိုင်းအစဉ်အလာနှင့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ။ ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးသည် ရှေးပဝေသဏီကပင် အချို့ကထီးပြိုင် နန်းပြိုင်ပဒေရာဖ်နိုင်ငံများကို ထူထောင်ခဲ့ကြသကဲ့သို့ အချို့က စော်ဘွားများ၊ စော်ကဲများ၊ ဒူဝါများ၊ ဂမ်အုပ် (ဝါ) တောင်ပိုင် တောင်အုပ်များစသည့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းအုပ်ချုပ်မှု အပြည့်အဝ ဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်လာခဲ့ကြသည့် လူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့နှင့်ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏ ကျွန်ဘဝကို ပြိုင်တူကျရောက်ခဲ့ကြသကဲ့သို့ ကျွန်ဘဝမှလွတ်မြောက်ရေး အတွက်လည်း ဆိုးတူကောင်းဘက် အတူတကွလက်တွဲ တိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ကြပေသည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပင်လုံစာချုပ်သဘောတူညီချက် ဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုသက်တမ်း ဆယ်နှစ်နောက်ပိုင်း နိုင်ငံတစ်ခုလုံး စစ်အာဏာရှင်အဆက်ဆက်တို့၏ စိုးမိုးချယ်လှယ်မှုအောက်သို့ရောက်ရှိခဲ့ရာ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား ပြည်သူ တရပ်လုံးသည် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ချုပ်ငြိမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အတွက် လက်တွဲ၍ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်နေကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

သမိုင်းစဉ်တလျှောက်ခေတ်အဆက်ဆက်၌ သူ့ကျွန်ဘဝမရောက်ရေး ခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲများတွင်၎င်း၊ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ များတွင်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းရေး ကြိုးပမ်းမှုများတွင်၎င်း၊ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးအုံကြွ လှုပ်ရှားမှုများတွင်၎င်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍများစွာတွင် အရေးပါသော အနေအထားမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း ပြည်ထောင်စုနှင့် ဒီမိုကရေစီ ကောင်းစွာလူလားမမြောက်သေးမှီတွင် ပြည်တွင်းစစ်နှင့်အတူ စစ် အာဏာရှင်စိုးမိုးမှုအောက်သို့ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး သက်ဆင်းကျရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီး တို့သည် လွတ်မြောက်ရေး၊ တန်းတူရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေးတို့အတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ကြ သည်။ ၁၉၈၈ လူထုအုံကြွမှုကို စစ်အစိုးရက ဖြိုခွင်းခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းကာလမှ ယခုတိုင်အောင် မပြီးဆုံးသေးသောတိုက်ပွဲကို ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် အတူလက်တွဲ၍ ဆက်လက်ဆင်နွှဲနေလျက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိကာလတိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် ၎င်းတို့၏အနေအထားများ။ ။

ကွဲပြားခြားနားသော ရပ်တည်ချက်အခြေအနေအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအင်အားစုအနေအထား (၅) မျိုးရှိသည်။

၁။ ပြည်တွင်းတရားဝင်ရပ်တည်ဆဲ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီများ- SNLD and Others-

SNLD နှင့် အခြားတိုင်းရင်းသားပါတီအချို့သည် ပြည်တွင်းတွင် ကြပ်တည်းသော ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ပိတ်ပင်မှုနှင့် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကြား၌ လိမ္မာပါးနပ်စွာရပ်တည်၍ စွန့်လွှတ်စွန့်စားကြိုးပမ်း လှုပ်ရှားနေကြသည်။ NLD, NRPP၊ ဒီမိုကရေစီအင်အား

စုများ၊ တိုင်းရင်းသားပါတီအချင်းချင်းတို့နှင့် လက်တွဲပူးပေါင်း လှုပ်ရှားနေကြသည်။ နဝတ၏ NC တွင် ပါဝင်နေဆဲဖြစ်သော အရေးပါသည့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး အင်အားစုဖြစ်သည်။

၂။ ပြည်တွင်းဖျက်သိမ်းခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီများ - UNLD and Others -

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အဖွဲ့ချုပ် (တပ်ပေါင်းစု) ဖြစ်သည့် UNLD နှင့် အခြား တိုင်းရင်းသားပါတီ (၇) ပါတီ တို့သည် တဖက်သတ်ဖျက်သိမ်းခြင်းခံရသော်လည်း ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ပြန်လည်စုစည်း၍ အခြားဒီမိုကရေစီအင်အားစု များ တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ဆက်သွယ်လှုပ်ရှား နေကြဆဲပင်ဖြစ်သည်။ NRPP တွင် တိုင်းရင်းသားရေးရာအဓိက ကျော ထောက်နောက်ခံအင်အားစု ဖြစ်သည်။

၃။ ပြည်တွင်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ- CFGs

နဝတ၊ နအဖနှင့် မလွဲမရှောင်သာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသော တပ်ဖွဲ့ထားသော တပ်ဖွဲ့များသည် နအဖနှင့် အမှားမခံနိုင်သော ဆက်ဆံရေး ရှေ့မတိုးသာ နောက်မဆုတ်သာ အနေအထားတွင်သာရှိသည်။

၄။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု - NDF

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တပ်ဦး (တပ်ပေါင်းစု) ဖြစ်သည်။ နှစ်ရှည်လများ လက်နက်စွဲကိုင် ၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော တိုက်ပွဲဝင်နေဆဲ အင်အားစုများပါဝင်သည်။ ပြည်တွင်းထက် နယ်စပ်နှင့် ပြည်ပတွင် ပိုမိုလှုပ်ရှားအား ကောင်းသည်။ NCUB, DAB တို့တွင် အဓိက တိုင်းရင်းသားရေးရာအင်အားစု ဖြစ်သည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) - UNLD

ပြည်ပ (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) အခြေစိုက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အဖွဲ့ချုပ် (တပ်ပေါင်းစု) ဖြစ်သည်။ ပြည် တွင်းတွင် UNLD ဖျက်သိမ်းပိတ်ပင်ခံရသဖြင့် ပြည်ပတွင် ပြန်လည်စုစည်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်ပပြည်တွင်းအဆက်အသွယ် လှုပ်ရှားအားကောင်းသည်။ တိုင်းရင်းသားထု၏ ထောက်ခံမှုကို ၁၉၉၀ ခု ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် ရရှိထားသည့် UNLD အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီ (၁၁) ပါတီတို့မှ ပြည်ပရောက် MP (၈) ဦးနှင့် UNLD ဗဟို၊ သဘာပတိ၊ အတွင်းရေးမှူးလုပ်ငန်း ကော်မတီဟောင်းများဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်း ထားသည်။

UNLD တည်ထောင်ခြင်းနှင့် ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍအနေအထားများ။ ။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကိုယ်စားပြု နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံ (၂၁) ပါတီကို စုစည်း၍ ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် UNLD အဖြစ် တစုတစည်းတည်းသော နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်းစုအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။

အဖွဲ့ချုပ်သည် လူမျိုးစုပြည်နယ် (၇) ခုနှင့်တကွ ဗမာပြည်မနေ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို အခြေခံကာ နိုင်ငံရေးအရလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ချုပ်အဖွဲ့ဝင်ပါတီ အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် သဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းကော်မတီများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ခွဲဝေဆောင်ရွက်ကြသည်။

အဖွဲ့ချုပ်၏ရပ်တည်ချက်နှင့်သဘောထားမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး နိုင်ငံရေးတန်းတူရည်တူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် အပြည့်အဝရှိသော ပြည်နယ်များကိုပေါင်းစပ်လျက် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းနိုင်ရေး မဟာဗျူဟာရပ်တည်ချက်သည်

“ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတန်းတူရည်တူ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိရန်အတွက် တပြိုင်တည်း ဆက်စပ် တိုက်ပွဲဝင်ရေး” ပင်ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် “ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲအတွက် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူရေးအခြေခံပေါ်တွင် တည်ဆောက်ရန်” ဖြစ်သည်။

UNLD သည် ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏စုစည်းအင်အားဖြင့် ယှဉ်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သကဲ့သို့ ပြည်ထောင်စုအရေး လူမျိုးစုများတန်းတူရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားထုကို ဦးဆောင်၍ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ ပြည်ထောင်စုသားများ အားလုံးနှင့် တန်းတူလက်တွဲ ပူးပေါင်းကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်အတွင်း နဝတသည် UNLD နှင့် UNLD အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီ (၇) ပါတီတို့ကို မတရားတဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများကို ထိုကဲ့သို့အစီအစဉ်ရှိရှိ ဖျက်သိမ်းဖြိုခွဲလိုက်သည့်အပြင် နဝတ/နအဖ သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအပေါ် ထပ်မံဖိနှိပ် ခြိမ်းခြောက်ဖမ်းဆီးမှုများတို့ကြောင့် UNLD ခေါင်းဆောင်များအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးသမားများ၊ တိုင်းရင်းသား MPs များစွာ ပြည်ပသို့ တိမ်းရှောင်ထွက်ခွါခဲ့ရပြီး ပြည်ပတွင်ဆက်လက်လှုပ်ရှားနေကြလျက် ရှိပါသည်။

နဝတ၏ တဖက်သတ်ဖျက်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ရသော်လည်း UNLD သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဆန္ဒသဘောထားနှင့်အညီ ပေါက်ဖွားတည်ဆောက်ထားသော အဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်သည့်အလျောက် ယုံကြည်ချက်ကို ခိုင်မာစွာဆုပ်ကိုင်၍ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် ဖြင့် ရည်မှန်းချက်မပျက် ပြည်တွင်းတွင်ဆက်လက်လှုပ်ရှားလျက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် UNLD သည် NRPP ကို အပြည့်အဝကျောထောက်နောက်ခံပြုနေသော တိုင်းရင်းသားအင် အားစုတခုပင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့၏ သမိုင်းအစဉ်အလာနှင့် UNLD ၏ အရေးပါမှုအနေအထားကို ယုံကြည် လေးစားသော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့်တကွ NLD ဦးဆောင်သော ဒီမိုကရေစီအင်အားစုတို့သည် အပြန်အလှန် အသိအမှတ်ပြုမှုဖြင့် UNLD အဖွဲ့ဝင်များနှင့် လက်တွဲမပျက် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြလျက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

UNLD (LA) ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းနှင့် ရည်မှန်းချက် လုပ်ငန်းစဉ်များ။ ။

UNLD (LA) အား ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့ (၅၁ နှစ်မြောက် ပင်လုံစာချုပ်နေ့) တွင် ပြည်ပရောက် UNLD အဖွဲ့ဝင်တိုင်းရင်းသားပါတီ (၁၁) ပါတီ၊ ပြည်ပနိုင်ငံအသီးသီးသို့ ပြန်ကျရောက်ရှိနေကြသော UNLD သဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်း ရေးမှူးအဖွဲ့ လုပ်ငန်းကော်မတီဝင် (၁၅) ဦး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး/ပါတီကိုယ်စားပြု MP (၈) ဦးတို့ဖြင့် ပြန်လည်စုစည်း တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ (UNLD (LA) ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် အမှတ် ၁/၉၈)

အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့

- ၁။ စင်ဇန်ယောင်ဟေ့   ရှမ်း (ကနေဒါ)
- ၂။ ဒေါက်တာ လရော်   ကချင် (အမေရိကန်နိုင်ငံ)
- ၃။ ဒေါက်တာ အေးကျော်   ရခိုင် (အမေရိကန်နိုင်ငံ)
- ၄။ ဒေါက်တာ ဗွန်ဆွမ်း   ချင်း (အမေရိကန်နိုင်ငံ)

သဘာပတိအဖွဲ့

- ၁။ ဦးအယ်နီယယ်အောင် (MP)   လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊
- ၂။ မန်းညွန့်မောင်   ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်၊

၃။ နိုင်ငံထွန်းဝေ၊	မွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ဦး၊
၄။ ဦးလျန်အုပ် (MP)	တသီးပုဂ္ဂလပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊
၅။ ဦးသာနိုး (MP)	ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊
၆။ ဒေါက်တာဇလောထန်း (MP)	ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊
၇။ ဦးတာထန်လျန်းပေါင်း (MP)	ဇိုးမီးအမျိုးသားကွန်ဂရက်၊
၈။ နန်းဇင်းလ	ကချင်အမျိုးသားလုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်၊
၉။ စင်အွတ် ကျေးသီး	ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊
၁၀။ ခွန်းမာရ်ကိုဘန် (MP)	ကယန်းအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့၊
၁၁။ ရှားရယ်	ကယားပြည်နယ် လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်။

အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့

၁။ ဦးအေးမောင်	လားဟူ
၂။ ဆလိုင်လျန်မှုန်း	ချင်း
၃။ နိုင်ဖေသိန်းဇာ	မွန်
၄။ ဦးဝန်ဇော်	ဇိုးမီး
၅။ စောထွန်းထွန်းလင်း	ကရင်
၆။ ခွန်းပို	ကယန်း
၇။ ဦးထွန်းအောင်	ရခိုင်
၈။ ဦးမြတ်ကိုကို	ကယား
၉။ စိုင်းဝင်းဖေ (MP)	ရှမ်း
၁၀။ မရမ်နေတ်	ကချင်
၁၁။ နိုင်သောင်းရှိန် (MP)	မွန်

UNLD (LA) ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းရည်ရွယ်ချက်များ

- (၁) UNLD (LA) ၏မူဝါဒသဘောထား၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆက်လက်အကောင် အထည်ဖော်ရေး၊
- (၂) UNLD ၏ ပြည်တွင်းလှုပ်ရှားမှုများကို အထောက်အကူပြုရေး၊
- (၃) ပြည်တွင်း UNLD မှ အခွင့်မသာသော လုပ်ငန်းများကို ဖြည့်ဆည်းဖော်ဆောင်ရေး၊
- (၄) ပြည်တွင်းပြည်ပ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ၊ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် ဆက်စပ်လှုပ်ရှားရေး၊

UNLD (LA) လုပ်ငန်းရည်မှန်းချက်များ

- (၁) UNLD/ UNLD (LA) သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကိုယ်စားပြုပါတီပေါင်းစုအဖွဲ့ချုပ်အဖြစ် စုစည်းရပ်တည်၍ အခြား နိုင်ငံရေးအင်အားစုပေါ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ ဒီမိုကရေစီရေးတန်းတူရေးအတွက် တပြိုင်တည်း လက်တွဲဖော်ဆောင်ရန်၊
- (၂) မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက် အဓိကအဆင့်တစ်ခုဖြစ်သော သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပေါ်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ တိုင်းရင်းသား အင်အားစုများ၊ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ၊ နိုင်ငံတကာအင်အားစုများတို့နှင့် ဟန်ချက်ညီညီ ဆက်စပ်ကြိုးပမ်းရန်၊
- (၃) သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲအတွက် နအဖအပေါ် နိုင်ငံရေးအရဖိအားပေးရာတွင်အပြင် တွန်းအားစုများကို အားဖြည့်ပါဝင်ကူညီ ရန်၊
- (၄) သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲအတွက် နအဖအပေါ် ပိုင်းဝန်းဖိအားပေးရာတွင် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ၏ ပြည်တွင်းအတွင်း တွန်းအားဖိအားတိုးတက် ကြီးမားလာစေရေး ဆက်သွယ်အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန်၊

- (၅) ပြည်တွင်း UNLD / တိုင်းရင်းသားလူမျိုးနိုင်ငံရေးပါတီများ / အပစ်အခတ်ရပ်စဲတိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့များနှင့်သော်၎င်း၊ ပြည်ပ ရှိ NDF / တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများတို့နှင့်သော်၎င်း ဆက်စပ်ညှိနှိုင်း၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲအတွက် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအင်အားကြိုတင်စုစည်း ပြင်ဆင်ရန်၊
- (၆) အမျိုးသားပြန်လည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် NRP လုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုရန်၊
- (၇) အနာဂတ်ပြည်ထောင်စုအတွက် ပြည်နယ်အသီးသီးတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲပြုစုရာတွင် ပါဝင်ကူညီ ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (၈) အတုအယောင်အမျိုးသားညီလာခံ အမည်ခံအပစ်အခတ်ရပ်စဲငြိမ်းချမ်းရေးတို့ဖြင့် ဟန်ပြလှည့်ဖြား၍ တိုင်းရင်းသားများ၏ ပါဝင်ပူးပေါင်းထောက်ခံမှုကို ရရှိနေပြီး ဖြစ်သယောင်ယောင် နအဖ၏လိမ်လည်ဝါဒဖြန့်ချက်တို့ကို နိုင်ငံတကာသို့ ထုတ်ဖော် ဖွင့်ချရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ၏ လိုလားချက် ဆန္ဒအစစ်အမှန်ကို ဖွင့်လှစ်ပြသဖြည့်ဆည်းဖော်ဆောင်ရန်၊
- (၉) လူမျိုးစုပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရာတွင် UNLD/ UNLD (LA) အရေးပါမှုအနေအထား ကို လှုပ်ရှားမှုအရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်၍ ထင်ရှားစွာမီးမောင်းထိုးထုတ်ဖော်ပြသရန်၊

UNLD (LA) ၏အနေအထား —

UNLD (LA) သည် မူရင်း UNLD ပင်ဖြစ်သည်။ “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ချုပ်” ဖြစ်သည် နှင့်အညီ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သော နိုင်ငံရေးအင်အားစုဖြစ်ကြောင်း ၁၉၉၀ ခုရွေးကောက်ပွဲတွင် တိုင်းရင်းသား လူထုထောက်ခံမှုဖြင့် သက်သေထင်ရှားပြသခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် UNLD ဖျက်သိမ်းခံခဲ့ရခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းတွင် တိုင်း ရင်းသားကိုယ်စားပြုအဖြစ် တရားဝင်ရပ်တည်လှုပ်ရှားနိုင်ခွင့် အလျဉ်းမရှိတော့ပေ။ ချုပ်ချယ်တားဆီးမှု အခက်အခဲများကြား တွင် UNLD သည် မြေအောက်လျှိုး၍ဆက်လက် ရုန်းကန် လှုပ်ရှားနေကြရသော အခြေအနေဖြစ်သည်။

ဤတွင် ပြည်ပရောက် UNLD အဖွဲ့ဝင်များက UNLD (LA) အဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားလာကြခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု ၏သုံးပွင့်ဆိုင်ဖိုခနောက်တိုင်တချစ်သော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများဖက်မှ လစ်ဟာကွက်တခုကို ဖြည့်ဆည်းခြင်းပင်ဖြစ် သည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်သဘောပေါက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

(ဒီမိုကရေစီအင်အားစုကိုယ်စားပြု NLD ၏ UNLD (LA) အဖြစ် ပြည်ပရောက် NLD များ ပြန်လည်စုစည်း၍ အားဖြည့် လှုပ်ရှားနေကြပုံနှင့်တူသည်။ ခြားနားချက်မှာ ပြည်တွင်းတွင်လည်း NLD သည် တရားဝင်ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ ပြည်တွင်း ပြည်ပ နှစ်ဖက်စလုံး ညှိအားသုံးနိုင်သည်။)

UNLD (LA) သည် ယင်း၏ “နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်းစုအဖွဲ့ချုပ်” အနေအထားဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအစုဖက်မှ နိုင်ငံရေး ဖိအားချန်ခွင့်ညွှာကို ဟန်ချက်ညီညီ ထိန်းညှိလှုပ်ရှားသွားနိုင်ခြေရှိသည်ကိုလည်း သိရှိလက်ခံရပါမည်။ ပြည်တွင်းဒီမိုကရေစီ ပါတီများ၊ လက်ကျန်တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ အပစ်အခတ်ရပ်စဲတိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့များနှင့် NRPP တို့တွင်၎င်း၊ ပြည်ပ NRP, NCUB, DAB, NDF, Overseas Orgs များတွင်၎င်း၊ UNLD/UNLD(LA) အဖွဲ့ဝင်များ၏ပေါက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ သည် မသေးငယ်လှသည်ကို ဂရုပြုလေ့လာသင့်ပေသည်။

NDF သည် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ အဖွဲ့အစည်းများ၏ မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစု” အနေအထားဖြင့် မတူ ကွဲပြားသောအခြေခံနယ်တွင် တိုင်းရင်းသားအပေါင်း၏ တူညီသောရည်မှန်းချက်အတွက် တဖက်တလှမ်းမှ ကြိုးပမ်းနေခြင်းဖြစ် သောကြောင့် UNLD (LA) နှင့် NDF တို့သည် အပြန်အလှန်အားဖြည့်လှုပ်ရှားသွား နိုင်ကြမည်သာဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားအစုအင်အား ခိုင်မာတောင့်တင်းလာမည်ဖြစ်ပြီး ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် လက်တွဲကာ ဒီမိုကရေစီရေး၊ တန်းတူရေးအောင်ပွဲဆီသို့ တပြိုင်နက် ချီတက်ကြိုးပမ်းသွားကြရန် ဖြစ်သည်။

UNLD (LA) ပထမအကြိမ်ညီလာခံကျင်းပရေး

၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် UNLD (LA) လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတစ်ရပ် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အခြေစိုက် ရုံးဖွင့်လှစ်ရေး၊ စည်းလုံးလှုပ်ရှားမှုအရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရေး၊ ညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ရေးတို့အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ကာ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ (UNLD (LA) ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် — အမှတ် ၁၁/၉၉)

အဆိုပါလုပ်ငန်းအဆင့်များအနက် Inaugural Congress of UNLD (LA) ပထမအကြိမ်ညီလာခံတစ်ရပ်ကို အကြံပေးအဖွဲ့၊ သဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များ စုံညီကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

UNLD (LA) ညီလာခံ (စုံညီအစည်းအဝေး) ကျင်းပခြင်း ရည်ရွယ်ချက် —

- (၁) နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြုရန်၊
- (၂) ရေတို/ရေရှည် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ညှိနှိုင်းရေးဆွဲချမှတ်ရန်နှင့် တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းရန်၊
- (၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုအရှိန်အဟုန်တိုးတက်မြှင့်တင်ဖော်ဆောင်ရေးဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်၊
- (၄) နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့် လက်တွဲဖြေရှင်းရေး နည်းဗျူဟာများ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ညှိနှိုင်းရန်၊
- (၅) အနာဂတ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုအတွက် ခိုင်မာသောအခြေခံများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ရန်၊
- (၆) NRP, NCUB, NCGUB, DAB, NDF, NLD (LA) တို့နှင့် ဆက်လက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်၊

UNLD (LA) ညီလာခံအစီအစဉ် —

ညီလာခံကို ၂၀၀၀ပြည့်နှစ် (ဇူလိုင် - စက်တင်ဘာလအတွင်း) ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တနေရာတွင် (၃) ရက်ကြာ ကျင်းပပြုလုပ်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ညီလာခံသို့ ပြည်ပနှင့် နယ်စပ်ဒေသအသီးသီးရှိ UNLD (LA) အကြံပေးအဖွဲ့ဝင် (၄) ဦး၊ သဘာပတိအဖွဲ့ (၁၁) ဦး၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ (၁၁) ဦး၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ကျင်းပရေးကော်မတီ (၄) ဦး၊ ရုံးလုပ်ငန်း၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း၊ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီထမ်းဆောင်ကြမည့် လုပ်အားပေး တိုင်းရင်းသားလူငယ် (၆) ဦး ပါဝင်အားဖြည့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ညီလာခံအပြီးတွင် UNLD (LA) သည် NRP, NCUB, NCGUB, DAB, NDF, NLD (LA) တို့နှင့် တဆက်တည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် ရည်မှန်းပြင်ဆင်လျက်ရှိပါသည်။

ညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေး (ပြင်ဆင်ရေး) လုပ်ငန်းကော်မတီ —

- (၁) ခွန်းမာရ်ကိုဘန်း   (၂) စပ်အွတ်ကျေးသီး   (၃) ဒယ်နီယယ်အောင်   (၄) ဆလိုင်လျန်မူန်းဆာခေါင်း
- (၅) စိုင်းဝင်းဖေ   (၆) နိုင်သောင်းရှိန်   (၇) စိုင်းတို့

ညီလာခံပြင်ဆင်ကျင်းပရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ
အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ရုံး (ယာယီ)
UNLD (LA)
နေ့စွဲ။ ။ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ (၂၄) ရက်။

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Areas)

Announcement
For
Holding of UNLD (LA) Inaugural Congress

24 April, 2000

UNLD (LA) is now preparing to hold its inaugural meeting “THE FIRST CONGRESS OF UNLD (LA)” on coming July/ September, in a liberated area. Its advisors, presidium, secretariat and executive committee members will participate to further consolidate their existing agreement and to address current issues of nationalities in the political mainstream of Burma.

Non-Burmans Nationalities, the Funding of UNLD and its Role:

Non-Burmans (Ethnic Nationalities of Union of Burma/Myanmar) have played major roles in the Wars against colonialism, the struggle for independence and the preservation of the Union.

Before the Union and democracy were fully mature, the country fell under Civil War and military dictatorships. Those had ignited the struggle of the ethnic peoples for freedom, equality and democracy. Since 1988, when mass uprisings were ruthlessly suppressed by the junta, they have, in conjunction with Burman democratic forces, been continuing the struggle.

The UNLD was formed by 21 non-Burman ethnic parties in 1989. It was a united front based on the ethnic peoples residing in 7 non-Burman states as well as those in Burma Proper. Representatives from these parties shared duties in the Board of Chairpersons, Board of Secretaries and various work committees.

The League’s stand was to establish a genuine union based on Equality and the Full Right to Self-determination should be integrated with the struggle for democracy. In other words, the unity for the struggle for democracy must be based on equality among the ethnic peoples including Burmans.

Subsequently, the UNLD has, in cooperation with all ethnic forces, struggled for democracy and, in cooperation with all union forces, struggled for the right to self-determination.

The result was the formation of the ‘Election Victory to the States Committee’ during the 1990 General Elections. Altogether 67 seats were won by the 19 ethnic parties, making the UNLD the second largest winning grouping in the whole union.

However, the UNLD together with 7 other ethnic parties that were UNLD members were unilaterally dissolved by the junta in 1992.

Since then, many ethnic politicians and MP elects have been forced to flee abroad. At home, the UNLD continues to be active in convenient forms for the aims stated above it. It also forms the backbone of the CRPP founded in 1998 based on mutual respect and recognition.

The Establishment of UNLD (LA) and its Purposes and Programs:

The UNLD (LA) was establishment on 12 February 1998 by 11 exiled UNLD-affiliated parties, 15 former members of Board of Chairpersons, Board of Secretaries and Work Committees, and 8 ethnic MPs. [Ref: Statement 1/98]

UNLD (LA) Advisors:

1.	Dr. Chao Tzang Yawnghwe	Shan (Canada)
2.	Dr. Maran La Raw	Kachin (USA)
3.	Dr. Aye Kyaw	Arakan (USA)
4.	Dr. Vum Son Suantak	Chin (USA)

UNLD (LA) Presidium Members:

1.	Daniel Aung (MP)	LNDP
2.	Marn Nyunt Maung	UKL
3.	Nai Tun Wau	MNDF
4.	Lian Uk (MP)	Independent
5.	U Tha Noe (MP)	ALD
6.	Dr. Za Hlei Thang (MP)	CNLD
7.	Thang Lian Pau (MP)	ZNC
8.	Nang Zin La	KNC
9.	Sao Ood Kesi	SSNLD
10.	Khun Mar Ko Ban (MP)	KNSLD
11.	Sha Reh	KNLD

UNLD (LA) Secretaries Members:

1.	U Aye Maung	Lahu
2.	Lian Hmung Sakhong	Chin
3.	Nai Phe Thein Zar	Mon
4.	Wong Zar Karp	Zomi
5.	Saw Htun Htun Lynn	Karen
6.	Khun Po	Kayarn
7.	U Htun Aung	Arakan
8.	U Myat Ko	Karenni
9.	Sai Win Pe (MP)	Shan
10.	Maran Naw	Kachin
11.	Nai Thaug Shein (MP)	Mon

Purpose of UNLD (LA):

1. To implement the UNLD's original objectives and programs;
2. To support UNLD activities at home;
3. To engage in activities denied to those at home;
4. To work in concert with democratic forces, both at home and aboard, both Burman and non-Burman.

Objectives Programs of UNLD (LA):

1. Together with other forces, to struggle for democracy and equality simultaneously;
2. To struggle for the realization of Tripartite Dialogue;
3. To assist others in exerting political pressure on the SPDC;
4. To assist in the enhancement of groups pressing for the realization of Tripartite Dialogue;
5. To coordinate with the UNLD, other ethnic parties, cease-fire groups at home and the NDF and other ethnic groups aboard;
6. To support the NRP activities;
7. To assist in the drafting of state constitutions;
8. To expose the truth about the so-called National Convention and the people's genuine desires;
9. To highlight the UNLD's struggle for the peaceful resolution of the ethnic question.

The States of UNLD (LA):

It is the original UNLD in another form, as necessitated by being outlawed by the SPDC. It is to fill the vacuum in the non-Burman camp in the efforts to make the Tripartite Dialogue a reality. The difference with the NLD is that the latter is recognized both within and outside Burma.

Nevertheless, it cannot be overlooked that members of the UNLD (LA) are active in the CRPP and other political and armed groups within Burma, and also in the NRP, NCUB, NCGUB, NDF and various overseas groups outside Burma.

With regards to the NDF, the united front of the ethnic armed resistance movements, we shall be able to complement each other in diverse actions for common aim and objective.

Plan for Holding of UNLD (LA) Inaugural Congress:

On 17 November 1999, an ad hoc meeting was held to discuss the questions of the establishment of an office and the holding of an inaugural congress. [Statement 11/99]

The inaugural congress is aimed to be the meeting of the Board of Advisers, Board of Chairpersons, Board of Secretaries and various work committees.

Purpose of the Conference:

1. To review the political situation, the UNLD's principles and programs;
2. To draft short/long term programs and re-distribute duties among members;
3. To discuss ways to promote the political struggle of the ethnic people;
4. To discuss tactics to resolve political programs politically;
5. To prepare a strong basis for a future democratic union;
6. To discuss further with NRP, NCUB, NDF, NLD (LA)

Plan (Agenda) of the Conference:

- The UNLD (LA) plans to hold a 3-day meeting between July and September 2000.
- It shall be attended by the following participants both from abroad and the border.
- 4 Advisors, 11 members of Board of Chairpersons, 11 members of Board of Secretaries, 4 members of work committees, 6 assistants. (office work, communications & transportation)
- The meeting with the NRP, NCUB, NCGUB, DAB, NDF, NLD (LA) is planned to be held right after.

Conference Preparatory Work Committees Members:

(1) Khun Man Ko Ban	(2) Sao Ood Kese
(3) Daniel Aung	(4) Lian H. Sakhong
(5) Sai Win Pe	(6) Nai Thaung Shein
(7) Sai Doue	

On behalf of UNLD (LA), we, the work committee earnestly request to our UNLD (LA) concerned members, to take all necessary steps towards our common goal and to ensure that can function successfully.

**Secretariat office
UNLD (LA)**

Date: 24 April, 2000

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

**DEMOCRACY MOVEMENT TOWARDS FEDERAL UNION:
THE ROLE OF UNLD IN THE STRUGGLE FOR DEMOCRACY AND
FEDERALISM IN BURMA**

By

Dr. Lian H. Sakhong

Secretary General of Chin National League for Democracy (CNLD),
Secretary and founding member of the United Nationalities League for Democracy (UNLD)

Introduction:

The United Nationalities League for Democracy (UNLD), an umbrella political organization of non-Burman or non-Myanmar nationalities in Burma,¹ was formed in 1988 following the nationwide democracy movement against three decades of General Ne Win's dictatorship. From the very beginning, the UNLD adopted a policy aimed at the establishment of a genuine federal union based on democratic rights for all nationalities and the rights of self-determination for all member states of the Union. It openly declared that democracy without federalism would not solve the political crisis in Burma, including the civil war, which had already been fought, for four decades. Thus for the UNLD, the ultimate goal of the democratic movement in present Burma is not only to restore democratic government but to establish a genuine federal union. In other words, the UNLD views the root of political crisis in Burma today as a constitutional problem rather than a purely ideological confrontation between democracy and dictatorship.

---

¹. Ever since the first Myanmar Kingdom of the Pagan dynasty was founded by King Annawrattha in 1044, the term "Myanmar" has been used to denote the ethnicity of the majority ethnic group, which is in turn inseparably intertwined with, as the saying goes: *Buddabata Myanmar Lu-myo* (broadly, the implication is that to be "Myanmar" is to be Buddhist). The term Myanmar-Buddhist does not include the Chin and other ethnic groups who joined together in a union, the Union of Burma, in 1947 on the principle of equality. Thus, although the present military junta has changed the country name from Burma to Myanmar after the unlawful military coup in 1989, almost all the ethnic groups and as well Burmese democratic forces (led by Daw Aung San Suu Kyi) do not recognize the name, since it was changed by an illegitimate de facto government. I shall therefore use the term Burma to denote the country, and the term Myanmar will be used to denote the ethnic group of Myanmar, interchangeably with the word Burman. It might in parenthesis be noted that there is controversy over the use of the terms Myanmar, Burma, Burman, and Burmese, revolving around the question about whether the terms are inclusive (referring to all citizens of the Union) or exclusive (referring only to the Burmese-speakers).

In this paper, I shall explore the role of the UNLD in the on-going struggle for democracy and federalism in Burma. In doing this, attention will be given to the basic principles of federalism and democratic decentralization, which of course is the goal of the movement and the aim of the UNLD. However, instead of presenting a theoretical paper on the basic principles of federalism, I shall focus my attention to the quest for federalism within the historical framework of "religious and ethnic conflict", so-called, in modern Burma. In this way, I shall argue that the democracy movement in Burma since the military coup d'etat in 1962 is the continuation of the "federal movement" during the parliamentary democratic period in the 1950s and early 1960s. The central argument in this paper therefore will run through the military coup in 1962 as "the culmination of political process" stemming from the political crisis during the parliamentary democratic period.²

I shall then try to point out how we can view the role of UNLD in present struggle as the continuation of the Supreme Council of the United Hills People (SCOUHP), which played a leading role in federal movement during the late 1850s and early 1960s. Another way of putting it is to say that what the UNLD is trying to achieve at present is what the SCOUHP attempted even before the military coup in 1962. But because the federal movement led by the SCOUHP was abruptly interrupted by the military coup in 1962, the struggle for democracy and federalism needs to be continued today.

Background History:

The Union of Burma is a nation-state of diverse ethnic nations (ethnic nationalities or nationalities), founded in 1947 at Panglong Conference by pre-colonial independent ethnic nationalities such as the Chin, Kachin, Karen, Karenni, Mon, Rakhine (Arakan), Myanmar (Burman), and Shan, based on the principle of equality. As it was founded by formerly independent peoples in 1947 through an agreement, the boundaries of the Union of Burma today are not historical. Rather, Panglong Agreement signed in 1947.

In order understand the complex background of religious and ethnic diversity in Burma, one might firstly note that there is an age-old identification of Burman/Myanmar ethnicity and Buddhism, which has been the dominant ideological and political force in what is today called the Union of Burma or Myanmar. Secondly, there are other ethnic nations or nationalities such as the Mon, Rakhine (Arakan), and Shan, who are Buddhists, but feel dominated by the Burman/Myanmar majority, Thirdly, there are ethnic nationalities who are predominantly Christians within a Baptist tradition. The most prominent Christian groups are the Chin, Kachin and Karen. They -- like the Mon and the Shan-- form ethnic communities which transcend the boundaries of the modern nation-states of Burma, Bangladesh, India, China, and Thailand. The present state of relations between majority Burman/Myanmar Buddhists and minority Christian ethnic groups must be understood against the background of colonial history.

The British annexed "Burma Proper", i.e., the Burman or Myanmar Kingdom, in three Anglo-Burmese wars fought in 1824-1852 and 1885. As a result, the British took over Burma Proper in three stages: the Rakhine (Arakan) and Tenasserim coastal provinces in 1826, Lower Burma (previously Mon Kingdom) including Rangoon -- the present capital of Burma -- in 1852, and

---

². Maung Maung Gyi, *Burmese Political Value: The Socio-Political Roots of Authoritarianism in Burma*, (New York: Preager Publisher, 1983),p.3.

Upper Burma including Mandalay, the last capital of the Burman Kingdom in 1885. When the last King of Burma, Thibaw, was deposed and exiled to India, the possessions of the Burman Kingdom -- including semi-independent tributaries of the Burman King, such as the Arakan and Mon -- were transferred to the British. However, this arrangement did not include the Chin, Kachin, Shan and Karenni, who were completely independent peoples, and had never been conquered by the Burman King. Thus, the British separately conquered or "pacified" them during a different period of time. The Chin people, for instance, were "pacified" only ten years after the fall of Mandalay, and their land Chinram, or Chinland,³ was not declared a part of British India until 1896.

During the colonial period, the British applied two different administrative systems: "direct rule" and "indirect rule". The first was applied to the peoples and areas they conquered together with the Burman Kingdom, i.e., "Burma Proper". "Indirect rule", on the other hand, was applied to the peoples who were "pacified" or added by treaty (the Shan principalities, for example) to the British empire after the annexation of the Burman Kingdom. Under the British policy of "indirect rule", the traditional princess and local chiefs of the Chin, Kachin and the Shan were allowed to retain a certain level of administrative and judiciary powers within their respective territories.

In 1937, when the Burma Act of 1935 was officially implemented, Burma Proper was separated from British India and given a Governor of its own. The 1936 Act also created a government structure for Burma Proper, with a Prime Minister and cabinet. The Legislative Council for Burma Proper was also created, although essential power remained firmly in the hands of the British Governor and Westminster. From that time on, Burma Proper was commonly known as "Ministerial Burma". In contrast to this, the term "Excluded Areas" was used to denote the Chin, Kachin and Shan States (Federated Shan States), which were not only subject to "indirect rule", but also excluded from the Legislative Council of Ministerial Burma. The term "Excluded Areas", however, was superseded by the term "Frontier Areas" when the British government created a "Frontier Area Administration" soon after the Second World War.

The Second World War and the Japanese invasion of Burma brought British rule to an abrupt end. Accompanied and helped by the Burma Independence Army (BIA) led by General Aung San (later, U Aung San, upon leaving the armed services), the Japanese easily eliminated the British and captured Rangoon. In May 1942, the Governor of Burma fled to Simla, India, and established the British Burma government in exile there. Having successfully driven the British into India, the Japanese occupied Burma Proper and set up a military administration along their lines of advance.

When the BIA were allowed by the Japanese to be stationed in the Irrawaddy delta where the majority of the population were Karen, who were loyal to the British, communal violence erupted between the Karen and the Burman. The Japanese ended the bloodbath but only after more than 1,000 Karen civilians lost their lives. Because of that event, a full-scale war broke out between the Karen and the newly independent Burmese government in 1949. This ethnic conflict was the

---

³ . Here I use Chinland and Chinram interchangeably. At the "Chin Seminar", held in Ottawa, Canada, on 29th April to 2nd May 1998, Dr. Za Hlei Thang, one of the most outstanding politicians and scholars among the Chin, proposed the word *ram* in Chin should be used in stead of the English word *land*, as *Chinram* instead of *Chinland*. It was widely accepted by those who attended the seminar.

beginning of civil war in modern Burma, in which hundreds of thousands of lives have been lost over more than five decades and which is still in progress. As will be explained, only in the case of the Karen, can the term "ethnic conflict" be applied, but not, for example, the Chin, Kachin, Shan, etc...

After expelling the Japanese, the British returned to Burma in the spring of 1945. They outlined their long-term plan for the future of Burma in the form of a White paper. This plan provided for a three-year period of direct rule under the British Governor, during which economic rehabilitation from the ravages of war was to be undertaken. Next, the Legislative Council of Ministerial Burma would be restored in accordance with the 1935 Burma Act. Only after the elections had been held under this Act would the legislature be invited to frame a new constitution "which would eventually provide the basic on which Burma would be granted dominion status."⁴

For the Frontier Areas, the White Paper provided a means of maintaining the pre-war status quo. The Karenni (Kayah) State was still bound by the pre-colonial treaty as an independent nation. Since the Chinram, the Kachin State and the Federal Shan States were excluded from the administration of Burma Proper, they would according to the White Paper, have "a special regime under the Governor"⁵. When Stevenson became the Director of the Frontier Union "for the Chin, Kachin, Karen, Shan and other non-Burman nationalities. However, the plans did not come to fruition as the British Conservative Party of Prime Minister Winston Churchill, lost the general election in 1945.

In the early stage of the post-war period, the British strongly highlighted the rights and interests of the Chin, Kachin, Karen and other non-Burman nationalities from the Frontier Areas who had loyally defended the British Empire during the war. But when the Labour Government came to power, Britain reversed its policy, and Burma's political agenda became largely a matter of bilateral negotiation between the British Labour Government and U Aung San's AFPEL (Anti-Fascist People's Freedom League)⁶. Thus, in December 1946, the Labor government invited only U Aung San, the undisputed leader of the Burmese nationalist movement. The delegation, which did not include a single representative from the Frontier Areas, went to London to discuss " the steps that would be necessary to constitute Burma a sovereign independent nation."⁷ Since Attle's Labour Government had already prepared to grant Burma's independence either within or without the Commonwealth, the London talks were largely a formality, at most putting into more concrete form the principles to which they had already agreed.⁸ It might be said -- as Churchill stated in parliament -- the people of the Frontier Area were abandoned by the British and left to salvage what they could of their former independent status with U Aung San and the AFPEL.

---

⁴ . Aung San Suu Kyi, *Freedom from fear*, (London: Penguin Books, 1991), p.24.

⁵ The White Paper, Part 11, Section 7, cited also in Aung San Suu Kyi (1991), p.24.

⁶ . Clive Christie, *Modern History of South East Asia* (London: Tourist Academic Studies, 1998), p.155

⁷ . Aung San Suu Kyi (1991), *op.cit.*, p.30

⁸ . U Maung Maung, *Burmese Nationalist Movements, 1940-1948*, (Honolulu: University of Hawaii Press, 1989), p.253

The Question of Non-Burman Nationalities:

At the London Talks in December 1946, the Burman delegates demanded that " the amalgamation of the Frontier Areas and Ministerial Burma should take place at once, and that the Governor's responsibility for the Frontier Areas should end".⁹As noted already, the London Talks was bilateral negotiation between the British Labor government and Aung San's AFPFL without a single representative from non-Burman nationalities. Although there were at least three Karen members in the constituent Assembly of the Interim Burmese government, none of them were included in the London Talks. Instead, Aung San included several councilors, civil servants and politicians in the delegation. He even included his main rival politicians such as U Saw and Ba Sein.

On the demand of amalgamation of Frontier Areas with Ministerial Burma, the British countered the AFPFL's demand with the following position:

The HMG for their part are bound by solemn undertakings to the people of those Areas to regard their wishes in this matter, and they have deep obligations to those peoples for the help that they gave during the war. According to the information available to HMF the Frontier Areas are not ready or willing to amalgamate with Burma Proper.¹⁰

During the talk, Attlee received a cable from the Shan Sawbwa (princes), through the Frontier Areas Administration and the Governor, stating that Aung San and his delegation did not represent the Shan and the Frontier Areas.¹¹Stevenson, Director of Frontier Areas Administration, also cabled to London, saying that,

We understand that the Hon'ble U Aung San and the Burman Mission visiting London will seek the control of F.A. If this is the case of we wish to state emphatically that neither the Hon'ble Aung San nor his colleagues has any mandate to speak on behalf of FA.¹²

In short, Aung San and his delegation had no right to discuss the further of the Frontier Areas.

Indeed, it might rightly be said that Aung San and his delegation neither represented nor had the right to discuss the further of the people of the Frontier Areas, especially the Chin, Kachin, and Shan because they were independent peoples before the colonial period and were conquered separately by the British, and they were not part of Ministerial Burma (Burma Proper). Aung San could therefore legitimately represent only Burma Proper, or the Ministerial Burma, which belonged to an old Burman or Myanmar Kingdom before colonial period. In the pre-colonial period, no Burman or Myanmar King had ever conquered, for instance, the Chin people and their land, Chinram. That was the reason the British had applied two different administrative systems.

---

⁹ . Hugh Tinker, *Burma: The Struggle for Independence (1944-1948)*, (London:1984)p.217

¹⁰ . *Ibid.*, quoted also in Maung Maung (1989), p.257.

¹¹ . See in C.T.Yawngwe, *The Shan of Burma* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1987), p.99.

¹² . Original document is reprinted in Tinker 1984 and quoted in Maung Maung (1989).

Thus, when Burma and India were to be given independence by the British, the Chinram was not to be handed over to their India or Burma since it was not annexed by the British as a part of either country. They had the full right to be a sovereign independent state by themselves when the British withdrew its imperial administration from British India and Burma. In a nutshell, Aung San did not and could not represent the Chin and/or other nationalities from the Frontier Areas without any mandate from the peoples themselves.

During this critical period, U Aung San showed not only his honesty but also his ability for great leadership, which eventually won the trust of the non-Burman nationalities. He acknowledged the fact that the non-Burman nationalities from the Frontier Areas had the right to regain their freedom, independence, and sovereign status because they were not the subjects of the pre-colonial Burman or Myanmar Kingdom. Thus, they had the very right of self-determination: to decide on their own whether they would like to gain independence directly from Great Britain, and to found their own sovereign nation-states, or to jointly obtain independence with Burma, or even to remain as Provinces of the Commonwealth of Great Britain. Aung San reassessed his position and bravely and wisely put his signature to the historic agreement, the Aung San-Attlee Agreement, signed on January 27, 1947. This historic agreement spelled out the position of the Frontier Areas vis-a-vis independence that was to be granted Ministerial Burma, as below:

8. Frontier Areas:

- (b) The leaders and the representatives of the peoples of the Frontier Areas shall be asked, either at the Panglong Conference to be held at the beginning of next month or at a special conference to be convened for the purpose of expressing their views upon the form of association with the government of Burma which they consider acceptable during the transition period ....
- (c) After the Panglong Conference, or the special conference, His Majesty's government and the government of Burma will agree upon the best method of advancing their common aims in accordance with the expressed views of the peoples of the Frontier Areas.¹³

However, on that particular issue of non-Burman nationalities, two members of the Burman delegation refused to sign the Aung San-Attlee Agreement. One was U Saw, the former Prime Ministerial, and the other was Thakin Ba Sein, who had shared with Thakin Tun Ok the leadership of the minority faction of Dobama Asi-Azone after it split earlier (in 1938).¹⁴ In their view, the clause concerning the Frontier Area in the Agreement carried an implicit threat of

---

¹³ . The fulltext of this document is reprinted in Tinker (1984). pp. 325-328.

¹⁴ . In 1938, the Dobama Asi-Azone split into two factions: one was led by Aung San and Thakin Kodaw Hmaing, and the other by Tun Ok and Ba Sein. Although each claimed to maintain the Dobama Asi-Azone, they were in reality two separate parties. While Aung San and Kodaw Hmaing opted for the "non-racial, non-religious secular" approach of inclusive secularism, Tun Ok and Ba Sein centered their political conviction on "race" and religion, namely, Burman or Myanmar "race" and Buddhism. As they put it well, to be Myanmar is to be a Buddhist ("Buddha-bata Myanmar-lu-myo," their creed in Burmese). Moreover, while Aung San stood for democracy and federal Union, Tun Ok and Ba Sein were in favor of totalitarian form of national organization and restoration of monarchy, a country in which the Burman or Myanmar race would tightly control the entire political systems. See in Maung Maung (1989), and Khin Yi, *The Dhobama Movement in Burma, 1930-1938*, (Cornell University, 1988).

"dividing Burma into two parts".¹⁵ Thus, they not only ignored the history of non-Burman nationalities such as the Chin, Kachin and Shan, but also the will of the people from the Frontier Areas.¹⁶ Upon their return to Rangoon, U Saw and Thakin Ba Sein joined Ba Maw and Paw Tun, another former Prime Minister, formed the National Opposition Front, and accused Aung San of having sold out for sake of holding office.¹⁷

U Aung San, however, was not unduly troubled by the accusations of his political opponents and plunged straight into negotiation with pre-colonial independent nationalities such as the Chin, Kachin and Shan. As mentioned above, the Aung San-Attlee Agreement had left the future of the Frontier Areas to the decision of its people.¹⁸

Jointly gaining Independence with Burma:

After having successfully negotiated with the British, U Aung San turned his attention to the non-Burman nationalities and persuaded them to jointly obtain independence with Burma. He promised the frontier peoples separate status with full autonomy within the Burma Union, active participation at the center within a Senate-like body, protection of minority rights, and the right of secession.¹⁹ He also promised to make the agreed terms into law as guarantee of their right for the future, and told them they need have no fear of the Burma.²⁰ The negotiations between Aung San, as the sole representative of the interim Burmese government, and the Chin, Kachin and Shan, were held at the Panglong Conference in February 1947.

U Aung San successfully persuaded the Chin, Kachin, and Shan to join Independent Burma as equal, co-independent partners, and the historic Panglong Agreement was thus signed on February 12, 1947. The essence of the Panglong Agreement - the Panglong Spirit -- was that the Chin, Kachin, and Shan did not surrender their rights of self-determination and sovereignty to the Burman. They signed the Panglong Agreement as a means to speed up their own search for freedom together with the Burman and other nationalities in what became the Union of Burma. Thus, the preamble of the Panglong Agreement declares:

Believing that freedom will be more speedily achieved by the Shans, the Kachins, and the Chins by their immediate co-operation with interim Burmese government.²¹

---

¹⁵ . U MaungMaung (1989), op.cit.,p.255.

¹⁶ . Ibid.,pp.20-21.

¹⁷ . Aung San Suu Kyi, Aung San of Burma: A Biography Portrait by His Daughter (Edinburgh: University of Queensland Press, 1984), p. 46.

¹⁸ . Ibid. However, notwithstanding the British insistence that the Frontier Areas people be consulted on their wishes and aspirations, the commitment of the British Labor government to the FA peoples is doubtful. Would the Labor HMF have supported the FA people had they opted for independence -- against its treaty partner, Aung San and the AFPFL -- is an open question. Besides, the Labor HMG was at the time embroiled in the bloody partition of the Indian subcontinent into two new nation-states - India and Pakistan. As such, it might not be unfair to say that the Labor HMG was more than happy to let the FA peoples negotiate on their own their future with Aung San and the AFPFL.

¹⁹ . John F. Cady, A History of Modern Burma, (Cornell University Press, 1958), p., 539

²⁰ . Maung Maung (1989), op.cit.,p282

²¹ . Cited by Aung San Suu Kyi (1991), op.cit.,p.32

The Panglong Agreement therefore represented a joint vision of the future of the pre-colonial independent peoples -- namely the Chin, Kachin, Shan and the interim Burmese government led by Chief Minister Aung San, who came into power in August 1946 according to the Burma Act 1935. The interim Burmese government was a government for the region formerly known as Burma proper or Ministerial Burma, which included such non-Burman nationalities as the Mon, Rakhine (Arakan), and Karen. The Arakan and Mon were included because they were occupied by the British not as independent peoples but as the subjects of the kingdom of Burman or Myanmar.²²The Karens were included in the Legislative Council of Ministerial Burma according to the 1935 Burma Act because the majority of the Karens (more than two-third population) were living in delta areas side by side with the Burmans.²³Since these peoples were included in the Legislative Council of Ministerial Burma, U Aung San could represent them in Panglong as the head of their government. Thus, the Panglong Agreement should be viewed as an agreement to found a new sovereign, independent nation-state between peoples from pre-colonial independent nations, who in principle had the right to regain their independence directly from Great Britain, and to form their own respective nation-states. In other words, the Panglong Agreement was an agreement signed between the peoples of a post-colonial nation-state-to-be.²⁴

Ever Since the Union of Burma gained independence in 1948, the date the Panglong Agreement was signed has been celebrated as Union Day. The observance of February 12th as Union Day means the mutual recognition of the Chin, Kachin, Shan and other nationalities, including the Burmans, as "different people historically and traditionally due to their differences in their languages as well as their cultural life."²⁵It is also the recognition of the distinct national identity of the Chin, Kachin, Shan and other nationalities who had the right to gain their own independence separately and to found their own nation-state separately. In other words, it is the recognition of pre-colonial independent status of the Chin, Kachin, and Shan, and other nationalities as well as their post-colonial status of nation-state-to-be.

Condition Underpinning the Creation of the Union of Burma:

According to the Aung San-Attlee Agreement, the Frontier Areas Committee of Enquiry (FACE) was formed to inquire through an additional and specific consultation about the wishes of the frontier peoples. The British government appointed Col.D.R.Rees-William as Chairman of the FACE. Since the committee conducted its inquiry after the signing of the Panglong Agreement during March and April 1947, the evidence they heard was generally in favour of cooperation with Burma but under the condition of:

---

²² . The Mon Kingdom was conquered by the Burman King Alaung-paya in 1755, and the Rakhine (Arakan) kingdom by King Bodaw-paya in 1784.

²³ . The Karen National Unity (KNU) rejected the terms of the 1935 Act in 1946 because they demanded independence for a separate homeland. They thus boycotted general elections of the 1947 Constituent Assembly, but the Karen Youth Organization (KYO) entered the general elections and took three seats in the Constituent Assembly and even the cabinet post in the Aung San's interim Government.

²⁴ . My concept of "nations-to-be" can be compared with Benedict Anderson's theory of "imagined political community" and Shamsul's "nations-of-intent". See Benedict Anderson, *Imagined Community: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism* (London: Verso (2nd.ed) 1991 and Shamsul A. B. "Nations-of-intent in Malaysia" in Stein Tonneson and Hans Antlov (ed.), *Asian Forms of the Nation* (Copenhagen:NIAS, 1996),pp, 323-347.

²⁵ . Lian Uk, "A message on the Golden Jubilee of National Chin Day" in *Chin Journal* (February 1998), p.185

- (i) Equal rights with Burma,
- (ii) Full internal autonomy for Hill Areas [that is, ethnic national states], and
- (iii) The right of secession from Burma at any home.²⁶

The FACE finally concluded its report to the Government that the majority of witnesses who supported cooperation with Burma demanded the "right of secession by the States at any time".²⁷

The FACE report, particularly the right of secession, was strongly criticized by such Burman nationalists as U Saw and Thakhin Ba Sein who had earlier refused to sign the Aung San-Attlee Agreement. They accused Aung San of having given up Burman territory and argued that the Frontier Areas were just the creation of the colonial policy of "divide and rule". U Aung San dismissed this criticism as historically unfounded and politically unwise. And he said, "The right of secession must be given, but it is our duty to work and show (our sincerity) so that they don't wish to leave."²⁸ And in keeping with his promise to the Chin, Kachin and Shan leaders at the Panglong Conference to make agreed term into law, the right of secession was provided for in the 1947 Union Constitution of Burma, Chapter X, Article 201, and 202:

Chapter (X): The Right of Secession:

- 201. Save as otherwise expressly provided in this Constitution or in any Act of Parliament made under section 199, every state shall have the right to secede from the Union in accordance with the condition hereinafter prescribed.
- 202. The right of secession shall not be exercised within ten years from the date on which this Constitution comes into operation. Although the "right of secession" was put into law in the Union Constitution, Burma did not become a genuine federal union.

The End of Aung San's Policies of Pluralism and Federalism:

At the Panglong Conference in 1947, the Chin, Kachin, Shan and other non-Burman nationalities were promised, as Silverstein observes, the right to exercise political authority of [administrative, judiciary, and legislative powers in their own autonomous national states] and to preserve and protect their language, culture, and religion in exchange for voluntarily joining the Burman in forming a political union and giving their loyalty to a new state.²⁹

Unfortunately, U Aung San, who persuaded the Chin, Kachin, Shan and other non-Burman nationalities to join Independent Burma as equal partners, was assassinated by U Saw on July 19, 1947. He was succeeded by U Nu as leader of the AFPFL. When U Nu became the leader of the AFPFL, Burman politics shifted in a retro-historical direction, backward toward the Old Kingdom of Myanmar or Burman. The new backward-looking policies did nothing to

²⁶ . See the resolutions of Chin, Kachin and Shan leaders at SCOUHP's meeting on March 23, 1947 and the memorandum they presented to the FACE (FACE's report 1947).

²⁷ . Ibid.

²⁸ . See Aung San's speeches "Bogyoke Aung San i Maint-khun-mya (Rangoon, 1969); quoted also in Tun Myint, The Shan State secession Issue, (Rangoon, 1957) pp.10-11.

²⁹ . Josef Silverstein, "Minority Problems in Burma since 1962", in Lehman (ed.), Military Rule in Burma Since 1962 (Singapore, 1981), p.51.

accommodate non-Myanmar/Burman nationalities who had agreed to join Independent Burma only for the sake of "speeding up freedom".

As a leader of the AFPFL, the first thing U Nu did was to give an order to U Chan Htun to re-draft U Aung San's version of the Union Constitution, which had already been approved by the AFPFL Convention in May 1947. Thus, the fate of the country and the people, especially the fate of the non-Burman/Myanmar nationalities, changed dramatically between July and September 1947. As a consequence, Burma did not become a genuine federal union, as U Chan Htun himself admitted to historian Hugh Tinker. He said, "Our country, through in theory federal, is in practice unitary."³⁰

On the policy of region, U Nu also reversed U Aung San's policy after the letter was assassinated. Although Aung San, the hero of independence and the founder of the Union of Burma, had opted for a "secular state" with a strong emphasis on "pluralism" and the "policy of unity in diversity" in which all different religious and racial groups in the Union could live together peacefully and harmoniously, U Nu opted for a more confessional and exclusive policy on proved to be end of his policy for a secular state and pluralism in Burma, which eventually led to the promulgation of Buddhism as the state religion of the Union of Burma in 1961.

For the Chin and other non-Burman nationalities, the promulgation of Buddhism as the "state religion of the Union of Burma" in 1961 was the greatest violation of the Panglong Agreement in which U Aung San and the leaders of the non-Burman nationalities agreed to form a Union based on the principle of equality. They therefore viewed the passage of the state religion bill not only as religious issue, but also as a constitutional problem, in that this had been allowed to happen. In other words, they now viewed the Union Constitution as an instrument for imposing " a tyranny of majority", not as their protector. Thus, the promulgation of Buddhism as the state religion of Burma became not a pious deed, but a symbol of the tyranny of the majority under the semi-unitary system of the Union Constitution.

There were two different kinds of relations to the state religion reform from different non-Burman nationalities. The first reaction came from more radical groups who opted for an armed rebellion against the central government in order to gain their political autonomy and self-determination. The most serious armed rebellion as a direct result of the adoption of Buddhism as state religion was that of the Kachin Independent Army, which emerged soon after the state religion was that of the Buddhism was promulgated in 1961. The "Christian Kachin," as Graver observes, "saw the proposal for Buddhism to be the state religion as further evidence of the Burmanization [Myanmarization] of the country,"³² which they had to prevent by any means, including an armed rebellion. The Chin rebellion, led by Hrang Nawl, was also related to the promulgation of Buddhism as the state religion, but the uprising was delayed until 1964 owing to tactical problems. Thus, the Chin rebellion was mostly seen as the result of the 1962 military coup, rather than the result of the promulgation of Buddhism as the state religion in 1961.

---

³⁰. Hugh Tinker, *Union of Burma* (London, 1957); quoted also in Tun Myint (1957, p.13; see also my article in *Chin Journal* (March, 1997) No. 5.pp.84-94.

³². Mikael Graver, *Nationalism as Political Paranoia in Burma* (Copenhagen: NIAS, 1993), p.56 (Emphasis added!)

The Second reaction came from more moderate groups, who opted for constitutional means of solving their problems, rather than an armed rebellion. The most outstanding leader among these moderate groups was Sao Shwe Thaik of Yawnghwe, a prominent Shan Sawbwa who was elected as the first President of the Union of Burma. Although a devout Buddhist, he strongly opposed the state religion bill because he saw it as a violation of the Panglong Agreement. As a president of the Supreme Council of United Hills People (SCOUHP), formed during the panglong Conference, he invited leaders of not only the Chin, Kachin and Shan, the original members of the SCOUHP, but also other non-Burman nationalities -- the Karen, Kayah, Mon, and Rakhine (Arakan) -- to Taunggyi, the capital of Shan State, to discuss constitutional problems.

Unfortunately, these problems still remain unsolved. The conference was attended by 226 delegates and came to be known as the 1961 Taunggyi Conference, and the movement itself was known later as the Federal Movement.

The Federal Movement in 1961-62:

At the Taunggyi Conference, all delegates, except three who belonged to U Nu's party,³³ agreed to amend the Union Constitution based on Aung San's draft, which the AFPFL convention had approved in May 1947, as noted already. At the AFPFL convention, U Aung San asked, "Now when we build our new Burma shall we build it as a Union or Unitary State?....." "In my opinion", he answered, "it will not be feasible to set up a Unitary State. We must set up a Union with properly regulated provisions to safeguard the right of the national minorities."³⁴ According to U Aung San's version of the constitution, the Union would be composed of National States, or what he called "Union State" Such as the Chin, Kachin, Shan and Burman States and other National States such as Karen, Karenni (Kayah), Mon and Rakhine (Arakan) States. "The original idea", as Dr. Maung Maung observers, "was that the Union states should have their own separate constitutions, their own organs of states, viz. Parliament, Government and Judiciary."³⁵

U Chan Htun had reversed all these principles of the Federal Union after Aung San was assassinated. According to U Chan Htun's version of the Union Constitution, the Burma Proper or the ethnic Burman/ Myanmar did not form their own separate National States; instead they combined the power of Burma/ Myanmar National States with the whole sovereign authority of the Union of Burma. Thus while one ethnic group, the Burman /Mynamar, controlled the sovereign power of the Union, that is, legislative, judiciary, and administrative powers of the Union of Burma; the rest of the ethnic nationalities who formed their own respective National States became almost like the "vassal states" of the ethnic Burman or Myanmar. This constitutional arrangement was totally unacceptable to the Chin, Kachin, Shan who signed the Panglong Agreement on the principle of equality, and also for other nationalities.

---

³³ . Those three delegates who did not agree to the idea of a federal Union were Za Hre Lian (Chin), Aye Soe Myint (Karen), and Sama Duwas Sinwasung (Kachin).

³⁴ . Aung San, *Burma's Challenge* (Rangoon, 1947), reprinted in Josef Silverstein, *The Political Legacy of Aung San*, (New York: Cornell University Press, 1993), cited in Maung Maung, *Burma's Constitution* (The Hague, 1959), p.169

³⁵ . Maung Maung (1989), p.170

They therefore demanded at the 1961 Taunggyi Conference the amendment of the Union Constitution and the formation a genuine Federal Union composed of National States, with the full rights of political autonomy, i.e., legislative, judiciary and administrative powers within own National States, and self-determination including the right of secession. They also demanded separation between the political power to the Burman/ Myanmar National States and the sovereign power of the Union, i.e., the creation of a Burman or Myanmar National State within the Union.³⁶

The Second point they wanted to amend on the Union Constitution was the structure of Chamber of Nationalities. The original idea of the creation of the Chamber of Nationalities was that it was not only to the safeguard of the rights of non-Burman nationalities but also for the symbolic and real equality, envisaged at the Panglong Conference. Thus, what they wanted was that each National State should have the right to send equal representatives to the Chamber of Nationalities, no matter how big or small their National State might be. In other words, they wanted a kind of Upper House like the American Senate.

But what had happened according to U Chan Htun's Union Constitution, was that while all the non- Burman nationalities had to send their tribal or local chiefs and princes to the Chamber of Nationalities; it allowed Burma Proper to elect representatives to the Chamber of Nationalities based on population. Thus, the Burman or Myanmar from Burma Proper, who composed majority in terms of population, were given domination in the Union Assembly.

In this way, the Union Assembly, according to U Chan Htun's version of the Union Constitution, was completely under the control of the Burman or Myanmar ethnic nationality. Not only did the powerful Chamber of Deputy had the power to thwart aspirations and interest of non-Burman nationalities, but the Burman also dominated even the Chamber of Nationalities. That was the reason the total votes of non-Burman nationalities could not block the state religion bill even at the Chamber of Nationalities. Thus, all the non-Burma nationalities now viewed the Union Constitution itself as an instrument for imposing "a tyranny of majority", not as their protector. They therefore demanded a change of such constitutional injustice at the 1961 Taunggyi Conference.³⁷ Thus, the Federal Movement and its Taunggyi Conference can be viewed, as noted by a Shan scholar Chao Tzang Yawngghwe, as "a collective non-Burman effort to correct serious imbalances inherent in the constitution" of 1947.³⁸

In response to the demand of the 1961 Taunggyi Conference, U Nu had no choice but to invite all the political leaders and legal experts from both Burman and non-Burman nationalities to what became known as the Federal Seminar at which " the issue of federalism and the problems of minorities would be discussed with a view to finding a peaceful solution."³⁹ The meeting opened on 24 February, 1962 in Rangoon while the parliament was meeting also in regular session. But before the seminar was concluded and just before U Nu was scheduled to speak, the military led by General Ne Win seized state power in the name of the Revolutionary Council in the early

---

³⁶ . See Documents of Taunggyi Conference, 1961 (Rangoon: Published by SCoup, 1961) in Burmese.

³⁷ . See Documents of Taunggyi Conference, 1961 (in Burmese).

³⁸ . Chao Tzang Yawngghwe, "The Burman Military", in Josef Silverstein (ed.), *Independent Burma at forty Years: Six Assessments* (Cornell University, 1989), pp.81-101.

³⁹ . Josef Silverstein in Lehman (1981), op.cit.,p.53

morning of 2 March, arresting all the non-Burman participants of the Federal Seminar and legally elected cabinet members, including U Nu himself, dissolving the parliament, suspending the constitution and ending all the debate on federal issues.

The Military Coup in March 1962:

Brigadier Aung Gyi, the most powerful but second only to General Ne Win in the Revolutionary Council, stated that the main reason of the military coup in 1962 was "the issues of federalism".⁴⁰ The Burma Army, which staged the coup d'état, was "the product of Burman nationalism," as a Shan leader and scholar Chao Tzang Yawngwe pointed out, "a national sentiment revolving around racial pride and memories of the imperial glories of Burinnong, Alaungpaya and Hsinphyusin,"⁴¹ and was very much enraged by the federal movement. They were desperate too, since a successful constitutional reform would underline the army's supremacy in the non-Burman areas.⁴² Moreover, if the constitutional reform was carried out successfully, the Burman would be on the same levels as non-Burman nationalities and this certainly was unthinkable for Burman national-chauvinists like Ne Win and Aung Gyi.⁴³

Although the Burma Army was originally established by Aung San as the BIA (Burma Independence Army) during the Second World War, two factions from very different backgrounds made up the Thirty Comrades, the core of the BIA. "Twenty-two of the young comrades were followers of the old writer and national hero, Thakhin Kodaw Hmaing" and were later known as "Kodaw Hmaing-Aung San faction". But another eight, including Ne Win, came from the "Ba Sein-Tun Oke faction".⁴⁴ As noted already, Ba Sein refused to sign the Aung San-Attlee Agreement, mainly because of non-Burman nationalities issues on which he could not agree with U Aung San. As a matter of the fact, while Aung San had officially recognized, by signing that agreement, the pre-colonial independent status of the Chin, Kachin, Shan and other non-Burman nationalities, and their right to regain independence directly from Great Britain and their right to form their own respective sovereign nation-states without any mutual attachment to Burma, Ba Sein and his fellow U Saw, who later killed Aung San, could not recognize historical truth and refused to sign that agreement in 1947. They also accused U Aung San of being a traitor of Burman traditional nationalism, and they went about saying that Burma had been sold down the river by Aung San.⁴⁵ Hence, General Ne Win and Brigadier Aung Gyi, as the most faithful disciples of the Ba Sein-Tun Oke Burman national-chauvinist faction, reclaimed their vision of Burma --- which in their view U Aung San betrayed. And they promulgated the Unitary State Constitution in 1974 by force.

Ever since the chauvinistic Burma Army launched a full range of "Myanmarization" measures under the leadership of General Ne Win, the Chin, Kachin, Karen, Karenni (Kayah), Rakhine

---

⁴⁰ . Guardian, March 8, 1963; cited also in Josef Silverstein, *Burma: Military Rule and the Politics of stagnation* (Cornell University Press, 1977), p.30

⁴¹ . Those are the Burman or Myanmar Kings who conquered their neighboring countries such as Mon, Rakhine, Shan and Siam in their past history. But no Burman king ever conquered the Chinland.

⁴² . Chao Tzang Yawngwe, *the Shan of Burma: Memories of a Shan Exile* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1987), p.120

⁴³ . Ibid.

⁴⁴ . Bertil Lintner, *Outrage: Burman's Struggle for Democracy* (Hongkong: Review Publishing, 1989), p.34

⁴⁵ . Dr. Maung Maung, *Burma's Constitution* (The Hague: Martinus Nijhoff, 1959), p.80.

(Arakan), Shan and other non-Burman nationalities have had no choice but to struggle for their survival by any means, including the use of arms. Today almost all non-Burman nationalities are fighting against the central government in order to gain full political autonomy and self-determination within the Union of Burma. Thus, the civil war in Burma which began at the time of independence intensified under General Ne Win's military dictatorship and his successor, the present military junta, which came into power in 1988, in order to suppress the nation-wide popular uprising for a democratic change.

Struggle for the Second Independence:

As Daw Aung San Suu Kyi correctly points out, the struggle for democracy, equality and self-determination in present Burma is the struggle for the second independence of Burma because what Burma's leader tried hard to achieve in the first independence movement had all been coercively negated by General Ne Win in the 1962 military coup. Moreover, the 1962 military coup abruptly interrupted the federal movement, which indeed was a struggle for reformation of genuine federal union in accordance with the Panglong Agreement and Spirit. Thus, the nation-wide democratic movement in 1988 can be seen as the struggle for the second independence, especially as the revival of the spirit of Panglong. Likewise, the formation of the UNLD can be viewed as the continuation of federal movements in 1950s and 1960s, then led by the SCOUHP.

In order to achieve the goal of the struggle for the second independence, the UNLD therefore adopted the following policies as its objectives:

- (1) To establish a genuine federal union.
- (2) To guarantee democratic rights, political equality, and self-determination for all nationalities Union.
- (3) To build a firm unity of all nationalities in the Union based on the principles of equality and justice.
- (4) To promote the development of all member states of the Union.
- (5) To abolish all types totalitarianism in Burma.
- (6) To establish internal peace and tranquility through dialogue.

The UNLD believes that for building a genuine federal union, the Union constitution must be based on a democratic administrative system, because as noted by a Shan analyst, "... democracy is an essential pre-condition for federalism. Federalism will not work in a polity where there is no democracy because federalism is, at the bottom, about decentralization of power and limits placed on power. In federalism the above is achieved via a set of arrangement that limits and divides or disperses power, so that parts of the whole are empowered and are further enabled to check central power and prevent the concentration of power."⁴⁶In short, democracy and federalism are inseparable, as head and tail of a coin, in a pluralistic and multi-ethnic country like Burma.

---

⁴⁶ . Choa Tzang Yawnghe, " On federalism", a posting on the internet, in 1998.

The Basic principles of Federal Union:

On the formation of a genuine Federal Union, the UNLD has adopted seven principles of federalism for the future constitution of the Federal Union of Burma, as its conference held in Rangoon, on June 29-July 2, 1990. These seven principles are:⁴⁷

- (1) The constitution of the Federal Union of Burma shall be formed in accordance with the principles of federalism and democratic decentralization.
- (2) The Union Constitution shall guarantee the democratic rights of citizens of Burma including the principles contain in the United Nation's declaration of universal human rights.
- (3) The Union Constitution shall guarantee political equality among all ethnic national states of the Federal Union of Burma.
- (4) The Federal Union of Burma shall be composed of National States; and all National States of the Union shall be constituted in terms of ethnicity, rather than geographical areas. There must be at least eight National States, namely, Chin State, Kachin State, Karen State, Kaya State, Mon State, Myanmar or Burma State, Rakhine (Arakan State), and Shan State.
- (5) The Union Assembly shall be consisting of two legislative chambers: the Chamber of Nationalities (Upper House) and the Chamber of Deputies (Lower House).
  - (i) The Chamber of Nationalities (Upper House) shall be composed of equal numbers of elected representatives from the respective National States; and
  - (ii) The Chamber of Deputies (Lower House) shall be composed of elected representatives from the respective constituencies of the peoples.

The Creation of Chamber of Nationalities based on equal representation of the member states of the Union is intended to safeguard the rights of National States and minorities in the Union government. It also intended as a symbol and instrument of the principle of equality among all nationalities of the Union.⁴⁸

- (6) In addition to the Union Assembly, all member states of the Union shall from their own separate Legislative Assemblies for their respective National States. In Federalism there must be a clear separation of Union Assembly, or Federal Parliament, from the Legislative Assemblies of the members states of the Union. Moreover, the residual powers, that is, all powers, except those given by member states to the federal center, or the Union, must be vested in the Legislative Assembly of the National State. In this way, the Union Constitution automatically allocates political authority of legislative, judiciary, and administrative powers to the Legislative Assembly of the National States. Thus, all member states of the Union can be freely exercise the right of self-

---

⁴⁷ . I do not follow the original Burmese version of the UNLD text strictly here, but I am confident that this English translation will not miss the points we have described in Burmese, for I myself have drafted the original version in Burmese. See the UNLD documents in Lina H. Sakhong, *peaceful Coexistence: Towards Federal Union of Burma* (Chiangmai: NRP Program Printing, 1999), pp.94-95 (in Burmese)

⁴⁸ . As James Madison once explained regarding the role of the Senate in the USA, the role of the Chamber of Nationalities also will be "first to protect the people against their rulers, and the secondly to protect against their rulers, and secondly to protect against the transient impressions onto which they themselves might be led."

determination through the right of self-government within their respective National States.

- (7) The Sovereignty of the Union shall be vested in the people of the Union of Burma, and shall be exercised by the Union Assembly. Moreover, the central government of the Federal Union shall have authority to decide on action for: (i) monetary system, (ii) defense, (iii) foreign relation, and (iv) other authorities which temporarily vested in the central government of Federal Union by member states of the Union.

UNLD Policies concerning the Power Transition:

After the election held in May 1990,⁴⁹ the UNLD adopted some policies to be applied during the power transition from an authoritarian military junta to a democratically elected government. Among them: (1) tripartite dialogue, (2) national reconciliation, and (3) national convention. In this paper I shall discuss briefly the need for national convention and tripartite dialogue, the policies adopted by the UNLD at the conference held in Rangoon from June 29- July 2, 1990. I shall, however, omit in this paper the policy of National Reconciliation, the program that in mainly conducted by the UNLD in exile⁵⁰ together with other democratic forces, such as NCGUB, NCUB, NDF, and others.

(a) UNLD for Tripartite Dialogue:

From the very beginning, the UNLD has adopted for a non-violent political transition in Burma, from military dictatorship to a democratic open society. The UNLD believes that Democracy is the only form of sustainable governance which guarantees both individual citizens and national and cultural collectivities in Burma the rights of full participation in the development of social, economic, and cultural resources available to all citizens of the Union. enduring democracy therefore requires the active participation of all the citizens -- as individual citizens and as members of an ethnic-cultural collectivity -- to build and renovate not only the democratic institutions but also the structure of the Union itself, which shall balance the different interests of nationalities for the common good of all member states of the Union.

As the UNLD believe in democratic principles and rights of full participation of all nationalities in the process of nation rebuilding, the UNLD demands dialogue as an integral part of the political transition, not only in the process of power transformation from military rule to a democratically elected body, but also in the entire process of democratization, which includes the restructuring of the Union into a federal system. Therefore, in the processes of both power transformation and democratization, dialogue must be the main instrument for bringing all individual citizens and collective members of nationalities of the Union together at all levels.

---

⁴⁹ . The UNLD and its umbrella parties contested in the election and won 69 seats, which is 16% of the parliamentary seats in the Union of Burma. A landslide victory went to NLD, a grand alliance of UNLD.

⁵⁰ . The UNLD was unilaterally dissolved by the SLORC in 1992. Thus, UNLD in exile has to be formed in a liberated area in order to carry out its mission until the victory comes. An official announcement on the formation of UNLD (exile) was made on Union Day of 1998.

After the general election in 1990, the UNLD believed that at least two levels of dialogue might be necessary to achieve the goal of the creation of democratic open society and the establishment of a genuine Federal Union. The first step of dialogue is for power transformation, and the second step, which is more important than the first level, will be for the entire process of democratization and the restructuring of the Union into a federal system.

The UNLD also believes that since the NLD had received the trust of the people in a landslide victory of the 1990 election, a dialogue for "transformation of power" should be a dialogue between the NLD led by Daw Aung San Suu Kyi and the military junta, the de facto government of present Burma. However, the nature of such dialogue at the first level must focus only on the transition of state powers into a democratically elected body. In other words, it will be a dialogue for administrative power but not for legislative power or constitutional matter. The core of dialogue at that level therefore is just for a "breakthrough" of political stagnation, which have created a number of political and social crises in today Burma.⁵¹

The UNLD strongly believes that political crisis in Burma today is not just a conflict between dictatorship and democracy. It involves an unmanaged and neglected conflict, including a civil war that has consumed many lives and resources of the country for five decades. The root of civil war in Burma is the conflict over power-sharing between the central government, which so far has been controlled by one ethnic groups called Myanmar or Burma, and all National States of the Union. In other words, the root of the problem is, as mentioned already, a constitutional problem or more specially, the rights of self-determination for non-Burman nationalities who joined the Union as equal partners in 1947. Indeed, most nationalities in Burma are now fighting for rightful self-determination and autonomous status of their respective National States within the Union. Since they were not able to resolve their problems through dialogue, they have no choice but to attempt to solve their disputes through violent means of civil war.

In order to avoid further bloodshed and violence during the political transition, the UNLD believes that the second level of dialogue must start almost simultaneously with the first level of dialogue. The aim of dialogue at the second level is to solve the entire political crisis in Burma and to end five long decades of civil war through the creation of a genuine Federal Union. The UNLD believes that without a genuine Federal Union there is no means of ending the civil war in Burma. Without ending the civil war, there is no means of establishing a democratic system either. Thus, the participation of all ethnic nationalities in the political transition is the most important element in the entire process of democratization and restructuring the Union into a federal system. They all have the right to participate in this important process of restructuring the Union. Thus, dialogue at the level must no longer be a two-way dialogue but a Tripartite dialogue, which shall include three forces, namely the forces composed of the non-Burman nationalities, the democratic forces led by Daw Aung San Suu Kyi, and the military junta.

(b) The Need for a National Convention:

On June 29 to July 2, 1990, the UNLD held its conference at the YMCA Hall in Rangoon. At that conference, all the members of the UNLD unanimously adopted a policy on national convention

---

⁵¹ . See the protocols of the UNLD's Second Conference, held at theYMCA Hall in Rangoon from June 29- July 2, 1990.

that states that in order to lay down the general guidelines of a federal constitution which will serve as foundation on which to build a new democratic society for the further Federal Union, a National Consultative Convention shall be convened, similar to the Panglong Conference.⁵²

The UNLD consulted issues of the National Consultative Convention with the NLD, the winner of the general election in 1990. On August 29, 1990, the UNLD and the NLD made a joint declaration known as Bo Aung Kyaw Street Declaration. Some of the points included in this declaration were:

- (i) After the emergence of the Pyithu Hluttaw (Union Assembly or Federal Parliament), this Hluttaw shall form the elected government at the earliest time, then the Pyithu Hluttaw shall organize to convene a "National Consultative Convention" consisting of the representatives from all the nationalities, and other personages that are deemed necessary to take part in this convention. This convention shall lay down general guidelines for the Constitution of the Union. The Pyithu Hluttaw shall draw up, approve, and enact the constitution of the Union in compliance with above general guidelines.
- (ii) All nationalities shall have full rights of equality, racially as well as politically, and in addition to having the full rights of self-determination, it is necessary to build a Union with a unity of all the nationalities which guarantees democracy and basic human rights.⁵⁴

Conclusion:

In this paper, I have argued that the democratic movement in Burma since 1962 was the continuation of the federal movement led by SCOUHP in the late 1950s and early 1960s. At the same time I have highlighted the fact that the role of the UNLD in the struggle for democracy and federalism is the continuation of a political role undertaken by the SCOUHP in the federal movement in the late 1950s and early 1960s. The only difference between the SCOUHP and the UNLD is neither the policy nor the goal, but the political situation. In the early 1960s, the Federal Movement was seen mainly as a separatist movement by the majority ethnic Burmese (Burman). Thus, the non-Burman nationalities under the leadership of the SCOUHP did not receive enough support from their fellow citizens, the Burman majority. At the Taunggyi Conference, for instance, three delegates who belonged to U Nu's Party were against the move for the formation of a genuine federal union, despite the fact that they all were non-Burman politicians.

By contrast, the movement for federalism is now seen as the movement for equality. The UNLD non enjoys strong support from all the democratic forces in Burma, especially the National League for Democracy (NLD) led by Daw Aung San Suu Kyi, the National Coalition Government of the Union of Burma (NCGUB) headed by Dr. Sein Win, the National Council of the Union of Burma (NCUB), the National Democratic Front (NDF), the All Burma Student's Democratic Fronts (ABSDF), and other democratic forces. They all agree that the ultimate goal of democratic movement in Burma is the establishment of a genuine federal union, where all

---

⁵² . The protocols of UNLD's Second Conference, held the YMCA Hall, Rangoon from June 29- July 2, 1990.

⁵⁴ .See also in my upcoming book Peaceful Co-existence: Towards Federal Union of Burma (in Burmese), the text of "Bo Aung Kyaw Street Declaration" is reprinted.

indigenous nationalities can live peacefully together. This unity in the same policy is the best hope not only for the UNLD but also for the future of the entire Federal Union of Burma.⁵⁵

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

BIBLIOGRAPHY:

- Anderson, Benedict. *Imagined Community: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso (2nd.ed) 1991.
- Aung San *Buram's Challenge*. Rangoon, 1947, reprinted in Josef Silverstein, *The Political Legacy of Aung San*. New York: Cornell University Press, 1993.
- Aung San Suu Kyi *Aung San of Burma: A Biography Portrait by His Daughter*. Edinburgh: University of Queensland Press, 1984.
- Aung San Suu Kyi *Freedom from fear*. London: Penguin Book, 1991.
- Christie, Clive. *Modern History of South East Asia*. London: Tauris Academic Studies, 1998.
- Cady, John F. *A History of Modern Burma*. Ithaca, New York: Cornell University Press, 1958.
- Graver, Mikael. *Nationalism as Political Paranoia in Burma*. Copenhagen: Nordic Institute of Asian Studies, 1993.
- Khin Yi. *The Dobama Movement in Burma, 1930-1938*. Ithaca, New York: Cornell University Press, 1988.
- Lian Uk. "A message on the Golden Jubilee of National Chin Day" in *Chin Journal* (February 1998)
- Linter, Bertil. *Outrage: Burma's Struggle for Democracy*. Hongkong: Review Publishing, 1989.
- Maung Maung, Dr. *Burma's Constitution* (The Hague: Martinus Nijhoff, 1959)
- Maung Maung, U. *Burmese Nationalist Movements, 1940-1948*. Honolulu: University of Hawaii Press, 1989.

---

⁵⁵ . See such important documents as the Bo Aung Kyaw Street Declaration signed by the NLD and UNLD on August 29, 1990, and the Manerpalaw Agreement signed by NCGUB, NLD (LA), DAB and NDF on July 31, 1992.

- Maung Maung Gyi, *Burmese Political Value: The Socio-Political Roots of Authoritarianism in Burma*. New York: Preager Publishers, 1983.
- Sakhong, Lian H. *Peaceful Co-existence: Towards Federal Union of Burma*. Chiangmai: NRP Program Printing, 1999. [in Burmes]
- Sakhong, Lian H. *Religion and Politics among the Chin People in Burma, 1896-1949*. Uppsala University: Studia Missionalia Upsaliensia, 2000.
- Shamsul A.B "Nations-of-Internet in Malaysia" in Stein Tonnesson and Hans Antlov (ed.), *Asian Forms of the Nation*. Copenhagen: Nordic Institute of Asian Studies, 1996.
- Silverstein, Josef. *Burma: Military Rule and the Politics of Stagnation*. Cornell University Press, 1977.
- Silverstein, Josef. "Minority Problems in Burma", in Lehman (ed.), *Military rule in Burma since 1962*. Singapore: SIAS, 1981.
- Tinker, Hugh. *Union of Burma*. London: 1957
- Tinker, Hugh. *Burma: The Struggle for Independence (1944-1948)*. London: 1984.
- Yawnghwe, Chao Tzang. *The Shan of Burma: Memories of a Shan Exile*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1987.
- Yawnghwe, Chao Tzang. "The Burman Military", in Josef Silverstein (ed.), *Independent Burma at Forty Years: Six Assessment* Cornell University, 1989.
- Documents of Taunggyi Conference, 1961. Rangoon: Published by the SCoup, 1961. (in Burmese).

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

STATE CONSTITUTIONS, FEDERALISM
AND
ETHNIC SELF-DETERMINATION

By

Dr. Chao Tzang Yawnghwe

National Reconciliation Program (NRP) Advisory/ Capacity Building,
Member of Consultative Honorary Committee, United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area) [UNLD (LA)]

The Federal Aspiration:

The Union of Burma is a multi-ethnic, multi-cultural "nation-state", which was founded on the basis of the 1947 Panglong Accord. The aspiration of the signers of the Accord was to jointly gain independence from the British, and to establish a Union of equal and co-independent states, i.e., with no nationalities or state being subordinated to any other state within the Union. That is, all constituent states if the Union were envisioned as being the equal partners of Burma proper or Ministerial Burma, the home state of the largest ethnic nationality, the Burma (or ethnic Burmese).

However, as history or political events would have it, the Union of Burma that came into a actual being was not in accordance with the aspiration of the non-Burman nationalities. Contrary to the Spirit of Panglong, the 1947 Constitution (finalized in September) created a "Union" where Burma Proper enjoyed the status of the Mother Country, i.e., whose cabinet, government, and parliament were also those of the whole country. This kind of arrangement made the other states of the Union subordinate to Burma Proper. Their relationship to Burma Proper (or the Burma State) was like that of Scotland and/or Wales to England.

An attempt was made by leaders of the non-Burman ethnic nationalities and states in 1961-1962 to address the issues of inequality and other problems related to the dominance of Burma Proper over other member or constituent states. They proposed constitutional reform aimed at making

the Union a genuinely federal one as agreed at Panglong. This move - the federal movement - was squashed in 1962 by the military, dominated and controlled by Burman officers.

In 1974, General Ne Win, the military dictator and chauvinist, imposed a new constitution, the Lanzin Constitution. A notable fact about this constitution was that the state structures and arrangements, as outlined on paper, looked highly decentralized, even federal like. However, the only and ruling party, the Lanzin Party, which held all powers was not democratic, and was moreover controlled and dominated by military officers (in, and out, of uniform). The Lazin state-order was therefore one where its formal (on paper) decentralized, federal-like, features cloaked a highly centralized state where military subordinates of General Ne Win exercise real and significant power.

In the post-1988 period of struggle, the Burmese opposition forces and nationalities organizations have adopted as its goals, ONE, the restoration of democracy and TWO, the establishment of a new Union, one based on the principles of federalism, national self-determination, and equality. There have been signed several accords re-affirming the goals mentioned. These agreements are the Maneplaw, the Mae Tha Raw tha, and the Thoo Mwe Klo Agreements. It might be added that Democracy, and Federalism have been the aspiration of the peoples of Burma and nationalities since before the obtaining of independence.

Sate Constitution: Its Meaning and Significance:

One the other hand, as can be seen from history or the unfolding of historical events, Burma has not had any experience of federalism. Noteworthy in this regard is that none of the constituent or member states of the 1948 Union of Burma had constitutions of their own.

The absence of state constitutions in what was supposedly a Union of equal states is a very serious flaw. What this situation indicates is this: namely, that whatever power the governments of states enjoyed and exercised in the 1948 Union were given to them by a central government - and this is a characteristic of a unitary state order. In a unitary state order, power lies in the hand of the central government, and the powers of local governing or administrative units are derived from, or developed to them by the central government.

In contrast, in a federal state order, the member or constituent states are the basic and founding units of the federation, and whatever powers they exercise or possess are not given to them by the center. The powers of the respective states, and it is thus stated in most state constitutions in countries that are federal in form.

A federation is formed when a number of states agree for some reasons to live and work together under one flag. And because there is an agreement among founding states to band together as equal partners, there arises a need for another category or level of government to handle matters of common interest. Accordingly, this government - the federal or national government - is given, or vested with some powers by the member states. In a federation therefore it is the power of the federal government (or center) that is derived - i.e., given to the federal center by the member or constituent states.

In federalism therefore, the federal or national government is not a superior government that holds all power. Various and significant powers are held by the member states, and this is spelled out clearly in the state constitutions. As well, some powers which are shared by all is given to the federal government, and this is also spelled out or defined in the federal constitution.

There is therefore in a federation, two levels of power, and two levels of government. It might also be said that there are two "sovereignties", but which are intertwined, yet separated. Hence, there are in federalism two constitutions. One is the federal (or national) constitution, and there exist concurrently, another set of constitutions, i.e., the constitutions of member or constituent states.

In Burma, however, although state constitutions are basic to the idea or concept of federalism, they did not exist, and not much attention has been given, until recently, to state constitutions on the part even of nationalities leaders and organizations. This is indeed a strange situation.

State Constitutions and Ethno-nationalism:

State constitutions are inherent and necessary components of a federal state order or system where power is shared between two levels of governments. Therefore, looking into state constitutions and the drafting of state constitutions can be viewed as a very important process in situations where the goal is to establish a federal union - like the current situation in Burma.

State constitutions also serve a very crucial purpose. It is the function of the state constitutions to create order, to define how individuals, groups, population segments, and as well how various structures within a state will relate to each other and interact with one another. The constitution also lay down the rules of the game, regulatory and other rules, and as well institutional and other boundaries, so that actions and relations become predictable (or "readable", even transparent) and thus ensure stability and harmony.

There are all kinds of constitutions. Some are democratic and empowering or enabling, while others are restrictive and repressive. Some constitutions define nation or community in a very narrow way, favoring certain groups and ethnic segments over others, while others are liberal, ethnically open or neutral, and some recognize ethnic interests and aspirations.

In the process of looking into state constitutions, one cannot escape the fact that in Burma, the politics of ethnicity plays a very major role at both national and state level politics. Almost all political players in Burma are deeply inspired by ethnic interest and aspirations or are greatly influenced by ethnic orientations and sentiments. History is narrated and understood in ethnic terms, and wars - both ancient and modern -- are seen as wars of aggression and resistance between ethnic nations, i.e., between Burmans and Shans, Burmans and Mon, Rakhine and Burmans, and so on.

Moreover, successive governments in Burma, especially the military elites (and rulers), have defined nationhood in terms of the Burman language, Burman history, the Burman claims to empire-hood, and so on. They have also repressed and suppressed the language, tradition, history,

and identity of the non-Burman nationalities, or relegated them to the margins, as subordinated culture and language, etc.

The results has been politics and political struggles that revolve around ethnic nationalism, with each ethnic group or segment advancing its ethnic interests, and/or projecting ethnic aspirations or fears, or resentment, anger, and so on. There has been generated a pervasive demand for ethnic self-determination on the part of almost all ethnic groups in Burma. There is even demands for independence or separation on the part of some nationalities forces.

This focus on ethnicity or ethno-nationalism is therefore very, very problematic. This is all more so since no territorial unit - no state - is ethnically homogeneous. Even Burma Proper - the Burman state - is a multicultural, multi-entity. The Shan, Kachin, Karen (etc.) states, are all multicultural and ethnically diverse. And all ethnic groups in Burma (and in the various states as well) are mobilized around their respective ethnic identities and aspirations.

In looking into state constitutions, therefore, there is a need to take into serious account the awakened ethnic consciousness, aspiration, fear, anger, suspicion, etc., that afflicts or drives all political leaders and organizations.

Constitutional Framework: Addressing Ethnic Aspirations:

One area that needs to be seriously and might be fruitfully, looked into is how the respective state constitutions can address the demands for ethnic self-determination, or defuse ethnic anger, suspicion, and resentment.

The key and crucial question therefore is how can ethnic aspirations for self-determination be met? One area that might be rewarding to look into is a system of administration where power is democratically decentralized. This us a system where local communities within a state, defined ethnically or otherwise, are administratively empowered by the constitution of the state to manage their own affairs, autonomous of control from the top, i.e., the state government.

In this kind of administrative arrangement, powers with regard to matters of local interest and concern are left in the hands of the local community and the local government of the state would deal only with matters that transcend local interest, and it will perform functions and provide services that are beyond the scope or the capacity of local governments and local communities.

As far as Burma is concerned, the system of democratic decentralized administration is a very novel one, and has never been experienced by the people or leaders. The fact of the matter is that this system is compatible with the principle and practice of democracy and at the same time recognizes and acknowledges the self-determination aspiration of various ethnic groups and cultural segments.

Given the fact of heightened ethnic politics and ethnic demands in Burma, and also given that aim of democratic and nationalities leaders and organizations is to establish democracy and promote self-determination, it might be the case that the various states of the new Union will

have to necessary - unavoidably --consider adopting a decentralized democratic administrative system, which has long been established and practiced in stable democracies.

State Constitutions, Capacity Building, and National Reconciliation:

Due therefore to the multiethnic composition of all states in a country called the Union of Burma, and owing to long years of confrontational politics based on ethnonationalities perceptions and demands, it is important for ethnic-Burmese and nationalities leaders to seriously study or look into state constitutions. The reason why this is important is because how the state constitution is drafted -- and the mechanisms and structures that it provides -- will significantly determine how different ethnic groups will live and work together within each member state of the future democratic, federal Union.

It is envisioned by the National Reconciliation Program/NRP - which was establishment by nationalities and ethnic Burmese leaders of the democratic movement - that for national reconciliation to be a success, a firmer and better understanding of how ethnic nations can live and work together, and how they can resolve problems (and even conflicts) peacefully and democratically, is most essential. It is also believed -- by the NRP and leaders of the democratic movement -- that looking into federalism, the concepts and principles of federalism, federal structures and mechanisms, and importantly, looking at state constitutions, will enhance the capacity of nationalities leaders to help their ethnic nations determine their future in a peaceful and democratic manner.

As well, the process of looking into and drafting state constitutions initiated by the NRP constitutes a very important step in reaching the goals of the democratic movement. The State constitution process would, ONE, lay a firm, bottom-up foundation for federalism (i.e., genuine federalism), and TWO, the draft state constitutions could and would collectively serve as a solid political platform for international leaders and forces in negotiation with other players and actors on the Burmese stage.

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

NEGOTIATING FOR CHANGE IN BURMA

By

Harn Yawngwe

Director, European Officer for the Development of Democracy in Burma
(Euro-Burma Office), Brussel, Belgium.

The recent news that the leaders of the National League for Democracy (NLD) and the State Peace and Development Council (SPDC) have met since October 2000 to initiate a dialogue makes the topic of this paper very timely. While I believe the development is positive, I also believe that we need to be cautious. Most of us are well aware of the failure of previous peace negotiations.

The involvement this time of the United Nations supported by the Association of South East Asian Nations (ASEAN) will hopefully make a difference-especially for the ethnic nationalities of Burma. It must be remembered that successive United Nations General Assemblies (UNGA) have called for a Tripartite Dialogue - the military, the democracy movement and the ethnic nationalities - to solve Burma's problems. It is, therefore, crucial that the UNLD and other ethnic nationality organizations understand the dynamics and process of political dialogue and negotiations.

RECENT BACKGROUND:

In recent year, several international attempts have been made to try and bring about political change in the country through negotiations between the NLD and SPDC/SLORC:

- (i) The 1994 televised Meeting between Daw Aung San Suu Kyi and Senior General Than Shwe and Lieutenant General Khin Nyunt.
- (ii) The Visits to Burma of Abbot Rewata Dhamma of Birmingham, UK, in 1995-6.
- (iii) The August 1998 proposed by Human Rights Watch
- (iv) The so-called October 1998- "US\$1 Billion Proposal" by the UN/World Bank.
- (v) The May 1999 attempt by the UN support by ASEAN to send a special Envoy
- (vi) The March 2000- Seoul Meeting, to coordinate international efforts

NLD POSITION:

The NLD has since the beginning called for a dialogue with the military. This was repeated after the 1990 general elections but ignored by SLORC.

Even while under house arrest, Daw Aung San Suu Kyi made official statement to US Congressman Bill Richardson in 1994 that she and her party are ready for a dialogue and willing to discuss anything with the view of starting a process of restoring democracy in Burma. The NLD's position has not changed since she made this statement.

OPPOSITION TO DIALOGUE:

In the past, opposition to dialogue did not come from the ethnic nationalities or the NLD. The Shan Federal Movement and the Conference on Constitutional Reform held in Taunggyi in 1960 were attempts to have a political dialogue with the ruling party in order to solve long-standing political problems. The 1962 coup-d'etat stopped the dialogue.

Dialogue between Daw Aung San Suu Kyi and other leaders of the NLD and leaders of the ethnic nationalities, have not been possible. Professor Josef Sliverstein has said that this is part of a deliberate policy on the part of the military to "divide and rule".

"They have blocked all her (ASSK's) efforts both to travel to areas inhabited by the minorities and hold talks. They also have put dialogue restraints on the minority groups. As a condition of the cease-fire agreements with them, the military rulers have demanded that those who signed should not communicate with those who did not. By keeping all political groups apart, SPDC hopes that the people will see and accept the military as the only leaders in the country and gather behind it."

CONDITIONS FOR DIALOGUE:

Silverstein goes on to note that, "If the dialogue is to proceed, then the participants must come as equals, each with the right to choose its own leaders" and that pre-conditions limiting the dialogue must not be set. Silverstein said that in the past, the military had not been keen to discuss such issues as whether Burma will be federal or unitary, and whether or not it will be a democracy.

We must also remember that if we want a political dialogue and negotiations, this means that both sides will have to compromise. The question is, "Are we ready to make compromise?" and "What are we going to compromise?" If we cannot compromise on any issue, it is useless to talk about a political dialogue and negotiations.

On the other hand, a political dialogue and negotiations does not mean that we have to trust the opposition and that our opposition will be sincere. If we trusted each other completely, there would be no need for a dialogue and negotiations.

We negotiate because we disagree on basic and fundamental issues. We negotiate because we want to get our opponent to yield to our arguments. They also want us to yield to their arguments. It is normal that both sides will try to get their opponent to compromise more than they have to. Instead of fighting with arms, a dialogue is fighting with words and we cannot let down our guard. Like in warfare, we have to be well prepared or we will lose.

It will be very dangerous to assume that because the SPDC has initiated a dialogue with the NLD, the military is going to give up power - that it is negotiating a surrender. This is far from the truth. Nobody including SPDC will negotiate if they do not think they can win. While negotiating, the SPDC will try to further weaken the position of Daw Aung San Suu Kyi, the NLD, and the ethnic nationalities, in order to get a better bargaining position, and gain what they cannot achieve by arms.

NEGOTIATING - TEN LESSONS:

The following has been adapted from a talk by Jan Egeland, former Norwegian Secretary of State for Foreign Affairs given on 9 December 1998 in Oslo at the workshop on 'Transitions' at the Norwegian Parliament:

(1) Define goals of negotiations

Goals cannot be defined broadly as 'establishing a democracy and respect for human rights'. For any negotiations to succeed, all parties must see the need for compromise and want to negotiate.

(2) Define the real interest of all actors involved

In any conflict, there are conflict entrepreneurs - people who benefit from the conflict. They do not want the conflict to end. The interest of each actor needs to be examined carefully.

(3) Define the role of third parties

What role do you want parties to play? - Technical advisors, hosts, facilitators or mediators? The recent UN initiative was a mediation role. Do we want a mediator?

(4) Define the kind of third party operator you want.

Do you want an individual like Jimmy Carter? A non-government organization, or a government? Or an international body like the UN. A small country with no self-interest is possible.

(5) Do not underestimate intra-party tensions.

Intra-party tensions will arise. It will be necessary for the negotiators to 'sell' their argument to their own side because negotiators are exclusive. The negotiators usually become closer to each other than to their own colleagues. Tensions can kill negotiations.

(6) Remember that negotiations will end in a compromise

Most people will feel frustrated or unsatisfied with a negotiated settlement. Do not enter into negotiations if you want total victory, i.e., immediate democracy.

(7) Power Relations are always asymmetrical

The stronger party in the negotiations will always get more than the weaker party outside forces intervenes. Power relations can change during negotiations. Both sides will try to exploit the other's weaknesses. This is a normal part of negotiations.

(8) Timing is crucial

The right sender has to send the right message to the right recipient at the right time for negotiations to succeed (see below, on selecting the right messenger).

(9) Publicity should be avoided

Discretion is needed while negotiations are taking place. The public and other parties need to be won over once tentative agreement is reached. Publicity before any agreement is reached will ensure that the negotiations will fail.

(10) Implementation will be more difficult than reaching a settlement

The implementation of any settlement can be very difficult. This is especially true if expectations have been raised unrealistically.

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

**UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)**

**Inaugural Conference
January 15- 19, 2001**

**TEN YEAR EXPERIENCES AND MOVEMENTS OF UNLD:
THE ROLE OF UNLD IN THE STRUGGLE FOR DEMOCRACY AND
FEDERALISM IN BURMA**

By
Khun Man Ko Ban

M.P.,(Phe khon, Shan State), Member of Presidium of UNLD (LA),
Democrat Organization for Kayan National Unity,

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ပထမအကြိမ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော စာတမ်း

“တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ် အကျဉ်းနှင့် ပြည်ထောင်စု
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ဆယ်နှစ်ကာလ ဖြတ်သန်းမှု သုံးသပ်ချက်”

ပြုစုတင်ပြသူ

ခွန်းမန်းကိုဘန်း
ရှမ်းပြည်နယ်၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ကယန်း အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့

“တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ်အကျဉ်းနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ဆယ်နှစ်ကာလ ဖြတ်သန်းမှု သုံးသပ်ချက်”

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် UNLD ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာခဲ့သည်မှာ ယနေ့သည် (၁၀) နှစ် တာကျော်လာပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် UNLD ၏ (၁၀) နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများ၊ အောင်မြင်မှုများနှင့် အခက်အခဲမျိုးစုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပေမည်။ ထို့ပြင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတို့၏ ခေတ်အဆက်ဆက်ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ် အကျဉ်းကိုပါ ပြန်လည်သုံးသပ်သွားခြင်းအားဖြင့် ရှေ့လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု သုံးသပ်ရပါမည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်ကာလ

ကချင်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသားများသည် ရှေးပဝေသဏီကတည်းက ကိုယ့် ဘုရင်၊ စော်ဘွား၊ ဒူးဝါး၊ စောဖျာ၊ စောက်၊ ရမ်အုပ် မင်းများသည် ကိုယ့်ထီး၊ ကိုယ့်နန်း၊ ကိုယ့်ဟော်နှင့် ထီးဖြူဆောင်း၊ ရွှေထီးဆောင်း။ ရွှေခါးလွယ်ကိုင်း၊ ငွေခါးလွယ်ကိုင်း စသည့် အဆောင်အယောင်အမျိုးမျိုးဖြင့် သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ကိုယ့်တိုင်းကိုယ်ပြည်ထောင်နှင့် နေထိုင်လာကြသည့် လူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။

ရောဝတီမြစ် စစ်တောင်းမြစ်တလျှောက် ပဒေသရာဇ်မင်းများသည် လက်နက်နိုင်ငံထူထောင်နိုင်ရန်အတွက် အာဏာပြိုင်စစ်ပွဲများ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း ပုဂံပြည်၊ ဟံသာဝတီပြည်၊ တောင်ငူပြည်၊ စစ်ကိုင်းပြည်၊ ပင်းယပြည်၊ အင်းဝပြည်၊ မန္တလေးရတနာပုံပြည် စသည့်မင်းလက်နက်နိုင်ငံများ၊ မြို့ပြနိုင်ငံများ၊ တိုင်းငယ် ပြည်ငယ်များသာလျှင် တခေတ်ပြီးတခေတ် ပေါ်ပေါက်ပျက်စီးပြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲခြင်းမရှိပေ။ ထိုသို့မင်းလက်နက်နိုင်ငံငယ်များ တခေတ်ပြီးတခေတ် ပေါ်ပေါက်ပျက်စီးခြင်းသည် အင်အားကြီးမားသူက အင်အားနည်းသူများကို စစ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်အနိုင်ကျင့်ပြီး အတင်းအဓမ္မလက်အောက်ခံအဖြစ် သွတ်သွင်းသည့် စစ်ဘုရင်များ၏ စနစ်ဆိုး စစ်ရေးအနိဋ္ဌာရုံကြောင့်ပင်ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီး ပြည်ထောင်စုပုံစံ တည်ထောင်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ပဒေသရာဇ်မင်းများသည် တနယ်နှင့်တနယ် ဆက်ဆံရေးပြဿနာကြောင့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ကြသော်ငြားလည်း တဦးနယ်ကိုတဦး ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သည်အထိ ကြီးကျယ်သော စစ်ပွဲများမရှိခဲ့ပါချေ။ စော်ဘွား၊ ဒူးဝါး၊ စောဖျာ၊ စောက်၊ ရမ်အုပ် ပဒေသရာဇ်မင်းအချို့သည် မိမိပိုင်နယ်မြေများကို သားမြေးဆွေမျိုးများအား ခွဲဝေပေးထားသဖြင့် နယ်မြေငယ်များ အများအပြားပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းနယ်မြေအားလုံးသည် ကြီးငယ်မရွေး အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုကြ၍ ပြည်ထောင်စုအသွင်အဖြစ် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်လာခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်ကာလ

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားသည် မိမိကိုလိုနီကိုယ်ကျိုးအတွက် ရခိုင်၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ ပုသိမ်နယ်များနှင့် မန္တလေး ရတနာပုံ စသည့် ပြည်နယ်များကို သိမ်းပိုက်စုစည်း၍ မြန်မာပြည်မ (Proper Burma) ဟုခေါ်တွင်ပြီး မြန်မာပြည်ပ အစိုးရမှ တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်စေခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်မနယ်မြေတွင် ရခိုင်၊ မွန်၊ ကရင် နယ်မြေများ အဓိက စုစည်းပါဝင်ပြီး ၎င်းနှင့်ထိစပ်နေသော ရှမ်း၊ ကရင်နီ၊ ချင်း တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများကိုလည်း ဆွဲစုပါဝင်ထည့်သွင်းထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာပြည် (Burma) ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်လည်း စတင်ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

ရှမ်းစော်ဘွားနယ်မြေများကို ပြည်ထောင်စုရှမ်းပြည် ဟူ၍၎င်း၊ ကချင်ဒူးဝါးနယ်မြေများကို ကချင်တောင်တန်းဒေသ ဟူ၍၎င်း၊ ကချင်ဒူးဝါးနယ်မြေများကို ကချင်တောင်တန်းဒေသ ဟူ၍၎င်း၊ ချင်းရမ်အုပ်မင်းနယ်မြေများကို ချင်းတောင်တန်းဒေသ ဟူ၍၎င်း ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ပြီး ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးထားသည်။ ကရင်နီစောဖျာနယ်များကိုလည်း သီးခြားလွတ်လပ်သော ကရင်နီပြည် ထောင်စုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်ကာလတွင် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများ ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ထားခြင်းမရှိသော်လည်း ဗမာတိုင်းရင်းသားအပါ အဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံးသည် မိမိတို့၏စာပေယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိကြပြီး တပြေးညီ တန်းတူရည်တူ ဘဝတူအနေအထားအောက်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာအသီးသီးနေထိုင်လာခဲ့ ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဦးကာလနှင့် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ခေတ်ကာလ

ဗမာပြည်မ နိုင်ငံရေးသမားများသည် ဗမာပြည်ပလွတ်လပ်ရေးအတွက် ဦးစွာလှုပ်ရှားကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေ ဂျီစီဘီအေ (YMBA/GCBA) အသင်းများမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးအစပြုကြိုးပမ်းလာသည်။

၁၉၃၆ ခု ရန်ကုန်သပိတ်ကြီးပေါ်ပေါက်ပြီး ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်ဘွဲ့ခံယူကာ “သခင်မျိုးဟေ့ ဒို့ဗမာ” ကြွေးကြော်ကြုံးဝါး လာသည်။

ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးခြင်းကြောင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ပို၍ စိတ်ဓါတ်ပြင်းပြလာကြပြီး ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းကြီး လည်းပေါ် လာသည်။ သခင်ခေါင်းဆောင်လူငယ်များ ဗမာ့တော်လှန်ရေးပါတီကို လျှို့ဝှက်စွာ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ လက်နက်နှင့်စစ်ကူများ ကို နိုင်ငံခြားမှရယူပြီး လွတ်လပ်ရေးကို တိုက်ယူမည်ကြံစည်ချက်ဖြင့် သခင်အောင်ဆန်း မြေလျှိုးပျောက်ကွယ်ပြီး နောက်ဆုံး ဂျပန်နိုင်ငံ၌ လူငယ်များစစ်ပညာသင်ယူသည်။ ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် ပေါ်လာသည်။

ရဲဘော်သုံးကျိပ်သည် ဂျပန်စစ်အင်အားအကူအညီဖြင့် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်သားများအဆင့်အပြင် အရာရှိအရာခံ အဆင့်များအထိ တာဝန်အများအပြားထမ်းဆောင်ကြသည်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ခေတ်ကာလတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်များ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ဆုတ်ခွါစဉ် ကျန်ရှိသော ကရင်စစ်မှုထမ်းဟောင်းများကို အင်္ဂလိပ်အလိုတော်ရိဟု လိုက်လံဖမ်းဆီး နှိမ်နင်းရာမှ နောက်ပိုင်းတွင် ကရင် ဗမာ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်း စတင်မွေးထုတ်ပေးရာဖြစ်သွားသည်။

ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နီ တိုင်းရင်းသားများသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တလျှောက်လုံး ဆန့်ကျင်လာကြသည်။ ကချင်နှင့် ချင်းတပ်ဖွဲ့များ၏ ခုခံတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဂျပန်တပ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံအာသံပြည်ဘက်ကို ဆက်မကူးနိုင်ဘဲ အကျအဆုံးများစွာ ဖြင့် ချင်းတွင်းတမူးမှ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာ ခဲ့ရသည်။

ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသားများသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်၏ ဖိနှိပ်ရက်စက်မှုကို မခံမရပ်နိုင်သည့် အဆုံး အင်္ဂလိပ်မဟာမိတ်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ မိမိတို့နယ်မြေများမှ ဖက်ဆစ်ဂျပန်များကို အပြီးအပိုင်မောင်းထုတ်လိုက်ကြသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုနှင့် ပင်လုံစာချုပ်

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ဗမာပြည်မခေါင်းဆောင်များသည် လွတ်လပ်ရေးသည် ပဌမ၊ လွတ်လပ်ရေးသည် ဒုတိယ၊ လွတ်လပ်ရေးသည် တတိယ ကြွေးကြော်ပြီး ဗမာပြည်မလွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ကြသည်။

ရှမ်းပြည်၊ ကချင်တောင်တန်းဒေသ၊ ချင်းတောင်တန်းဒေသများမှ စော်ဘွား၊ ဒူးဝါး၊ ရမ်အုပ်မင်းများနှင့် မျိုးချစ်ပြည်ချစ် ခေါင်းဆောင်များတို့သည် ဗမာပြည်မနှင့် ထိစပ်သော မိမိတို့နယ်မြေ ရှေ့အနာဂတ်အရေးကို စဉ်းစားကြရင်း လွတ်လပ်ရေးကို မည်သို့မည်ပုံ ရယူဆောင်ရွက်သွားရမည်ကို နည်းလမ်းရှာဖွေကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လာကြသည်။

ဗမာပြည်မတွင်နေထိုင်ကြကုန်သော ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များသည်လည်း မိမိတို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ တန်းတူအခွင့်အရေးအတွက် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရင်း လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်လာ ကြသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီ ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ပဌမအကြိမ်ညီလာခံတွင် ရှမ်းလူငယ် (၁၀) ဦး၏တင်ပြချက် (၇) ချက်တွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည် ချွင်းချန်ထားသောတောင်တန်းဒေသနယ်မြေများမပါဘဲ လွတ်လပ် ရေးရယူမည်လားဟု စာဖြင့်ကြိုတင်မေးမြန်းထားချက်အပေါ် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ဗမာပြည်မ သီးသန့်လွတ်လပ်ရေးရပါကလည်း ယူမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။

ရှမ်းလူငယ် (၁၀) ဦး ရှမ်းပြည်ပြန်ရောက်သည့်အခါ တောင်တန်းဒေသများသည် သယံဇာတပေါများသည့်အပြင် အင်အားကြီး နိုင်ငံဖြစ်သည့် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်ပြည်တို့နှင့် ထိစပ်နေသဖြင့် လုံခြုံရေးအရအရေးပါကြောင်း၊ ဗမာပြည်မသာ လွတ်လပ်ရေး ရယူမည်ဆိုပါက စစ်မှန်ငြိမ်းချမ်းသော လွတ်လပ်ရေးရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရှမ်းကို သနား၍မဟုတ် ဗမာပြည်မအပါအဝင် အားလုံးအရေးပင်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည့်စာကိုရေးသား၍ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် သည် တောင်တန်းဒေသမပါရှိသော လွတ်လပ်ရေးသည် ပြီးပြည့်စုံသော လွတ်လပ်ရေးမဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုသုံးစွဲလာ ကြောင်းတွေ့ရသည်။

“ပင်လုံစာချုပ်အစ မိုင်းပွန်က” သမိုင်းသည် ဖြစ်ရပ်အမှန်ဖြစ်သည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး၏ မဟာဒေဝီဈာပနပွဲတွင် ရှမ်းပြည် စော်ဘွားကြီးများ ဆုံဆည်းခဲ့ကြရာမှ ပြည်ထောင်စုရှမ်းပြည်အနာဂတ်အရေးကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးကို အားလုံးက တာဝန်ပေးပြီး မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးအစီအစဉ်ဖြင့် စော်ဘွားကြီးများ မိုင်းကိုင်းစော်ဘွားကြီးဟော်တွင် ထပ်မံ ဆုံဆည်းကြသည်။ ၎င်းစော်ဘွားကြီးများအစည်းအဝေးမှ ၁၉၄၆ ခု မတ်လအတွင်း လဲချားစော်ဘွားကြီးနယ် ပင်လုံဘုရားပွဲတွင် ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နီနှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များကိုပါ ဖိတ်ကြား၍ ထပ်မံဆွေးနွေးကြရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့်ရှမ်းစော်ဘွားများသည် ရှမ်းပြည်ကုန်စည်ပြပွဲကျင်းပပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း ပင်လုံဘုရားပွဲတွင် ရှမ်းပြည် မျိုးချစ်ပြည်ချစ်များ၊ ကချင်ဒူးဝါးနှင့်ခေါင်းဆောင်များ၊ ချင်းရမ်အုပ်နှင့် ခေါင်းဆောင်များ၊ ကရင်နီခေါင်းဆောင်များနှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်တို့ကိုဖိတ်ကြားခဲ့ပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။

ကရင်နီခေါင်းဆောင်များသည် ကရင်နီပြည်သီးခြားလွတ်လပ်ပြီး ဖြစ်သဖြင့် လေ့လာသူအဖြစ်သာ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ယင်း ပင်လုံဆွေးနွေးပွဲသည် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် ဖဆပလခေါင်းဆောင်များ စုံညီတက်ရောက်ဆွေးနွေးကြသဖြင့် ရှမ်းပြည် ကုန်စည်ပြပွဲဟုခေါ်သော်လည်း ညီလာခံအသွင်ဆောင်သည့် ဆုံစည်းခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းညီလာခံမှ နောင်နှစ်ပင်လုံဘုရားပွဲ တွင် ထပ်မံပြန်ဆုံစည်းကြရန် သဘောထားရရှိခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖော်ဖော်ဝါရီလ (၆-၇) ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည်စော်ဘွားများနှင့် ရှမ်းပြည်မျိုးချစ်များ၊ ကချင်ဒူးဝါးနှင့် ခေါင်းဆောင် များ၊ ချင်းရမ်အုပ်နှင့်ခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီး ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း များသည် ဗမာပြည်မနှင့် တပြိုင်တည်း လွတ် လပ်ရေးရယူသွားရန်၊ တန်းတူရည်တူပြည်ထောင်စုတည်ထောင်သွားရန်နှင့် ခွဲထွက်လိုသည့်အချိန် လွတ်လပ်စွာခွဲထွက်ခွင့် ရှိရ မည်ဟု သဘောတူစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ဖော်ဖော်ဝါရီလ (၈) ရက်နေ့မှ ရောက်ရှိလာကြသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သည့် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်နှင့် ထပ်မံတိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပြီး ၁၉၄၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ဗမာပြည်မအစိုးရကိုယ်စား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ရှမ်းစော်ဘွားနှင့် ရှမ်းမျိုးချစ်ပြည်ချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကချင်ဒူးဝါးနှင့် ခေါင်းဆောင်များ၊ ချင်းရမ်အုပ်နှင့် ခေါင်းဆောင်များတို့သည် သမိုင်းဝင်ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရှမ်း၊ကချင်၊ ချင်းခေါင်းဆောင်များသည် တောင်တန်းဒေသ စည်းလုံးညီညွတ် ရေးအဖွဲ့ကိုလည်း တပြိုင်တည်းဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းခေါင်းဆောင်များသည် ပင်လုံစာချုပ်နှင့် ၎င်းပဋိညာဉ်ပါ အချက်များ၏ အဓိကအနှစ်သာရများ ဖြစ်သည့် သီးခြားတည်ရှိသော ဗမာပြည်မ၊ ပြည်ထောင်စုရှမ်းပြည်၊ ကချင်တောင်တန်းဒေသနှင့် ချင်းတောင်တန်းဒေသနယ်မြေများ တပြိုင်တည်း လွတ်လပ်ရေးရယူပြီး တန်းတူရည်တူ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရန်နှင့် ခွဲထွက်လိုပါက ခွဲထွက်နိုင်သည် ဆိုသည့် အချက်များကို အပြည့်အဝယုံကြည်ထားသည့်အပြင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရလည်း ယုံကြည်လေးစား အား ထားကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အခြေခံမူ (၇) ချက်ကို ဦးစွာချမှတ် ပေးထားသည်။ တိုင်းပြုပြည်ပလွှတ်တော်တွင် အတည်ပြုတင်ပြသွားရမည့် ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်ရေးညီလာခံ (မူကြမ်း) သည်လည်း ပြည်ထောင်စုပုံစံဖွဲ့စည်းသွားရန် အခြေခံမူများဖော်ဆောင်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တခု အဖြစ် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကရင်၊ ရခိုင်၊ မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ပေးရန် အတိအလင်း ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးသွားသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဦးနုသည် ဦးချန်ထွန်းအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံကို ဆက်လက် ရေးဆွဲစေသည်။ ဦးချန်ထွန်း တလခွဲသာအချိန်ယူရေးဆွဲထားသော ဖွဲ့စည်းပုံသည် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တခုအဖြစ်ထားဘဲ ပြည်ထောင်စုနှင့်တွဲထားသည်။ ကရင်၊ ရခိုင် နှင့်မွန်ပြည်နယ်ကိုလည်း မဖော်ထားပါ။ အနာဂတ် ကရင်ပြည်နယ်ကို ဖော် ဆောင်သွားရန် ဖာပွန်ခရိုင်ကိုသာ ရည်ညွှန်းထားသည်။

တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ခေါ်ယူပြီး တိုင်းပြည်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဒဏ်ကြောင့် ဆင်းရဲနေသေးကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံကို အတည်မပြုပါက လွတ်လပ်ရေးမရနိုင်ကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်လိုပါက ပုဒ်မ (၂၀၈-၂၀၉) တွင် ဖော်ပြပါရှိကြောင်း၊ (၁၀) နှစ် ကျော် ခွဲထွက်ခွင့်ပါရှိကြောင်း တင်ပြလာသည်ကို ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း ခေါင်းဆောင်များသည်လည်း လွတ်လပ်ရေးအမြန်ဆုံး ရရှိစားလိုသည်ကတကြောင်း၊ အချိန်မရွေး ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်နိုင်သည်ကို ညီအစ်ကိုချင်း မူးတင်းမတ်တင်း ဈေးဆစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အပေါ် ယုံကြည်လွန်ကဲပြီး ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို အလွယ်တကူ သဘောတူဖြစ်သွား သည်။

ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး စတင်ပြိုကွဲလာခြင်း

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် မွန်၊ ကရင်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်များ မဖော်ပေးခြင်း၊ သီးခြားလွတ်လပ်သော ကရင်နီပြည်ကို ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံတွင် အတင်းထည့်သွင်းခြင်းတို့ကြောင့် လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပြည်တွင်းစစ်မီး စတင်လောင်ကျွမ်းခဲ့ရ သည်။

နောက်ပိုင်း ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းခေါင်းဆောင်များသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ အားနည်းချက်များ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် အတွက် တင်ပြတိုင်း ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလ အစိုးရသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး အချိန်ဆွဲခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတခုတွင် အမြင့်ဆုံးဥပဒေဖြစ်သော ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကို လက်တလုံးခြားလုပ်နေကြောင်း သိမြင်လာသဖြင့် ပြည် တွင်းစစ်မီးတိုး၍ တောက်လောင်လာရသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် သန့်ရှင်းနှင့်တည်မြဲ နှစ်ခြမ်းကွဲ သွားသည့်အချိန်မှသာ အာဏာဆက်လက်တည်မြဲရေးအတွက် ဦးနုမှ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးဆွဲလိုပါက ရေးဆွဲတင်ပြနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုလာသဖြင့် ရှမ်း၊

ကချင်း၊ ချင်း၊ ကယား၊ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် တောင်ကြီးညီလာခံကိုခေါ်ယူ ကျင်းပ၍ ဗမာပြည်နယ်တစ်ခုအပါအဝင် “ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကြမ်း” တခုကို ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် တိုင်းပြုပြည်ပြုညီလာခံတွင် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြစဉ်၊ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးကို လုံးဝမလိုလားဘဲ လူမျိုးကြီးဝါဒဆွဲကိုင်ပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကိုတည် ထောင်လိုသော ဗိုလ်နေဝင်း၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး ဦးဆောင်သော ဖက်ဆစ်အုပ်စုသည် ပြည်သူလူထုအစိုးရ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုထံမှ အာဏာကို ခါးပြတ်ကိုင်လုယူသွားသည်။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် အများအပြား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြီး တချို့မှာ ထောင်ထဲ တွင်ပင် သေဆုံးသွားကြသည်။

ထို့ပြင်နေဝင်းစစ်အုပ်စုအာဏာသိမ်းစဉ်တွင် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင် တိုင်းရင်းသားများသည် ဖက်ဒရယ်သမားများဖြစ်ကြကြောင်း၊ ခွဲထွက်ရေးသမားများဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲသူများဖြစ်ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်ချောက်ကမ်းပါး ကျလုဆဲဆဲတွင် တပ်မတော်မှ အချိန်မှီကယ်တင်လိုက်ရကြောင်း သူခိုးကလူကိုဟစ်အော်သလို၊ ရိုးသားသည့် ပြည်သူလူထု အများစုမှာ ဖက်ဒရယ်ဆိုသည့် “ပြည်ထောင်စုတန်းတူရေး” အဓိပ္ပါယ်ကို တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှားယွင်း စွာယုံကြည်ပြီး လွတ်လပ်ရေးရသည်မှာ မကြာသေးကြောင်း၊ ဗိုလ်နေဝင်းဦးဆောင်သည့် စစ်အုပ်စုကို ကယ်တင်ရှင်အဖြစ်မြင်စေ ပြီး မိမိတန်းတူရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအင်အားစုများကိုလည်း တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲသူအဖြစ် တလျှောက် လုံးအမြင်လွှဲမှားလာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မဆလပါတီ (၂၆) နှစ်လုံးလုံး အာဏာတည်မြဲနိုင်ခဲ့ခြင်း အဓိကအခြေခံများအနက် ၎င်းအချက်လည်း ပါဝင်ပေသည်။

နိုင်ငံတော်တခုတွင် အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်ခွင့်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် (၁၀) နှစ်ကျော် လျှင် ခွဲထွက်ခွင့်ရှိကြောင်း ပါရှိသော်လည်း တိုင်းရင်းသားများသည် ခွဲထွက်ခွင့်အရေးဆိုခြင်း လုံးဝမရှိခဲ့ချေ။ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဗမာပြည်မတစ်ခုအပါအဝင် “တန်းတူရည်တူပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးမူကြမ်း” ကိုသာ တရားဝင် တင်ပြခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဖဆပလသည် ပင်လုံစာချုပ်သဘောတူညီချက်များကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး ၁၉၄၇ ခု နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံကို လက်တလုံးခြား လှည့် လိုက်သည်။ နေဝင်း မဆလစစ်အုပ်စုသည် ၁၉၄၇ ခုဖွဲ့စည်းပုံကို လုံးဝဖျက်သိမ်းပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ထူထောင်လိုက် သည်။

နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းအရ ဖြေရှင်းခွင့်မရှိ၊ လူမျိုးကြီးဝါဒကို မတရားဖိနှိပ်မှုဒဏ်ကို မခံမရပ်နိုင်သည့်အဆုံး လူမျိုးစုများပါမကျန် ရရာလက်နက်စွဲကိုင်တော်လှန်လာကြသဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးသည်လည်း အထွဋ်အထိပ်တိုင်ကူးစက် လောင်ကျွမ်းတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ ရယူတည်ဆောက်ထားခဲ့သော အမျိုးသား သွေးစည်းညီညွတ်ရေးသည်လည်း လုံးဝဥသုံးပြိုကွဲပျက်စီး သွားတော့သည်။

မဆလတစ်ပါတီအာဏာရှင်ခေတ်ကာလ

မဆလတစ်ပါတီအာဏာရှင်လက်ထက်တွင် ဒီမိုကရေစီနှင့်လူအခွင့်အရေးဟူသမျှ လုံးဝဆိတ်သုဉ်းသွားတော့သည်။ တိုင်းရင်း သားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးဟု အသံကောင်းဟစ်သော်လည်း လူမျိုးကြီးဝါဒကို ကိုင်ဆွဲလျက် စာပေသင်ကြားခွင့်၊ ရိုးရာယဉ် ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းများဖော်ထုတ်ခွင့် လုံးဝပိတ်ပင်လိုက်သဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ အခွင့်အရေးအားလုံး ဆုံးရှုံးသွား သည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို အကြောင်းပြုပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် အမျိုးဖြုတ်ရေးကိုသာ တလျှောက်လုံးလုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

မဆလတစ်ပါတီအာဏာရှင်သည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် စစ်ရေးအရ အမြစ်ပြုတ်တိုက်ရေးကို သာ နှစ်ပေါင်း (၄၀) အတွင်းတိုက်ခိုက်လာပါသဖြင့် တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာငွေ ကုဋေပေါင်းမြောက်များစွာ ကုန်ခမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံရေးစနစ်၊ စီးပွားရေးစနစ် မှားယွင်းခြင်း စသည့်အကြောင်းများစွာတို့ကြောင့် တိုင်းပြည်သည် ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံအဆင့်သို့ရောက်ရှိ သွားသည်။

နောက်ဆုံး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံး မခံမရပ်နိုင်သည့်အဆုံး ဒီမိုကရေစီအရေးတော် ပုံကြီးကြောင့် မဆလတစ်ပါတီအာဏာရှင်အုပ်စု ပြုတ်ကျသွားသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၉၄၇ ခု နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် မွန်၊ ရခိုင်၊ ကရင် ပြည်နယ်တို့ကို ချက်ချင်းမဖော်ပေးခြင်း၊ ကရင်နီပြည် စောဖျာ များနှင့် ပြည်သူလူထုဆန္ဒမပါဝင်ဘဲ ဖွဲ့စည်းပုံတွင်ထည့်သွင်းခြင်းစသည့် အကြောင်းများကြောင့် လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပြည် တွင်းစစ်မီး စတင်လောင်ကျွမ်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအားနည်းချက်ပြင်ဆင်ခွင့်ရှိသည်ကိုလည်း ပြင်ဆင်ရန်တင်ပြလာတိုင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ အချိန်ဆွဲခဲ့ သဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီး ထပ်ဆင့်တိုး၍ ပိုမိုတောက်လောင်လာသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဗမာပြည်နယ်တစ်ခုအပါအဝင် စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်သွားနိုင်ရန်အတွက် တိုင်းပြု ပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြစဉ် တိုင်းရင်းသားများတန်းတူရေးကို လုံးဝလက်မခံနိုင်သည့် ဗိုလ်နေဝင်း ဦးဆောင် သော စစ်အုပ်စုက ဖက်ဒရယ်သည် တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲခြင်းဖြစ်ကြောင်းအကြောင်းပြပြီး အာဏာသိမ်းသွားသဖြင့် နိုင်ငံရေးပြဿနာ ကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းခွင့်မရသည့်အဆုံး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ရရာလက်နက်ကိုင်ဆွဲတိုက်ပြီး တော်လှန်တိုက်ခိုက် ကြသဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးသည်လည်း အထွတ်အထိပ်သို့ လောင်ကျွမ်း မဆုံးဖြစ်သွားသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တန်းတူရေးအတွက် တစ်စိုက်မတ်မတ် တိုက်ပွဲ ဝင်လာသည်။ ဗကပနှင့်သော်ဂင်း၊ PDP နှင့်သော်ဂင်း၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် တန်းတူရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြိုးပမ်း လာခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့ပါ။

တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများသည် တရုတ်ထံမှ လိုလေသေးမရှိ ငွေကြေးစစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ ရရှိထားသော ဗကပထံမှ အကူအညီသွားရောက်တောင်းခံခဲ့စဉ်က အမျိုးသားလမ်းစဉ်ကို စွန့်လွှတ်ပြီး ဗကပ ဩဇာအကြွင်းမဲ့ ခံယူမှုသာလျှင် အကူ အညီပေးနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပါတီလက်ဝါးကြီးအုပ်ဝါဒဖြင့် အပေါ်စီးမှ ဆက်ဆံခဲ့သည့်အပြင် တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင်တဖွဲ့ချင်းအတွင်းတွင် အချင်းချင်းပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြသည်အထိ ဝင်ရောက်ဖြိုခွဲခဲ့သည်။ အချင်းချင်းတိုက်ခိုက် ခြင်းသည် မဆလတစ်ပါတီနှင့် တိုက်ခိုက်သည်ထက် များစွာနစ်နာကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအခြေခံနိုင်ငံရေးပြဿနာ (၂) ရပ်ဖြစ် သည့် ဒီမိုကရေစီလူ့အခွင့်အရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးကို လုံးဝလက်မခံသော ဗကပပါတီသည်လည်း မကြာမီပင် ပြိုကွဲသွားတော့သည်။

ဦးနုသည် ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲစဉ်အချိန်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်လိုပါက ပြင်ဆင်နိုင်ကြောင်း၊ မိမိသည်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံ တော်ဘာသာအဖြစ် ပြင်ဆင်ထည့်သွင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း သဘောထားပေးခဲ့သော်လည်း PDP အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် တော် လှန်ရေးနယ်မြေသို့ရောက်လာပြီး ရွှေဒဂါးသုံးစွဲနိုင်သည့်အချိန်တွင်မူ စစ်အစိုးရ ပြုတ်ကျပြီးမှသာ ဖက်ဒရယ်ကိစ္စညှိနှိုင်းကြမည် ဟူသည့် သဘောထားပြောင်းလဲသွားသဖြင့် တိုင်းရင်းသားများတန်းတူရေးအပေါ် သဘောထားမှန်ကန်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် နောက်ဆုံး ဗိုလ်နေဝင်းဖက်ဆစ်စစ်အုပ်စုထံ ပြန်သွားရသည်။ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးကို လက်ခံသွားကြသော PDP အဖွဲ့ဝင်

များသည် PDP အနေဖြင့်၎င်း၊ CRDP အနေဖြင့် ၎င်း ယနေ့အထိ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ရေးအတွက် ဆက်လက် တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် အခြားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော ဗကပ၊ PDP အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ညီညွတ်ရေးအတွက် မဒညတ၊ ဒညတ စသည့် တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း ဒီမိုကရေစီ လူ့အခွင့် အရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေး အခြေခံနိုင်ငံရေး ခံယူချက်တူညီကြသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ကိုသာ စုစည်းပြီး ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (NDF) ကို ခိုင်မာစွာ ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအခြေအနေ

(က) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (NDF)

၁၉၇၆ ခုနှစ်ကတည်းက တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ စုစည်းထားသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (NDF) သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကြီးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေကြသော ပြည်သူများအား စစ်အာဏာရှင် အုပ်စုမှ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်နှိပ်ကွပ်ဖမ်းဆီးခြင်းကြောင့် တိုင်းရင်းသားလွတ်မြောက်နယ်မြေသို့ သောင်းနှင့်ချီ၍ ရောက်ရှိလာ ကြသော ကျောင်းသားလူငယ်၊ ရဟန်းလူများကို NDF သည် လိုက်လံစွာ ကြိုဆိုကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

NDF သည် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြရင်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြုတ်ချရေး၊ ဒီမိုကရေစီ လူ့အခွင့် အရေးနှင့် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်တည်ဆောက်သွားရေးစသည့် နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် မူဝါဒသဘော ထားများချမှတ်၍ DAB တပ်ပေါင်းစု၊ NCUB တပ်ပေါင်းစုများ ဖွဲ့စည်းသွားကြပြီး ယနေ့အထိ လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိသည်။ ဤသည်မှာ NDF ၏အကြီးမားဆုံးသော လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုတခု ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) အခြေအနေ

၁၉၆၂ ခုနှစ် မဆလ တပါတီအာဏာရှင်စနစ်လက်ထက်မှစ၍ ဒီမိုကရေစီလူ့အခွင့်အရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရေး နှင့် အခွင့်အရေးဟူသမျှ လုံးဝဆိတ်သုဉ်းဆုံးရှုံးသွားသည်။

မဆလစစ်အုပ်စုသည် ဖက်ဒရယ်ဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်ကို ကချင်၊ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ရခိုင် တိုင်းရင်းသားများတို့၏ ခွဲထွက်ရေးသမား၊ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့သူများတို့၏လက်နက်အင်အားဖြစ်ကြောင်း တဘက်သတ် ဝါဒဖြန့်ချိလာသည်ကို တခွန်း တပါဒမှ ပြန်လည်ထုချေရှင်းလင်းခွင့်မရရှိခဲ့ပေ။

၁၉၈၈ ခု ပါတီစုံဒီမိုကရေစီကာလတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ကိုယ်စားပြုသော နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၂၇) ပါတီ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ကိုယ်စားပြုသော နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၂၇) ပါတီသည် ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများ တန်းတူရည်တူ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အပြည့်အဝရှိပြီး စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်တည် ဆောက်ရေး နိုင်ငံရေးမူဝါဒရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်၍ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် UNLD ကို ၁၉၈၉ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

UNLD အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များသည် ၁၉၉၀ ခုနှစ်ပါတီစုံရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၆၇) ဦး ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်းခံရသည်။

UNLD သည် NLD ပါတီနှင့် အခြားဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းများတို့နှင့် ဒီမိုကရေစီအရေး တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ တန်းတူရေး တပြိုင်တည်းဖော်ဆောင်သွားရန်အတွက် အကြိမ်ကြိမ်ညှိနှိုင်းနိုင်ပြီး အဖွဲ့ချုပ်၏ မူဝါဒသဘောထား များကို ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့ချုပ်၏ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတန်းတူရေး ရှင်းလင်းတင်ပြသည့် “တန်းတူရေး” စာစောင်အများအပြားကိုလည်း ထုတ်ပြန်ပြီး ပြည်သူလူထု လက်ထဲအရောက် ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် UNLD သည် လူထုအများဆုံးထောက်ခံထားသော NLD နှင့် အကြိမ်ကြိမ် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြပြီး ၁၉၉၀ ခု ဩဂုတ်လ (၂၉) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း ပူးတွဲကြေညာချက်ကို သဘောတူထုတ်ပြန် နိုင်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း ပူးတွဲကြေညာချက်တွင် UNLD မှ ခေါင်းဆောင် (၁၄) ဦးနှင့် NLD မှ ခေါင်းဆောင် (၁၇) ဦးတို့သည် “အနာဂတ်နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် လူမျိုးရေးတန်းတူညီမျှမှု၊ နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှု ရှိပြီး ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အပြည့်အဝရရှိစေရမည့်အပြင် ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများကို အာမခံချက်ကာကွယ်ပြဋ္ဌာန်း နိုင်သည့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး သွေးစည်းညီညွတ်စွာဖြင့် တည်ဆောက်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်း” ဖော်ပြသော သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။

UNLD နှင့် NLD ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း ပူးတွဲကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပြီး နောက် (၃) ရက်အကြာတွင် လူမျိုးကြီးဝါဒကို စွဲကိုင်ထားပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် မျိုးဖြုတ်ရေး တောက်လျှောက်လုပ်ဆောင်လာသော နဝတသည် မခံမရနိုင်သဖြင့် NLD အဖွဲ့ချုပ်သို့ စာတစောင်ပေးပို့ခဲ့သည်။ ယင်း စာနှင့်ပတ်သက်၍ ထိုစဉ်က ယာယီဥက္ကဋ္ဌ ဦးကြည်မောင် မှ UNLD ကိုခေါ်ပြီး နဝတ ပေးသည့်စာကိုပြရာတွင် NLD သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအပေါ် ဤသဘောထားအတိုင်း ဆိုလျှင် တနေ့တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဗမာခေါင်းပေါ် တက်ထိုင်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် စာဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ နဝတသည် ၎င်းစာကို အကြောင်းပြုပြီး နိုင်ငံတော်၏လျှို့ဝှက်စာကို မသက်ဆိုင်သူအား ပြသပေါက်ကြား ကျူးလွန်မှုဖြင့် ဦးကြည်မောင်ကို ဖမ်းဆီးထောင်ချလိုက်သည်။ နောက်များ မကြာမီ UNLD ကိုလည်း မတရားဖျက်သိမ်း လိုက်သည်။

UNLD ကိုဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် အဖွဲ့ဝင်ပါတီအဖွဲ့အစည်းများ တရားဝင်စုစည်းနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် UNLD ၏တိုတောင်းလှသော (၂) နှစ်ကျော်သက်တမ်းကာလတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖွဲ့အစည်းများအတွင်းတွင်၎င်း၊ မဟာမိတ် ဒီမိုကရေစီအတွင်းသို့၎င်း၊ ပြည်သူလူထုအတွင်းသို့၎င်း “ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တန်းတူရေးသဘောတရားများ” များစွာ စိမ့်ဝင် ကျန်ရှိနေကြောင်းတွေ့ရသည်။

နဝတ/နအဖ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ ဖြိုခွဲခြင်း

မဆလ၊ နဝတ၊ နအဖ ဖက်ဆစ်စစ်အာဏာရှင်အုပ်စုသည် ပြည်သူလူထုတရပ်အတွင်းသို့၎င်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အတွင်း ကို၎င်း၊ အင်အားသပ်လျှို့ဖြိုခွဲသည့်လုပ်ငန်းများကို အနုအကြမ်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် လုပ်ဆောင်လာကြောင်းတွေ့ရသည်။

(က) UNLD ကို တဖက်သတ် မတရားဖျက်သိမ်းခြင်း

UNLD သည် နဝတ မတရားဖျက်သိမ်းခံရသည့်အချိန်တွင် တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားပြု နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း (၁၉) ပါတီရှိပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၆၇) ဦးရှိသည်။ NLD ပြီးပါက ဒုတိယအင်အားအကြီးမား ဆုံးဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးအတွက် အမြဲတမ်း တိုက်ပွဲဝင်လျှက်ရှိသည့် ၁၉၉၀ ခု ပါတီစုံရွေးကောက်တင် မြှောက်ပွဲတွင် အပြတ်အသတ်အနိုင်ရရှိခဲ့သော NLD ပါတီကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုထောက်ခံပြီး နဝတသည် NLD ပါတီ အား အာဏာလွှဲအပ်ပေးခြင်းမှတစ်ပါး အခြားတရားဝင်နည်းလမ်းမရှိကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကိုယ်စားပြုထားသော UNLD သည် NLD နှင့် ပူးတွဲ၍ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြတ်ပြတ်

သားသားသဘောထားကို ထုတ်ပြန်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရေးကို လက်မခံနိုင်သော လူမျိုးကြီးဝါဒကို ကျင့်သုံးနေသည့် နဝတသည် ၎င်းတို့ကျင်းပပြုလုပ်မည့် အတုအယောင် အမျိုးသားညီလာခံအောင်မြင်ရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအဖြစ် UNLD ကို မတရား ဖျက်သိမ်းလမ်းရှင်းလိုက်ခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။

(ခ) NDF ကို ဖြိုခွဲခြင်း

ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ညီညွတ်ခဲ့စဉ်ကာလက ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရန်တင်ပြတိုင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး အချိန်ဆွဲထားခဲ့သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် သန့်ရှင်း-တည်မြဲ နှစ်ခြမ်းကွဲပြီးမှသာ အင်အားဆွဲစုလိုသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကို ပြင်ဆင်လိုက ရေးဆွဲတင်ပြနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုလမ်းခင်းလာပြန်သည်။

မဆလ တပါတီအာဏာရှင်လက်ထက်တွင် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရှမ်း တိုင်းရင်းသားများသည် ဖက်ဒရယ် သမားများဖြစ်ကြောင်း ခွဲထွက်ရေးသမားများဖြစ်ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲသူများ ဖြစ်ကြောင်း မတရားအော်ဟစ်ဝါဒဖြန့်နေသည်ကို ပြည်သူလူထုအများစုသည် မိမိတန်းတူအခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေကြသော တိုင်းရင်းသားများအပေါ် တိုင်းပြည်ဖြိုခွဲသူများအဖြစ် လွှဲမှားယုံကြည်သည့်အချိန်တွင် မဆလ ဖက်ဆစ်စစ်အုပ်စုသည် ပြည်သူလူထုအများစု မိမိဖက်တွင်ရှိနေသဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား စစ်ရေးဖြင့် အမျိုးဖြုတ် သုတ်သင်ရေးကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် လုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

၁၉၉၀ ခုနှစ် ပါတီစုံရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပခြင်းမှာ မဆလ တဖြစ်လဲ တစညပါတီအပေါ် လူထုက ထောက်ခံမည်ဟု တွက်ဆယုံကြည်သဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပါတီစုံရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည် NLD အဖွဲ့ချုပ်အား ပြည်သူလူထုမှ (၈၂) ရာခိုင်နှုန်းကျော် အပြတ်အသတ် ထောက်ခံကြောင်းတွေ့ရှိရသဖြင့် နဝတ စစ်အုပ်စုသည် မိမိဖက်တွင် မရှိတော့ကြောင်း အမှန်သိရှိလာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအင်အားဖက် ပါလာရန် နှင့် နိုင်ငံတကာသို့ ထုတ်ဖော်ပြသနိုင်ရန် နှစ်ပေါင်း (၄၀) ကျော် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့သော NDF တပ်ပေါင်းစုအား ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုသည့် နောက်ဆုံးပေါ် လက်နက်ချနည်းအသစ်ကို တီထွင်ကမ်းလှမ်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

နဝတသည် NDF လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို တဖက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးဖိတ်ခေါ်ပြီး တဖက်တွင်လည်း ဖြတ်လေးဖြတ် ပင်မကဘဲ၊ ရွာများမီးရှို့ဖျက်စီးခြင်း၊ ပြည်သူလူထုကို မတရားသတ်ဖြတ်ဖမ်းဆီးထောင်ချခြင်း စသော ပြည်သူလူထုမခံမရပ်နိုင်သည့် ဖိနှိပ်ရက်စက်မှုမျိုးစုံကို ပြုလုပ်သည်။

နောက်ဆုံးပြည်သူလူထုမှ မခံမရပ်နိုင်တော့သဖြင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းနှင့် ပြည်သူလူထုခေါင်းဆောင်များ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ မိမိပြည်သူအပေါ် မှီခိုရပ်တည်နေရသော တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို မလွှဲမရှောင်သာ ပြုလုပ်လိုက်ရသည်။ အကယ်၍သာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ မည်သည့်အဖွဲ့ကမှ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမလုပ်ခဲ့ပါလျှင် နအဖစစ်အုပ်စုသည် အကြီးအကျယ် အကြပ်အတည်း ကြုံတွေ့ရဖွယ်ရှိပြီး ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲအခြေအနေသည်လည်း တမျိုးတမည် ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်ပေမည်။

နဝတ/နအဖ စစ်အုပ်စုသည် ပြည်သူလူထုမိမိဖက်တွင်မရှိတော့ကြောင်း သိရှိရသဖြင့် မိမိအင်အားဘက်တော်သားများအဖြစ် ပါဝင်လာနိုင်ရန် NDF အဖွဲ့ဝင်အချို့ကို အတင်းဆွဲယူအသုံးချခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအဖွဲ့များ အနက် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးအခြေခံမူဝါဒ ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများသည် နအဖဖက်တော်သား အဖြစ်မခံပေ။ မိမိလက်နက် မိမိကိုင်ထားပြီး အမျိုးသားနိုင်ငံရေးစိတ်ဓါတ်ကို စွဲမြဲစွာ ရပ်တည်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။

လက်ရှိတိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ၏ အခြေအနေ သုံးသပ်ချက်

(က) ပြည်တွင်း UNLD ခေါင်းဆောင်များ အခြေအနေ

နဝတ/နအဖ စစ်အုပ်စုသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏တန်းတူရေးကို လက်မခံနိုင်သဖြင့် UNLD ကို မတရားတဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် UNLD ခေါင်းဆောင်များသည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှစ၍ ပြန်ကြံ့နေသော UNLD ခေါင်းဆောင်များကို လက်လှမ်းမီသမျှ ပြန်လည်စုစည်းနိုင်ခဲ့ကြပြီး ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရေးအတွက် NLD ခေါင်းဆောင်များ နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းများတို့နှင့် ဆက်စပ်ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်လာသည်။ နောက်ဆုံး CRPP တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဖွဲ့စည်းသည်အထိ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တန်းတူရေး အတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိသည်။ UNLD ခေါင်းဆောင်များသည် CRPP နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားခြင်း အားဖြင့် နိုင်ငံတကာတွင်တိုင်းရင်းသား ပြည်တွင်းတွင်တိုင်းရင်းသား အင်အားစုများ၏ သဘောထားကို ထုတ်ဖော်ပြသနိုင်သည်။

(ခ) NDF အခြေအနေ

နဝတ/နအဖ သည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အင်အားစုဖြစ်သော NDF နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးရရှိရန် ပြည်သူ့လူထုအပေါ်နည်းလမ်းပေါင်းစုံကျင့်သုံး ဖိအားပေးလာခဲ့သဖြင့် ပြည်သူ့လူထုမခံမရပ်နိုင်သည့်အဆုံး ၎င်းတို့ တောင်းဆိုချက်အရ မလွှဲမရှောင်သာ၍ NDF အဖွဲ့ဝင်အချို့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးပြုလုပ်ရသည်။ သို့ရာတွင် NDF သည် အဖွဲ့ဝင်အချို့လျော့နည်းသည်မှအပ ဒီမိုကရေစီနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရေးတိုက်ပွဲဝင်ရာတွင် နိုင်ငံတကာတွင်တိုင်းရင်းသား ပြည်တွင်းတွင်တိုင်းရင်းသား အင်အားစုများကြီးတခုအဖြစ် ဆက်လက် ရပ်တည်နိုင်ပါသည်။

(ဂ) အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအဖွဲ့များ

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအချို့သည် နဝတ/နအဖ နှင့် မလွှဲမရှောင်သာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသော်လည်း မိမိတို့ပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ မူဝါဒသဘောထားဖြစ်သော ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် အမျိုးသားတန်းတူရေး နိုင်ငံရေးခံယူချက်ကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ဆက်လက်၍ လက်နက်ကိုင်ထားဆဲဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးထွက်ပေါက်တခုရ ရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရန်ကန်နေကြဆဲဖြစ်သည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အခါအားလျော်စွာ အခြေခံနိုင်ငံရေးသဘောထားအမြင်များ လှစ်ဟထုတ်ပြန်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိနေရသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအဖွဲ့များသည်လည်း တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတခုအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

(ဃ) UNLD (LA) အခြေအနေ

UNLD သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကို ကိုယ်စားပြုသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် စုစည်းထားသည့် အဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၆၇) ဦးပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် UNLD သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ကိုယ်စားလှယ်အင်အား အစစ်အမှန်အဖြစ် ရပ်တည်လာခဲ့သည်။

နဝတ/နအဖသည် UNLD ကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်အတွင်း မတရားတဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။ ယခု UNLD အဖွဲ့ဝင်ပါတီအဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၁၀) ပါတီမှ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးများ၊ ဗဟိုကော်မတီဝင်များနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၁၉) ဦးတို့သည် လွှတ်မြောက်နယ်မြေနှင့် နိုင်ငံတကာသို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ UNLD ၏ မူလ မူဝါဒသဘောထားများကို အခိုင်အမာ ဆက်လက်ကိုင်ဆောင်လျက် မပြီးဆုံးသေးသော တိုက်ပွဲအတွက် UNLD (LA) အဖြစ် ပြန်လည် စုစည်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

နိဂုံး

- ၁။ UNLD ၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒသဘောထားများကို ဆက်လက်ကိုင်စွဲလျက် ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရေးတိုက်ပွဲအောင်မြင်သည်အထိ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွားကြရမည်။
- ၂။ UNLD သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၆၇) ဦးရရှိထားသဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကို အများဆုံး ကိုယ်စားပြုထားကြောင်းကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာသို့ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းဖော်ထုတ်ပြသသွားကြရမည်။
- ၃။ တိုင်းရင်းသားအင်အားစု အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး သွေးစည်းညီညွတ်ခိုင်မာရေးအတွက် မဖြစ်မနေ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် သွားကြရမည်။
- ၄။ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ၊ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် အဆက်အစပ်ရှိရှိ ဆောင်ရွက်သွားကြရမည်။
- ၅။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည့် ခေတ်အဆက်ဆက်နိုင်ငံရေးသမိုင်းဖြစ်စဉ်အကျဉ်းအတွေ့အကြုံများကို သင်ခန်းစာရယူ၍၎င်း၊ UNLD ၏ (၁၀) နှစ်ကျော်လာလအတွေ့အကြုံများကို စုစည်း၍၎င်း မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော ဒီမိုကရေစီလူ့အခွင့်အရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူရည်တူ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အပြည့်အဝရှိပြီး စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော် တည်ဆောက်အောင်မြင်သည်အထိ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွားကြရ မည်သာဖြစ်သည်။

“ဒီမိုကရေစီလူ့အခွင့်အရေးနှင့် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး တပြိုင်တည်း အောင်ပွဲခံရမည်။”

၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၄) ရက်။

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

**ANALYZE ON SLORC/ SPDC'S STRATEGY AND POLICY ON ETHNIC
MINORITY**

By

Marn Nyunt Maung (Maung Sin Kye)
Member of Presidium of UNLD (LA),
General Secretary, Union Karen League

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ပထမအကြိမ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော စာတမ်း

“နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ မြန်မာစစ်ကောင်စီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်နှင့်
မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ချက်”

ပြုစုတင်ပြသူ

မန်းညွန့်မောင်
(သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊ ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားများ အဖွဲ့ချုပ်)

“နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ မြန်မာစစ်ကောင်စီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်နှင့် မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ချက်”

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတော်တရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် အကြီးအငယ်မဟုတ် အကျိုးတူငြိမ်းချမ်းစွာအတူတကွ ပေါင်းစည်းနေထိုင်ခြင်းဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျိုးကိုသယ်ပိုးထမ်းဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရသည်နှင့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးအင်အားစုများအတွင်း နိုင်ငံရေးလူမျိုးရေး အယူဝါဒ ကွဲပြားခြားနားရာမှ ပြည်တွင်းစစ်မီး ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ယင်းပြည်တွင်းစစ် ရာစုနှစ်ဝက်တွင် စစ်တပ်သည် အကြောင်းပြချက်များဖြင့် စစ်အာဏာသိမ်းမှု နှစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းစစ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတို့သည် အစားဆင်းရဲခြင်း၊ အနေဆင်းရဲခြင်းနှင့် ဘေးဒုက္ခမျိုးစုံကြုံတွေ့ခဲ့ကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း စစ်တပ်သည်လုံခြုံရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အကြောင်းပြချက်များဖြင့် ပြည်နယ်များ၏ နယ်စပ်ဒေသတစ်လျှောက်ရှိ ရွာမြေများနှင့် အိမ်ခြေများအားအဓမ္မဖျက်သိမ်း ပြောင်းရွှေ့စေခြင်းဖြင့် ယခုအခါ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံများအတွင်းသို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဒုက္ခသည် သိန်းချီ၍ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရပါသည်။

ယင်းတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအဖို့ ဘေးဒုက္ခအလုံးစုံမှ လွတ်မြောက်စေမည့် တခုတည်းသောနည်းလမ်းသည် ကွဲပြားခြားနားသော အမျိုးသားနိုင်ငံရေး၊ အင်အားစုများအတွင်း အမျိုးသားပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုထူထောင်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တပ်၏အသွင်အပြင်

ယနေ့အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးကာလတွင် ပြည်ထောင်စုအသွင်ဆောင် ခဲ့သော်လည်း ပြည်တွင်းစစ်တင်ဝင်လာသောအခါ ယင်း အသွင်ပျောက်၍ လူမျိုးရေးချေမှုန်းရေးနှင့် ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး အနေအထားသို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ၁၉၅၀-၁၉၆၀ ခုနှစ်များအတွင်း စစ်တပ်၏ လူမျိုးရေးချေမှုန်းရေး ဦးတည်ချက် ပစ်မှတ်သည် စစ်တပ်အတွင်းရှိ ကရင်အမျိုးသားစစ်အရာရှိများ ဖယ်ရှားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေးဘက်ပေါင်းစုံတို့မှ ကရင်လူမျိုးများအား နှိပ်ကွပ်ထားရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကရင်လူမျိုးများသည် စစ်တပ်တွင်းနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများတွင် အထက်တန်းရာထူးများကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြရပါသည်။ အခြားတဘက်တွင် ကရင်အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို အကြောင်းပြု၍ ကရင်လူမျိုးများသည် ဗြိတိသျှအလိုတော်ရီ နယ်ချဲ့လက်ပါးစေအဖြစ် စွပ်စွဲကာ လူမျိုးတမျိုး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၀-၁၉၇၀ ခုနှစ်များတွင် အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ လူမျိုးရေးချေမှုန်းရေး၊ ဒုတိယပစ်မှတ်သည် ရှမ်းစော်ဘွားများ၊ ရှမ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များနှင့် ရှမ်းလူမျိုးများထံ ရောက်လာပါသည်။ စစ်တပ်သည် တရုတ်ဖြူတိုက်ထုတ်ရေးကို အကြောင်းပြုလျက် ရှမ်းကျေးလက်ဘဝကို စတင်ထိပါးလာခဲ့သည်။ စစ်တပ်က တာဝန်ယူခဲ့သော အိမ်စောင့်အစိုးရ လက်ထက်တွင် ရှမ်းစော်ဘွားများအား အဓမ္မအာဏာစွန့်လွှတ်စေခဲ့သည်။ ရှမ်းစော်ဘွားများသည် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေနှင့် ပဒေသရာဇ်များအဖြစ် နိုင်ငံရေးအရ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ရှမ်းပြည်၊ တောင်ကြီးမြို့၌ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံကွင်းပ၍ ရှမ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များမှ ပြည်ထောင်စုစစ်တပ်ကို တင်သွင်းလာသောအခါ စစ်တပ်က ရှမ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များသည် ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲအောင် လုပ်ဆောင်သည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် တဘက်တွင် ဦးနု၏ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီအစိုးရထံမှ အာဏာသိမ်းယူပြီး တဘက်တွင် ရှမ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များအား စစ်တပ်သည် ရက်စက်စွာ နှိပ်ကွပ်ခဲ့သည်။ သီပေါ

စော်ဘွားကြီး စပ်ကြာဆိုင်၊ သမတကြီး ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးနှင့် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး၏ သားတဦး တို့သည် စစ်တပ်၏ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရပါသည်။

စစ်တပ်၏ လူမျိုးရေး ဘာသာရေးပစ်မှတ်

၁၉၇၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် ကရင်လူမျိုးများနှင့် ရှမ်းလူမျိုးများအား အပြီးအပိုင်နှိပ်ကွပ်ပြီး နောက် ဌာယင်း၏ပစ်မှတ်သည် ကချင်လူမျိုးများနှင့် ချင်းလူမျိုးများထံ ဦးတည်လာပါသည်။ ကချင်လူမျိုးများနှင့် ချင်းလူမျိုးများသည် ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းမျှ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို ယုံကြည်ကြသူများဖြစ်ကြ၍ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် ကချင်လူမျိုးများနှင့် ချင်း လူမျိုးများအား ချေမှုန်းရာတွင် လူမျိုးရေးအပြင် ဘာသာရေးကိုပါ နှိပ်ကွပ်ချေမှုန်းခဲ့ ပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်တပ်ထဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်တောင်ဖာခိုင်၊ ဗိုလ်ချုပ်အယ်ခွန်ပန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်စောဖြူတို့သည် နောက်ဆုံးသော ချင်း၊ ကချင်၊ ရခိုင် အမျိုးသားစစ်အရာရှိကြီးများ ပင်ဖြစ်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်ခင်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဘနှင့် ဗိုလ်ချုပ်မြသင်း တို့သည် အာဏာသိမ်းစစ်တပ်ထဲတွင် နောက်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော ခရစ်ယာန်ဘာသာကိုးကွယ်သော အထက်တန်းစစ်အရာရှိကြီးများ ပင်ဖြစ်ကြသည်။ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ မဟာဗျူဟာအရ စစ်တပ်ထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နှင့် ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သူ အထက်တန်းစစ်အရာရှိများအား နောက်ဆုံးအဆင့်အနေနှင့် ရှင်းလိုက်ခြင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တပ်၏မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာ

ယနေ့အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏မဟာဗျူဟာသည် စစ်အာဏာကို ယင်းတို့၏အလိုဆန္ဒပြည့်ဝသည်အထိ ဆွဲဆန့်ထားရေး ပင်ဖြစ် သည်။ ယင်းအတွက် နည်းဗျူဟာအရ တဘက်ဖောင်းမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ကို မြှော့တကောင်အား ခါးရိုက်ချိုးပစ်သကဲ့သို့ ရိုက်ချိုးပစ်ရေး၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား ထောက်ခံသူများနှင့် ခွဲခြားပစ်ရေး၊ ယင်းအား အထီးကျန် ထားရေး၊ နိုင်ငံရေးအကြောင်းပြချက်ဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို အချိန်ဆွဲထားရေး တို့ပင်ဖြစ်သည်။ အခြားသောဖောင်း တဘက်မှာ လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်အချို့နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်ဆိုင်းထား၍ အချို့ကို လက်နက်ဖြင့်ဆက်လက်ချေမှုန်းရေး၊ အပစ် အခတ်ရပ်စဲထားသော လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်တစ်ခုအတွင်း၌ ခေါင်းပျော့သူနှင့် ခေါင်းမာသူခွဲခြား၍ စစ်တပ်ဖြင့် ဝိုင်းပတ်ထားရေး၊ ယင်းတို့၏ အစအဆုံးမရှိသော အမျိုးသားညီလာခံမှ ဖွဲ့စည်းပုံပဒေဖြင့် လူမျိုးစုအချို့အား နိုင်ငံရေးအရ မြူဆွယ်ရေး၊ လူမျိုးစုများအား စစ်အုပ်စုဘက်တွင် အပေါင်းပြု၍ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုအားချေမှုန်းသွားရေးတို့ပင် ဖြစ်သည်။

စစ်တပ်သာပေါန ဝါဒ

၁၉၈၈ ခုနှစ် စစ်တပ်အာဏာသိမ်းခြင်းသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှု၏ ကွင်းဆက်နှင့် နောက်ဆက်တွဲ တခုဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခု ဒီမိုကရေစီအရေးအခင်းကြောင့် မဆလအစိုးရ ပြိုကွဲသွားသောအခါ ဒေါက်တာမောင်မောင် အာဏာလွှဲပြောင်းရ ယူသည်။ ဒေါက်တာမောင်မောင်မှ တိုင်းပြည်အခြေအနေကို မထိန်းသိမ်းနိုင်သောအခါ လက်ရှိ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်စောမောင်က ဒေါက်တာမောင်မောင်ထံမှ အာဏာအမွေ ဆက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့ အာဏာ သိမ်းခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ပြုစုပြီးထောင်ရင်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်များ၏ အကျိုးစီးပွားကိုပါ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနေကြရသည်။ ယင်းအကျိုး စီးပွားနှစ်ရပ်ပျိုးထောင်ရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ရေးတွင် အဓိကပေါနအင်အားမှာ စစ်တပ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်းအတွေ့အကြုံအရ ပါတီကောင်စီ၊ အစိုးရ ယန္တရားတို့သည် အားကိုးအားထားမပြုနိုင်၍ ယနေ့ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် တစ်ညတို့ကို လက်ရှိစစ်ခေါင်းဆောင်များက အလေးမထားပဲ စစ်တပ်ကြီးထွားရေးကိုသာ အဆက်မပြတ် ပျိုးထောင်နေကြသည်။ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံမှရရှိသော စစ်လက်နက် ပစ္စည်းများဖြင့် ယင်းတို့၏ (၅) သိန်းရှိ စစ်တပ်ကို တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုင်းသူပြည်သားများ မည်မျှပင် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးပါစေ၊ စစ်မိသားစုများ ၀၀လင်လင် စားသောက်နိုင်ရေးအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စစ်တပ်အတွင်း၌ ပုန်ကန်မှုမပေါ်ပေါက်

စေရန် တဘက်တွင် ရာထူးနှင့်လစာတိုးမြှင့်ပေးပြီး၊ တဘက်တွင် စစ်ထောက်လှမ်းရေးယန္တရားဖြင့် မပြတ်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ဤသို့ဖြင့် စစ်အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့၏ အားထားရာ စစ်တပ်ကို ပျိုးထောင်နေကြသည်။

“တပ်မတော်သာ အမိ၊ တပ်မတော်သာ အဖ၊ တပ်မတော်သည် အမျိုးသားရေးကို သစ္စာမဖောက်၊ ဘယ်သူ့ခွဲ တို့မခွဲ အမြဲ စည်းလုံးမည်” စစ်တပ်၏အရေးပေါ်ကြွေးကြော်သံများမှာ တဖက်တွင် စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဖြင့် ပြည်သူလူထုအား ဖြားယောင်း ခြိမ်းခြောက်၍ တဘက်တွင် တပ်တွင်းရှိ အရာရှိအရာခံအကြပ်တပ်သားများအား စိတ်ကြီးဝင်မာန ထောင်လွှားစေရန် သွေးထိုး ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘာသာရေးခုတ်လုပ်

ယနေ့စစ်အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်များသည် ပြည်သူလူထု လက်ခံယုံကြည်နိုင်ဖွယ် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်တရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည့် အခြေအနေနှင့် အရည်အချင်းမျိုးမရှိသောကြောင့် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အမျိုးသားရေး၊ ဘာသာသာသနာရေးတို့ဖြင့် ပြည်သူ လူထုအား လှည့်ဖြားသွေးဆောင်နေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကြွေးကြော်နေစဉ် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီးသည် မကြုံဘူးအောင် အဝတ် ဘေးဆိုက်ရောက်နေကြသည်။ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်များသည် ပါတီနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအား ချိုးနှိမ်သော အားဖြင့် ပါတီနိုင်ငံရေးသည် မသန်စင်၊ အမျိုးသားရေးသည်သာ သန်စင်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်ဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ အမျိုးသားရေးခေါင်းဆောင်များအဖြစ် လိမ်ညှာပြောဆိုနေကြသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူများစုကွီးကွယ်သောဘာသာဖြစ်၍ ဘာသာရေးရှုဒေါင့်မှ ထောက်ခံမှုရရှိစေရန် အာဏာ သိမ်းခေါင်းဆောင်များသည် စစ်ယူနီဖောင်းပေါ်တွင် ယောဂီတဘက်ပန်းပေါ်တင်၍ အယောင်ဆောင်ကောင်းမှုပြုကြသည်။ တဘက်တွင် မိမိတို့၏အလိုဆန္ဒကို မလိုက်လျောသော တိပိဋကဆရာတော် အပါအဝင် ရဟန်းသံဃာတော်များအား ထောက် လှမ်းရေးစခန်းများတွင် ရိုက်နှက်စစ်မေးခြင်း၊ အဓမ္မသဃ်နန်းချွတ်ပစ်ခြင်းနှင့် ထောင်ဝတ်စုံဖြင့် ထောင်ဒဏ်စီရင်သည်။

အထွေထွေတင်ပြချက်

အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် မဆလ လက်ထက်တွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်အတိုင်း စစ်ကောင်စီအသွင်မှ ဗိုလ်ချုပ်များကိုယ်တိုင် အရပ်သားဝတ်စုံဝတ်ပြီး အမည်ခံအရပ်သား အစိုးရတခု ဖွဲ့စည်းလာနိုင်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် နိုင်ငံရေးဖက်တွင် ခေါင်းပျော့ သူများနှင့် လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများမှ ခေါင်းပျော့သူများကိုစုစည်း၍ ယင်းတို့၏ လွှတ်တော်အဆင့်တိုင်းတွင် စစ်ကိုယ်စားလှယ် လေးပုံတပုံပါဝင်စေရမည်ဟု ရေးသားထားသော ဖွဲ့စည်းပုံကို အတည်ပြုလာနိုင်သည့် အခြေအနေများလည်း ရှိလာနိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့၏ဖွဲ့စည်းပုံမူကြမ်းတွင် “ဝ” လူမျိုးများနှင့် နာဂလူမျိုး များအား ဒေသကြီးအဆင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေး၍ ပလောင်၊ ပအိုဝ်၊ ဓနု၊ ကိုးကန့်များအား ခရိုင်အဆင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးမည်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းသည် ဆက်စပ်နေသောလူမျိုးစု များအတွင်း စဉ်းစားတွေးတောစရာ ဖြစ်လာစေနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိစစ်ခေါင်းဆောင်များသည် မဆလ လက်ထက်ကကဲ့သို့ ပါတီကောင်စီ မထူထောင်နိုင်ရုံမက နိုင်ငံရေးကြွေးကြော်သံအဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်လူတန်းစားရေး စသည်ဖြင့် ကြွေးကြော်ရန် အခြေအနေမရှိတော့သဖြင့် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာနှင့် အမျိုးသားရေး ကြွေးကြော်သံများကို ကြွေးကြော်လျက် လူမျိုးကွဲ ဘာသာကွဲသော လူမျိုးစုများကို ဖိနှိပ်နေပါသည်။

အမျိုးသားရေးလမ်းစဉ်

ယခုစာတမ်းတွင် (SPDC) မြန်မာစစ်ကောင်စီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်များနှင့် ယင်းတို့၏ နိုင်ငံရေးမဟာဗျူဟာကို ကြိုးစား၍တင်ပြ ထားပါသည်။ ယင်းတို့၏မူဝါဒလမ်းစဉ်နှင့် နိုင်ငံရေးမဟာဗျူဟာကို သိရှိပြီးနောက်တွင် မိမိဘက်မှ မဟာဗျူဟာမြောက်စွာ နိုင်ငံရေးအမျိုးသားရေး မူဝါဒလမ်းစဉ်များ ချမှတ်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းသို့ချမှတ်ရာတွင် ပထမအားဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ အထိ မိမိတို့ချမှတ်ခဲ့သော နိုင်ငံရေး၊ အမျိုးသားရေး မူဝါဒလမ်းစဉ်များ၏ အားသာချက် အားနည်းချက်၊

ယင်းနိုင်ငံရေး အမျိုးသားရေးလမ်းစဉ်သည် ဗျူဟာမြောက်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ ကို ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်လှ ပါသည်။

ဒုတိယအားဖြင့် ယင်းညီလာခံကြီးမှ စိတ်ရှည်ခွဲကောင်းစွာ ဒေါင့်ပေါင်းစုံမှ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလျက် ကွဲပြားခြားနားနေသော အမျိုး သားနိုင်ငံရေး အင်အားစုများအတွင်း အမျိုးသားပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး (အဆင့်အလိုက်ဆောင်ရွက်ရေး) ငြိမ်းချမ်းရေးတည် ဆောက်ရေး (အဆင့်အလိုက်လုပ်ဆောင်ရေး) ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ထူထောင်ရေး (အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံရေးဆွဲရေး) တို့သည် ညီလာခံကြီး၏ ရည်မှန်းဦးတည်ချက်အတွင်း အကျုံးဝင်နေမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

**BRIEF EXPERIENCES OF SLORC/ SPDC'S
NATIONAL CONVENTION**

Daniel Aung, M.P., (Moung Piang, Shan State)
Lahu National Development Party (LNDP)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ပထမအကြိမ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော စာတမ်း

“နဝတ/နအဖ အမျိုးသားညီလာခံ အတွေ့အကြုံ ရှင်းလင်းချက်”

ပြုစုတင်ပြသူ

ဒယ်နီယယ်အောင်
ရှမ်းပြည်နယ်၊ မိုင်းပျဉ်းမြို့နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
နာယကအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ

“နဝတ/နအဖ အမျိုးသားညီလာခံ အတွေ့အကြုံ ရှင်းလင်းချက်”

လေးစားအပ်သော သဘာပတိကြီးနဲ့ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများနဲ့ ဧည့်သည်တော်များ ခင်ဗျား။

အခုလိုပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း ပထမအကြိမ်ညီလာခံမှာ နဝတ/နအဖ အတုအယောင်အမျိုးသားညီလာခံနဲ့ပတ်သက်ပြီး စကားပြောခွင့်ရတဲ့အတွက် အထူးဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်မိပါကြောင်း ပမာဏပြောကြားလိုပါတယ်။ ရှေးဦးစွာ ဒီညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အထူးသဖြင့် ခွန်မားကိုဘန်း၊ စိုင်းတို့၊ ဆလိုင်လျန်မှန်းဆာခေါင်းနဲ့ ဘဏ္ဍာရေး အထောက်အကူရှာဖွေပေးကြတဲ့ ညောင်ရွှေ ညီအစ်ကိုတော်များကို အထူးကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိပါကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။

နဝတ/နအဖ စစ်အုပ်စုရဲ့ အတုအယောင်အမျိုးသားညီလာခံနဲ့ပတ်သက်လို့ အားလုံးသိထားကြတဲ့အတိုင်း ၁၉၉၃ ခု နှစ်ဦးပိုင်း ကစတင်ပြီး ၁၉၉၅ ခု ဒီဇင်ဘာလမှာ ရပ်နားထားခဲ့တာဟာ အခုဆိုရင် (၆) နှစ်ထဲ ရောက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ရပ်နားထားသလဲဆိုရင် အကြောင်းကတော့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အစစ်အမှန်များ အားလုံးနီးပါး ဆက်မတက်ကြတော့လို့ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နဝတ/နအဖ နေ့စဉ်သတင်းစာတွေမှာတော့ အမျိုးသားညီလာခံ ဆက်လက်ကျင်းပနေသယောင် မကြာမကြာဖော်ပြနေတာ အခုဆိုရင် အကြိမ်ပေါင်း (၂၀၀) ကျော် (၃၀၀) နီးပါးရှိသွားပြီဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားညီလာခံ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပုဒ်မ ၂၇ (က) အရ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ထက်ဝက်တက်ရောက်လို့ရှိရင် ညီလာခံအထမြောက်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် (၇၀၀) ထဲမှ ၁၉၉၀ ပြည့်ရွေးကောက်ပွဲမှာ အရွေးချယ်ခံထားရတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၉၀) ကျော်လောက်မတက်ရုံနဲ့ ညီလာခံတခုလုံးကို ဘာဖြစ်လို့ ရပ်ထားရတာလဲ။ အဖြေကရှင်း ပါတယ်။ ကျန် (၆၀၀) ကျော်ထဲက အများစုဟာ စစ်အုပ်စုက ၎င်းတို့စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်ထားတဲ့ အတုအယောင် ကိုယ်စားလှယ်တော်များ ဖြစ်ကြလို့ပါဘဲ။

အမျိုးသားညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့ (၈) ဖွဲ့ရှိပါတယ်။ အဲတာတွေကတော့ -

- (၁) နိုင်ငံရေးပါတီများ အစုအဖွဲ့
  - (၂) အရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့ (လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ)
  - (၃) တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များအဖွဲ့
  - (၄) တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
  - (၅) အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
  - (၆) အသိပညာရှင် အတတ်ပညာရှင် ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့
  - (၇) ဝန်ထမ်းကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့
  - (၈) ဖိတ်ကြားထိုက်သူကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
- တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

သဘာပတိကြီးခင်ဗျား -

ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်အတော်များများဟာ နိုင်ငံရေးဆိုတာ ဘာမှန်းတောင်မသိတဲ့အပြင် ပညာအရည်အချင်း ဆိုတာလည်း နတ္ထိ၊ ဗမာစကားတောင် ကောင်းကောင်းနားမလည်ကြရှာပါဘူး။ နမူနာပြောရမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ လားဟူတိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားလှယ်ဆိုသူ (၂) ဦးဟာဆိုရင် လက်မှတ်တောင် မထိုးတတ်ဘူး။ ဦးကျဒယ်ရဲ့ လက်မှတ် ဆိုရင် တုတ်ကောက်လေး တချောင်းပဲ။ ဒါတောင် ဦးနေဝင်းက သင်ပေးထားတာလို့ ကြားလိုက်သေးတယ်။ အသက်ကလည်းကြီး ကျန်းမာရေးကလည်း ချို့တဲ့ဆိုတော့ တချိန်လုံးလိုလို ဆေးရုံတက်နေရတယ်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံး အခုမရှိကြတော့ပါဘူး။ သေဆုံးကုန်ကြရှာ ပါပြီ။ ကျနော်ဆိုလိုတာက အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေက နိုင်ငံတခုရဲ့ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအခြေခံမူတွေကို

ဘယ်လိုရေးဆွဲကြမလဲ?။ နဝတ/နအဖ တို့ကတော့ သူတို့ကို ထောက်ခံမယ့် လူအရေအတွက်များများရှိတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တခု တည်းအတွက်နဲ့ အခုလိုခေါ်ထားတာပါ။

နိုင်ငံရေးပါတီများ အစုအဖွဲ့နဲ့ အရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့ကလွဲရင် ကျန် (၆) ဖွဲ့စည်းကို ဦးဆောင်ပြီး စာတမ်းရေး သားပြုစုသူတွေဟာ နဝတ/နအဖ တို့သာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီအစုအဖွဲ့နဲ့ အရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့ နှစ်ခုပေါင်းမှ လူဦးရေ (၁၄၀) လောက်ပဲရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့မဲခွဲလိုက်ရင် ဒီမိုကရေစီစနစ်အရ သူတို့က အမြဲတမ်းအသာစီး ရအောင် လုပ်ထားတာပါ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အခြေခံမူတွေ အချက်အလက်တွေ ချမှတ်တဲ့အခါ ဒီမိုကရေစီနဲ့ မကိုက်ညီတဲ့၊ တနည်းအားဖြင့် ပြည်သူ့ဆန္ဒနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့မူတွေ ဥပဒေတွေချမှတ်တာ တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာ အခြေခံမူ (၁၀၄) ချက်ထဲမှာ ဆိုရင် - “နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေး”၊ “ပြည် ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုနှင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ နယ်စပ် အုပ်ချုပ်ရေး စသည့်တာဝန်များ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများ ပါဝင်သည်” လို့ ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီအချက်တွေဟာ နိုင်ငံတော်တခုလုံးရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကို ထိပ်ဆုံးမှ အောက်ခြေအထိ အမြဲတမ်းချုပ်ကိုင်သွားဖို့ ရည်ရွယ်တာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး “တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးတွင် ပြည်သူတရပ်လုံးပါဝင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်” လို့ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီအချက်တွေကတော့ အတင်းအဓမ္မလုပ် အားပေးစေခိုင်းခြင်း၊ ပေါ်တာဆွဲခြင်း၊ မတရားဆက်ကြေးကောက်ခြင်း စတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေကို တရားဝင်ဖြစ် အောင် ပြုလုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ချမှတ်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ချမှတ်ထားတဲ့ အခြေခံမူအားလုံးမကောင်းတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကောင်းတာတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ဥပမာ “ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး၊ အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ စစ်မှန်သော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေး၊ နိုင်ငံတော်၌ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကပါလ တရားများ ပိုမိုထွန်းကားရေး” စတဲ့မူတွေဟာ ဒီမိုကရေစီရဲ့ အနှစ်သာရများဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းတခု ဖြစ်တဲ့ တပ်မတော်က ပါဝင်စွက်ဖက်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် လက်တွေ့အားဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ လုံးဝဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သွားပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်သာ ဆက်လက်ရှင်သန်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လဲ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူမ အကျယ် ချုပ်မှ လွတ်လာတဲ့အခါ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ်တဖွဲ့လုံးကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားညီလာခံမှ ရုပ်သိမ်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

သဘာပတိကြီးခင်ဗျား -

ကျနော်ဟာ အမျိုးသားညီလာခံကို ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၉) ရက်မှ ၁၉၉၄ ခု ဧပြီလ (၉) ရက်နေ့အထိ တက်ရောက်ခဲ့ပါ တယ်။ ဆက်တိုက်တော့မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်လ သုံးလ ကျင်းပလိုက်၊ နှစ်လ သုံးလ ရပ်နားလိုက်နဲ့ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ဖြစ် ပါတယ်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၉) ရက် စနေနေ့က ဖွင့်လှစ်လိုက်တဲ့ အမျိုးသားညီလာခံကို ဇန္နဝါရီလ (၁၁) ရက် တနင်္လာနေ့ မှာ ရုတ်တရက် ရပ်နားလိုက်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ရပ်နားလိုက်ရလဲဆိုတာကို ကိုယ်စားလှယ်တော်တွေ မသိကြပါဘူး။ အဲဒီ တုန်းက အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေးကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မျိုးညွန့်က အဖွင့်မိန့်ခွန်းကို တစ်နာရီနီးပါးလောက် ပြောသွား ပါတယ်။ သူ့မိန့်ခွန်းရဲ့ သုံးပုံနှစ်ပုံဟာ တပ်မတော်ကို ချိုးဖမ်းခန်းထုတ်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ “တပ်မတော်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တခုတည်းသော ကယ်တင်ရှင် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တပ်မတော်သည် အနာဂတ်နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍတွင် ထိုက်ထိုက်တန်တန်ပါဝင်ခွင့် ရှိရမည်” လို့ အတိအလင်း ကြေညာသွားပါတယ်။ အဲဒါကို မခံမရပ်နိုင်၊ ကြည့်မရတော့တဲ့ ကျနော် တို့ မိတ်ဆွေကြီး ဦးခွန်မားကိုဘန်း တယောက် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက် ညီလာခံပြန်လည်ကျင်းပတဲ့အခါ ပေါ်မလာတော့ပါဘူး။ တခါတည်း ထိုင်းနယ်စပ်ဘက်ကို တချိုးတည်းလစ်တော့တာပါပဲ။ ညီလာခံဆက်မတက်ချင်တော့ရင် လုပ်လို့ရတာ ဒီတနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ညီလာခံမတက်ပဲ ကိုယ့်အိမ်မှာ ဇိမ်နဲ့နေမယ် လို့တော့ မကြံလိုက်ပါနဲ့၊ တခါတည်းမော်စကိုရောက်ပြီ သာမှတ်။

သဘာပတိကြီးခင်ဗျား -

ညီလာခံလုပ်ငန်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးကလည်း ခေသူမဟုတ်ပါဘူး။ ညီလာခံစတင်တဲ့နေ့က သူ့ ကျေးဇူးရှင် ဗိုလ်ချုပ်တွေအလိုကျ မျိုးညွှန် မိန့်ခွန်းရှည်ကြီးကို အပြည့်အဝထောက်ခံလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ညီလာခံရဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုတော့ ညီလာခံကျင်းပရေးကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်သိန်းက အသေးစိတ်ရှင်းလင်းသွား ပါတယ်။ ညီလာခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဟာ ကိုယ်စားလှယ်တွေ ဘာမှလုပ်လို့မရအောင် တင်းကြပ်စွာ ဘောင်ခတ်ထားပါတယ်။ ဥပမာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပုဒ်မ ၈ (ခ) မှာ “ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များသည် အစုအဖွဲ့၏သဘာပတိ သို့မဟုတ် ညီလာခံ သဘာပတိအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။ မလိုက်နာပါက လက်ရှိဥပဒေအရ အရေးယူခံရမည်” လို့ပါ ရှိပါတယ်။ တကယ်တော့ အစုအဖွဲ့သဘာပတိတွေရော၊ ညီလာခံသဘာပတိအဖွဲ့ဝင်အားလုံးကပါ စစ်အုပ်စုရဲ့ ညွှန်ကြားချက်တွေကိုပဲ လိုက်နာကြရတာပါ။ မိမိတို့ဖာသာ ဘာညွှန်ကြားချက်မှ ထုတ်ပိုင်ခွင့် လုံးဝမရှိပါဘူး။

ကျနော်ကိုယ်တိုင် သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်တဦး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ညီလာခံမှာ တင်သွင်းမယ့်စာတမ်းအားလုံးကို ပထမဆုံး ကျိုက္ကဆံ ကွင်း အစုအဖွဲ့အလိုက် အစည်းအဝေးမှာ အရင်ဖတ်ကြားတင်သွင်းရပါတယ်။ အစုအဖွဲ့သဘာပတိတွေက စာတမ်းတွေကို ညီ လာခံလုပ်ငန်းကော်မတီထံ ပေးပို့ရပါတယ်။ လုပ်ငန်းကော်မတီထံ မပေးပို့ခင် သဘာပတိတွေက ဘယ်လိုတည်းဖြတ်ရမယ် ဘာတွေမပါစေရ စတဲ့ညွှန်ကြားချက်တွေ ပေးထားပါတယ်။ ပထမပိုင်းမှာတော့ ကျနော်တို့လည်းတိုင်ပင်ပြီး လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ တည်းဖြတ်ပြီးတော့ လုပ်ငန်းကော်မတီထံပေးပို့လိုက်ပါတယ်။ ပြန်ကျလာတဲ့အခါ အများကြီးဖြတ်တောက်ထားတဲ့အတွက် စာတမ်းရှင်တွေက ကျနော်တို့ကို အထင်မှားပြီး ကက်ကက်လန်ရန်တွေ့တော့တာပေါ့။ နောက်တော့သေသေချာချာ ရှင်းပြလိုက် တော့မှ သဘောပေါက်သွား ကြပါတယ်။ ဖြစ်ပုံက ကျနော်တို့ အရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့ သဘာပတိ (၅) ဦးစလုံးထဲ မှာ ဗမာတယောက်မှမပါတဲ့အပြင် ဦးမန်းတင်အောင်သန်းကလွဲရင် ဗမာစကားကို လည်လည်ဝယ်ဝယ် မပြောနိုင်ကြဆိုတော့ စာတမ်းရှင်တွေက “ဒီကောင်တွေကို စစ်အုပ်စုက ဘာတွေကျွေးထားပါလိမ့်” လို့သံသယစိတ်ရှိနေကြဟန် တူပါတယ်။ နောက် ပိုင်းတော့ အားလုံးအဆင်ပြေသွား ကြပါတယ်။ စာတမ်းရှင်တွေ ဒေါသထွက်တာဟာ မလွန်ပါဘူး။ ထွက်လောက်ပါတယ်။ တချို့ စာတမ်းဆိုရင် ဖြတ်တောက်ထားလိုက်တာ သုံးပုံပုံ တပုံလောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ မဖြတ်မတောက် မပြင်ဆင်ရတဲ့ စာတမ်း ရယ်လို့မရှိပါဘူး။ အဲဒီအပိုင်းအစ စာတမ်းတွေကို စာတမ်းရှင်တွေက ဟိုတပိုင်း ဒီတပိုင်း ပြန်လည်စုစည်းရေးသားပြီးမှ သမ္မတ အိမ်တော်ဝင်း စည်းဝေးခန်းမဆောင်မှာသွားဖတ်ရပါတယ်။ စာတမ်းဖတ်မဲ့လူနဲ့ အရံတဦးရဲ့ နာမည်စာရင်းပါ ပေးထားရပါတယ်။ တခြားလူတွေဖတ်ခွင့် လုံးဝမရှိပါဘူး။ အဲဒီတော့ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ ကျေနပ်မှုမရှိကြပဲ စိတ်ဆင်းရဲကြရပါတယ်။

နောက်တခါ ပုဒ်မ ၄၅ (ဈ) က ဘယ်လိုဆိုထားသလဲဆိုတော့ “ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များသည် မိမိတို့၏စာတမ်းကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်းသာ ဖတ်ကြားတင်သွင်းရမည်။ စာတမ်းတွင် မပါသောကိစ္စရပ်များကို ပြောဆိုခြင်းမပြုရ။ ဗမာက်ဖျက် ကျူးလွန်ပါက တည်ဆဲဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းခံရမည်။” လို့ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီ ပုဒ်မကြောင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (SNLD) ကိုယ်စားလှယ် စိုင်းညွန့်လွင် သတိပေးခံခဲ့ရပါတယ်။ သူက “ကျနော်တို့ သမိုင်းတရားခံမဖြစ်ဖို့ အရေးကြီး ပါတယ်” လို့ပြောလိုက်မိလို့ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပုဒ်မကြောင့်ပါပဲ ကရင်နီပြည် ဒီမောဆိုမဲဆန္ဒနယ်မှ ဦးခင်မောင်ချိုတယောက် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းခံခဲ့ရပါတယ်။ သူက “ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီး မီးထိန်ထိန်လင်းနေတာဟာ လောပီတရေတံခွန်ရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့်ပါ။ လောပီတခါတ်ကြီးအောက်မှာ နေထိုင်ကြတဲ့ ရွာသူရွာသားတွေကျတော့ ထင်းရှူး ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ရေနံဆီမီးခွက်တွေနဲ့ ကြုံသလိုနေထိုင်ကြရပါတယ်။ မတရားဘူးထင်ပါတယ်” လို့ ရင်ဖွင့်မိလိုက်လို့ဖြစ် ပါတယ်။

နောက်တခါ ပုဒ်မ ၄၇ (စ) မှာတော့ “မည်သူမဆို ညီလာခံနှင့်သက်ဆိုင်သော စာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို လျှို့ဝှက်စွာထားရှိ ရပါမည်။ ညီလာခံ၏ခွင့်ပြုချက်မရပဲ ပြင်ပသို့မပေါက်ကြားစေရ။ စာတမ်းပါအကြောင်းအချက်များကို ပြင်ပတွင်ပြောဆိုခြင်း၊ ရေးသားပြုစုခြင်း၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုလုပ်ရ။ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူအား တည်ဆဲဥပဒေအရ အရေးယူခံရမည်” လို့ဆို ထားပါတယ်။ ဒီပုဒ်မကြောင့် ဒေါက်တာခင်မောင်ဆင့်တယောက် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းခံရတဲ့အပြင်

ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခံခဲ့ရပါတယ်။ သူက သူသဘောကျတဲ့ စာတမ်းအချို့ကို တပည့်တဦးမှတစ်ဆင့် အပြင်မှာရှိကိစ္စပို ထုတ်ဝေ ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။

နောက်တခါ ပုဒ်မ ၄၅ (ည) မှာတော့ “ညီလာခံကို ဆန္ဒပြသည့်အနေဖြင့် တဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အစုလိုက်သော်လည်း ကောင်း၊ အစည်းအဝေးခန်းမဆောင်အတွင်းမှ ထွက်ခွါခြင်းမပြုရ။ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ပါက တည်ဆဲဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းခံ ရမည်” လို့ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်စားလှယ်တွေအနေနဲ့ စည်းဝေးမတက်ချင်လို့ရှိရင် မဖျားမနာပဲနဲ့ ကျိုက္ကဆံကွင်း အဆောင်တွေမှာ နေခဲ့လို့မရသလို အစည်းအဝေးကျင်းပနေတဲ့ သမ္မတအိမ်တော်ဝင်းအပြင်ဘက်ကိုလည်း ထွက်လို့မရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့လုပ်နိုင်တာ နည်းတနည်းတော့ရှိပါတယ်။ အိမ်သာထဲသွားနေပြီး သောင်းပြောင်းတွေလာအာလူးဖုတ် ကြဖို့ ပါပဲ။ မိန်းမအိမ်သာမှာတော့ ဘယ်လိုရှိသလဲ မသိဘူး။ ယောက်ျားအိမ်သာမှာတော့ အမြဲတမ်း ပြည့်လျှံနေတာပဲ။

တနေ့ကျတော့ ကျနော်တို့ သဘာပတိအဖွဲ့က အမိန့်စာတစောင် လက်ခံရရှိပါတယ်။ အစုအဖွဲ့တိုင်းမှာ ကိုယ်စားလှယ်တွေ ခွင့် ယူတာများလွန်းလို့ ကြည့်ထိန်းပါဦးတဲ့။ နောင်ဆိုရင် ခွင့်ယူသူ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် မကျော်စေရဘူးတဲ့။ ကျနော်တို့ ကိုယ့်အဖွဲ့ ကိုယ် ရှင်းပြရပါတယ်။ ရှင်းပြလိုက်တော့မှ “ပိုယူကြပါလို့” ပြောလိုက် သလိုပါပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးယူထားတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက် နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေဆိုရင် တဖွဲ့မှာ တဦးလောက်ပဲထားခဲ့ပြီး အားလုံးကုန်ကူး နေကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဘာမှကရမစိုက် ကြပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေက ပိုပြီးခွင့်ယူကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် လုပ်ငန်းကော်မတီက သတိပေး မလို့ သဘာပတိတွေကို ခေါ်ယူတဲ့အခါ သဘာပတိအားလုံးနီးပါးကလဲ ခွင့်ယူထားတာ တွေ့ရတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

သဘာပတိကြီးခင်ဗျား-

အမျိုးသားညီလာခံတခုလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပခြင်းသည် နိုင်ငံတော်ကို ဒီမိုကရေစီလမ်း ကြောင်းပေါ်သို့ တွန်းပို့မဲ့အစား စစ်အာဏာရှင်ကိုသာ တရားဝင်ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ရန် ကြိုးပမ်းနေတဲ့ နဝတ/နအဖ တို့ရဲ့ လုပ် ရပ်တခုလို့မြင်ပါတယ်။ တကယ်လို့များ အမျိုးသားညီလာခံသာ လျှော့လျှော့ရှုရှုပြီးစီးသွားပြီး သူတို့ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကို အတည်ပြုခွင့်ရသွားမယ်ဆိုရင် အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ ကံကြမ္မာကို တွေးတောင်မတွေးဝံ့စရာပါပဲ။ တဖက်ကကြည့် မယ်ဆိုရင်လည်း ညီလာခံတက်နေသူတွေဟာ သက်သက်မဲ့ခေါ်ယူနိုင်စွမ်းခံနေရတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ သူတို့တတွေဟာ ဓားစာခံ ဖြစ်လို့ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေကြရတာပဲ။ နအဖတွေ ပြောနေကျ “အစိုးရဧည့်ဂေဟာမှာ ကောင်းမွန်စွာခေါ်ယူထားပြီး ဆွေးနွေးခံနေကြသူတွေ” ပါ။ “ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို သူတို့ရေးဆွဲနေကြတာပါ”လို့ လက်ညှိုးထိုးခံဖို့ ခေါ်ယူထားတာဖြစ် ပါတယ်။

အဲဒီတော့ နဝတ/နအဖ တို့ရဲ့ အတုအယောင် အမျိုးသားညီလာခံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထို အတုအယောင်အမျိုးသား ညီလာခံက ရေးဆွဲပါတယ်ဆိုတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံးနဲ့တကွ ဒီမိုကရေစီလိုလား သော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအားလုံးတို့ကပါ တက်ညီလက်ညီ ဆန့်ကျင်သွားပါစို့လို့ မေတ္တာရပ်ခံသလို၊ နအဖစစ်အုပ်စုကိုလည်း တိုင်း ပြည်၏ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ပြည်သူလူထုကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေးကို ရှေ့ရှုလျက် ဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်နဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းကို အရှိန်အဟုန်မပျက် ဆက်လက်၍ “သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးပွဲ” ဖြစ်မြောက်သည်အထိ လုပ်ဆောင်သွားကြပါ။ အခုလို စတင်တွေ့ဆုံနေကြပြီလို့ ကြားသိရတဲ့အတွက် လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုပါတယ်။ အပေါ်ယံဆွေးနွေးရုံမဟုတ်ပဲ စေတနာမှန်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအဖြေရှာတဲ့နည်းသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ်ကံကြမ္မာကောင်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည့် တခုတည်းသောလမ်းဖြစ်တယ်လို့ တိုက်တွန်းရင်းနိဂုံးချုပ် ပါ တယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဆွေးနွေးရန်။ ။

- (၁) ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) နှင့် နအဖ တို့အကြား အလျှော့အတင်း လုပ်ငြိမ်း လက်ရှိအမျိုးသားညီလာခံကို ပြီးစီးသွားသည်အထိ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုတိုင်း ရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) ၏ သဘောထား ဘယ်လိုရှိမည်နည်း။ ?
- (၂) ထိုညီလာခံသို့ ပါဝင်တက်ရောက်ရန် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) အားဖိတ်ကြား လာပါက မည်သို့ Response ပေးမည်နည်း။ ?

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

STRENGTHENING THE UNLD AND ETHNIC FORCES

By

Sai Win Pay

M.P.,(Mong Shu, Shan State), Member of Presidium of UNLD (LA),
Shan Nationalities League for Democracy

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ပထမအကြိမ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော စာတမ်း

“ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများအတွင်း
နိုင်ငံရေးအရ ခိုင်မာတိုးတက်ရေး”

ပြုစုတင်ပြသူ

စိုင်းဝင်းဖေ

ရှမ်းပြည်နယ်၊ မိုင်းရှူးမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)၊
ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

“ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများအတွင်း နိုင်ငံရေးအရ ခိုင်မာတိုးတက်ရေး”

အခုကျနော်တင်ပြရမဲ့ စာတမ်းရဲ့ခေါင်းစဉ်က “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားအင် အားစုများ၏ နိုင်ငံရေးခိုင်မာတိုးတက်မြှင့်တင်ရေး” (Strengthening the UNLD and Ethnic Forces) လို့ဆိုပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ (Ethnic Forces) ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကျနော်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးအင်အားစုများရော လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများရော ပါဝင်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအပေါ်မှာ အခြေခံပြီး တင်ပြပါမယ်။

တကယ်တော့ UNLD ရဲ့အနေအထားဟာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်းစုပေါင်းစု ပုံသဏ္ဍန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ တပ်ပေါင်းစုဆိုတာ ပါဝင်တဲ့သက်ဆိုင်ရာပါတီတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတဲ့ အလွန်လွတ် လပ်ပြီး လျော့လျည်းသော ဖွဲ့စည်းမှုပုံသဏ္ဍန်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်တရပ် ချမှတ်ရာမှာ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုအတွင်းမှာ ပါတဲ့အဖွဲ့များလို အများစုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုပြီးဆုံးဖြတ်လို့မရတာ တွေ့ရပါတယ်။

ဒီလို တပ်ပေါင်းစုပုံသဏ္ဍန်ကို တခြားနည်းလမ်းများရွေးချယ်ဖို့ မရနိုင်တဲ့အခါမျိုးမှာ အသုံးပြုကြရပါတယ်။ အခုအနေအထားက လည်း ဒီလိုအခြေအနေကိုသာ ပေးပါတယ်။ ဒီတော့ကတည်းက တပ်ပေါင်းစုပုံသဏ္ဍန်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာမှာနဲ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာမှာ အဖြစ်နိုင်ဆုံးနည်းလမ်းကတော့ ပထမဦးစွာ ဘုံရည်မှန်းချက်တွေရှိပြီး ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီနေ့ နိုင်ငံရေးအနေအထား အရ ကျနော်တို့မှာ ဘုံရည်မှန်းချက်တွေရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ် ချုပ်ငြိမ်းရေး၊ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု အခြေခံပြီး ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်နှင့် တိုင်းပြည်ကိုပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးတို့ ဖြစ်ကြ ပါတယ်။

ဒီဘုံရည်မှန်းချက်များဟာလဲဘဲ တပ်ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းပုံလိုဘဲ အတော်ကို ယေဘုယျကျတဲ့အချက်အလက်များ ဖြစ်တာတွေ့ရပါ မယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီအချက်အလက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုဟာလည်း တပ်ပေါင်းစု ခိုင်မာရေးနဲ့တခါ ပြန်ဆက်နွှယ် နေတာတွေ့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီဘုံရည်မှန်းချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး UNLD ဖြစ်ပေါ်လာလို့ဖြစ်ပါတယ်။

တပ်ပေါင်းစုဖြစ်တဲ့ UNLD ကို ခိုင်မာအားကောင်းလာစေရေးအတွက် စဉ်းစားတဲ့နေရာမှာတော့ ပထမဦးစွာ ဘုံရည်မှန်းချက် များကို အခိုင်အမာဆုတ်ကိုင်ထားရေးနဲ့ ဒီဘုံရည်မှန်းချက်များဟာ လက်ရှိနိုင်ငံတော်အတွက် သေရေးရှင်ရေးလောကီကို အရေးကြီးကြောင်း အသေအချာသဘောပေါက်နားလည်ခံယူရေးပါတဲ့ဆိုတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ် မချုပ်ငြိမ်း သရွေ့ စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ် မတည်ဆောက်နိုင်သေးသရွေ့ ကျနော်တို့အား လုံးက ရယူချင်တဲ့ငြိမ်းချမ်းသာယာပြောသော တရားမျှတပြီး ဖြစ်စေရန်တရားထွန်းကားသော နိုင်ငံတော်ကြီးဖြစ်ပေါ်မလာ နိုင်ရုံ မက နိုင်ငံဟာ တစ်စီပြိုကွဲလို့ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အားလုံးသိကြဖို့ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံးဟာ အမှန်တရားဖြစ်ပါတယ်။ သစ္စာဖြစ်ပါတယ်။

အင်အားအပေါ်မှာတည်ဆောက်တဲ့ နိုင်ငံများပြိုကွဲနေကြတာ ဒီနေ့မျက်မှောက်မှာကို ကျနော်တို့ သိရှိစွာအမြောက်အများ တွေ့ကြရပါပြီ။ ဒီတော့အင်အားပေါ်အခြေခံတဲ့ နိုင်ငံအစား အမှန်တရားပေါ်အခြေခံတဲ့ နိုင်ငံကြီးကို တည်ဆောက်ရပါမယ်။ ဒါ ကြောင့် UNLD ဟာ အမှန်တရားဖြစ်တဲ့ စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးရည်မှန်းချက်ပေါ်မှာ အခိုင် အမာ ရပ်တည်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

အခု ကျနော်ဆက်လက်တင်ပြလိုတာက UNLD အတွင်းမှာပါတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်း စည်းလုံးမှုခိုင်မာ အားကောင်း လာစေရေး ဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးဆိုတာပြောတော့ အင်မတန်လွယ်သလိုပါဘဲ။ လွတ်လပ်ရေးမရခင်ကစပြီး ဒီနေ့အထိ ကျနော်တို့နိုင်ငံက အစိုးရတိုင်း အဖွဲ့အစည်းတိုင်း ကြွေးကြော်လာခဲ့ကြပါတယ်။ အခုထိ တွေ့ရတာကတော့ ဒါကြီးဟာ သီချင်း လုပ်ဆိုဖို့ကောင်းရုံ စည်းလုံးညီညွတ်မှုမျိုးသာဖြစ်နေပါသေးတယ်။ အကျယ်မချဲ့ဘဲ ပြောရရင် ဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပြည်နယ်များရဲ့ ရသင့်ရထိုက်ရာ အခွင့်အရေးမရရှိနိုင်သရွေ့ ဒီစည်းလုံးညီညွတ်မှု ဘယ်လိုမှ မရနိုင်သေးပါဘူး။ UNLD အတွင်း မှာလည်း ဒီသဘောအတိုင်းဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တချက်ကတော့ ယုံကြည်ခိုင်မာမှုဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလဲဘဲဆိုခဲ့သလိုပါဘဲ။ ကျနော်တို့ဟာ အမှန်တရားအပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားတယ်ဆိုတဲ့ခိုင်မာမှုကို ပိုပြီးအားကောင်းသထက်ကောင်းအောင် လုပ်ရပါတယ်။ ဒီခိုင်မာမှုကို တည်ဆောက်ရာမှာ မိမိတို့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရော တပ်ပေါင်းစုဖြစ်တဲ့ UNLD အတွင်းမှာပါ တည်ဆောက်ရမယ်။ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင် ရပါမယ်။ ဒီလိုလေ့ကျင့်တည်ဆောက်မှုဟာလည်း အဆင့်အမျိုးမျိုးဖြတ်သန်းပြီး အဆင့်တိုင်းကို ကျေကျညက်ညက် သဘောပေါက်နားလည်မှသာလျှင် တည်ဆောက်လို့ ရနိုင်ချေရှိပါမယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ဟာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲဆိုတဲ့ Seminar နဲ့ Workshop အမြောက်အများပြုလုပ်ပြီး သဘောတရားရေးရာခိုင်မာမှု တည်ဆောက်ယူရင်းနဲ့ အတော့ကိုကြိုးစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တခုက သစ္စာအမှန်တရားအပေါ်မှာ သဘောထားထုတ်ဖော်မှု ဖြစ်ပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရော အပြင်မှာပါ ကျနော်တို့ရဲ့ ယုံကြည်ချက်ကို သစ္စာရှိရှိဖော်ထုတ်ရပါမယ်။ ဒီယုံကြည်ချက်အပေါ် နားလည်တဲ့သူချင်းအပေါ်မှာရော နားမလည်သဘောမပေါက်သေးတဲ့သူများအပေါ်မှာပါ တသမတ်တည်း သစ္စာရှိရှိ တုန့်ပြန်ရပါမယ်။ အတွင်းမှတစ်ဆင့် အပြင်မှာတစ်ဆင့် တာဝန်ပေးတဲ့ အပြုအမူအပြောအဆိုမျိုး ရှောင်ရှားရပါမယ်။

နောက် အရေးကြီးတဲ့အချက်တခုကတော့ ရိုးသားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ သမိုင်းကြောင်းအရရော လက်ရှိအနေအထားအရပါ လူမျိုးအလိုက်ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကိုပါ တောင်းဆိုဖန်တီးရာမှာ ရိုးသားမှုရှိရေး ဖြစ်ပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်တာ ဒါမှမဟုတ် သဘာဝကျတာကို အတင်းအကြပ်တောင်းဆိုခြင်းဟာ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာသာမက တိုင်းပြည်အတွက်ပါ စည်းလုံးညီညွတ်မှုပြိုကွဲစေတယ်။ တောင့်တင်းခိုင်မာမှု အားနည်းလျော့ပါးစေတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်နားလည်ရပါမယ်။ ရိုးသားမှုဆိုတဲ့နေရာမှာ ပွင့်လင်းမှုကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမယ်။ ကိုယ့်ပါတီ အတွင်းမှာတစ်မျိုး တပ်ပေါင်းစုမှာကျတော့တစ်မျိုး ဖြစ်နေရင် ရေရှည်ကျတော့ မလိုလားအပ်တဲ့ပြဿနာများ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုဘဲ လက်ရှိအနေနဲ့သမိုင်းကြောင်းကိုပါ ပစ်ပယ်လိုက်ပြီး ဖြစ်ချင်တာကိုသာ အတင်းရဲတဲနည်းလမ်းနဲ့ တွန်းတိုက်လုပ်ဆောင်မှုတွေကိုလည်း မရိုးသားမှုအဖြစ်ရှုမြင်ပြီး ဖယ်ရှားရပါမယ်။

နောက်တချက်က ချမှတ်ထားတဲ့ ဘုံရည်မှန်းချက်တွေအပေါ်မှာ ချွတ်ယွင်းတိမ်းစောင်းမှုများဖြစ်ခဲ့ရင် ပြုပြင်တည့်မတ်ပေးမှု ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးဟာ လူသားတွေဖြစ်တဲ့အတွက်ရော အဖိနှိပ်ခံကာလကြာရှည်လာခဲ့တာတွေအပေါ်မှာရော မှုတည်ပြီး လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ ကျားနာတွေလို လက်ရှိခံစားမှုတွေကနေ အတင်းထိုးဖောက်ထွက်ချင်ကြတာ ဓမ္မတာပါဘဲ။ ဒီဆန္ဒကိုရှေ့တန်းတင်လွန်းတဲ့အခါမျိုးမှာ အမှားအယွင်းတွေဖြစ်လာတတ်တာလဲ ဓမ္မတာပါဘဲ။ ဒီတော့ အမှားအယွင်းကို ကိုယ်တိုင်ခွဲရော အဖွဲ့အစည်းတိုင်းမှာပါ တည့်မတ်ပြုပြင်ရပါမယ်။ တခြား မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများအတွင်းမှာလည်း နားလည်သဘောပေါက်လာအောင် တည့်မတ်ပြုပြင်ဘို့ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ကြိုးစားကြရပါလိမ့်မယ်။

အခု ကျနော်တင်ပြတဲ့ အချက်အလက်များဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် UNLD အတွင်း နိုင်ငံရေးအင်အားစုများ အတွက်လို့ ဆိုပေမယ့် လက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေထဲမှာလည်း ဒီအချက်အလက်များကို အသုံးပြုနိုင်လိမ့်မယ်လို့လဲ ယူဆပါတယ်။

လက်နက်ကိုင်အင်အားစုများအတွက် သီးသန့်ပြောချင်တဲ့ အယူအဆတခုကိုလဲ တင်ပြပါရစေ။ ဒါကတော့ ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ချင်ရင် နယ်တနယ်မှာ တစိုလ်တမင်း၊ ရုံးတလုံးမှာ ဒါးတစင်း၊ တတောမှာ တကြက်ဖတွန် ဆိုတဲ့ စစ်ဘုရင်ဝါဒ တိုက်ဖျက်ရေးဖြစ်ပါတယ်။ ဒေသအလိုက် စစ်ဘုရင်ဝါဒဟာ ဘယ်ကစပေါ်ပေါက် လာသလဲဆိုရင် အစပထမတော့ နိုင်ငံရေးအရ

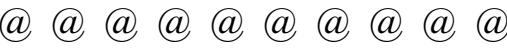
လက်နက်ကိုင်လှုပ်ရှားခဲ့ကြပေမယ့် ကိုယ်တိုင်ရဲ့ ရပ်တည်ရေး၊ အဖွဲ့အစုလေးတစ်ခုရဲ့ ရပ်တည်ရေးအတွက် ဒေသစွဲ၊ ဒေသ အလိုက် လူမျိုးအစိတ်အပိုင်း၊ လူမျိုးစုအစွဲတွေကို မရိုးမသားအသုံးချခြင်းနဲ့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘာဝမကျတဲ့ လူငြိမ်းကြိုက် အယူအဆဦးတည်ချက်များကို အသုံးချခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်အင်အားစုတည်ထောင်ခြင်းကနေ စတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ တချို့ကလည်း လမ်းညွှန်အယူအဆ ပေါ်လစီအရ အစအဦးပိုင်းမှာ အင်အားကောင်းခဲ့သော်ငြားလည်း မိမိရဲ့ဒေသခံလူထုရဲ့ ခံစားချက်ကိုထင်ဟပ်ရင်းနဲ့ မူလပင်မအဖွဲ့အစည်းရဲ့လမ်းစဉ်လမ်းကြောင်းကို သွေဖယ်တိမ်းစောင်းသွားပြီး ခက်ခဲကြမ်းတမ်းတဲ့ တော်လှန်ရေးခရီးမှာ အကူအညီမဲ့စွာနဲ့ ဆက်လက်ရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်ရေးကိုသာ ဦးစားပေးလွန်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီအတွက် ဖြေဆေးတရပ်ကတော့ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း မကြာခဏတွေ့ဆုံဆွေးနွေးအဖြေရှာရေးနဲ့ ဒီလို အဖြေရှာဆွေးနွေးရာမှာ ပွင့်လင်းရိုးသားမှုရှိရေးတို့ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ဒေသဆိုင်ရာအလိုက် စစ်ဘုရင်ဝါဒဟာ ရှင်းလင်းဖယ်ရှားရမဲ့ မလိုလားအပ်သော ဖြစ်ပေါ်မှုဘဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအန္တရာယ်တွေကို ရှောင်ရှားနိုင်ဖို့အတွက် ညီညွတ်ရေးနဲ့ညီညွတ်ရေးတည်ဆောက်ဖို့ ဘုံရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ရေး၊ ဘုံရည် မှန်းချက်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိရေးတို့ကိုဘဲ ပြန်လည်ရည်ညွှန်းပါရစေ။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကျနော်ရည်ညွှန်းကိုးကားတင်ပြလိုတာကတော့ ဘယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးအတွက်မဆို သင့်တော်ပြီး ခိုင်မာအင် အားကောင်းရေးအတွက် ကျနော်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တော် ဟောကြားခဲ့တဲ့ အပရိဟာနိယ (မပျက်စီးနိုင်သော) တရား (၇) ပါးကို ဘဲ ကိုးကားတင်ပြပါရစေ ခင်ဗျား။

- ၁။ မကြာခဏ စည်းဝေးနှီးနှောတိုင်ပင်ခြင်း၊
- ၂။ ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊
- ၃။ ချမှတ်ထားသော ဥပဒေစည်းကမ်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၄။ အသက်အရွယ်အတွေ့အကြုံ ပညာကြီးသူများကို လေးစားခြင်း၊
- ၅။ အမျိုးသမီးတို့ကို အနိုင်အထက်မပြုခြင်း၊
- ၆။ သာသနာနှင့် သာသနာအဆောက်အဦများကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၇။ ရဟန်း၊ သံဃာ၊ ပညာရှိ၊ သူတော်ကောင်းတို့၌ ဆည်းကပ်ပညာယူခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာနေနိုင်အောင် စောင့်ရှောက် ခြင်း၊ အပြင်အပမှ ပညာရှိ သံဃာရဟန်းတို့ကိုလည်း ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်နိုင်ရန် ကြိုးစားခြင်း တို့ဖြစ်ပါတယ်။

အခုလို တင်ပြခွင့်ရတဲ့အတွက် သဘာပတိနဲ့တကွ ကြွရောက်လာသော လူကြီးမင်းများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြော ကြားရင်း ကျနော်ရဲ့ တင်ပြချက်ကို နိဂုံးချုပ်ပါရစေ ခင်ဗျား။

UNLD (LA)
United Nationalities League for Democracy
(Liberated Area)

Inaugural Conference
January 15- 19, 2001

"JOINT ACTIONS BETWEEN ALLIANCE FORCES"

By

Sao Ood Kesi

Member of Presidium of UNLD (LA),
Shan State National Races League for Democracy

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ပထမအကြိမ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော စာတမ်း

“မဟာမိတ်ရေးရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း”

ပြုစုတင်ပြသူ

စင်အွတ်ကေးဆီး

သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

“မဟာမိတ်ရေးရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း”

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလကစပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများက ညီညွတ်ရေးကို လှုံ့ဆော်လှုပ်ရှားလာခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီတို့၏ မလိုမိုတပတ် လက်တလုံးခြား လုပ်ဆောင်မှုများကို ကာကွယ်ဟန့်တားရန် အခြေအနေက လှုံ့ဆော်လာခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခု ပထမပင်လုံညီလာခံနှင့် ၁၉၄၇ ခု ဒုတိယပင်လုံညီလာခံတို့မှ မြစ်ဖျားခံပြီး “တောင်တန်းသားများစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်” ကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်ကာ ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်လာနိုင်ခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း တန်းတူမှုကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး ရန်ကုန်အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားတို့က လုပ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းကြောင့် ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၁ ခုနှစ် တောင်ကြီးညီလာခံတွင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခွင့်မရှိဘဲ စစ်အာဏာရှင်တို့ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို လက်လွှဲယူလာခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။

လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားတို့အနေနှင့် တန်းတူညီမျှမှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် ထူထောင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်ငြားလည်း အာဏာပိုင်အဆက်ဆက်တို့၏ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဖိနှိပ်ခြင်းကို ခံလာခဲ့ရပေသည်။ ဤအခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့က မဟာဗမာဝါဒီတို့အပေါ် သံသယ ဝင်လာစေခဲ့သည်။ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ခုခံကာကွယ်လာရာမှ တိုင်းရင်းသားအားလုံး လက်နက်ကိုင်စွဲပြီး ခုခံစစ်ပွဲစနစ်ကို မလွှဲမရှောင်သာ ကျင့်သုံးလာခဲ့ရပေသည်။ တဆက်တည်းမှာပင် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ပိုမိုကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသည့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို မရမနေ ကြိုးပမ်းထူထောင်လာခဲ့ရပေသည်။ ထိုသို့ ညီညွတ်ရေးထူထောင်ရာ၌လည်း စစ်ရေးအရရော နိုင်ငံရေးအရပါ မဖြစ်မနေ ကြိုးစားထူထောင်ခဲ့မှုများကြောင့် စုစည်းသည့် တိုင်းရင်းသားတပ်ပေါင်းစုများ အကောင်အထည်ဖော်လာနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ယင်းသို့ ညီညွတ်သည့်တပ်ပေါင်းစုတရပ်အဖြစ် ရပ်တည်လာနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုကား လွယ်လွယ်နှင့်မရရှိနိုင်ခဲ့ပေ။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်အသီးသီး၏ သည်းခံမှု၊ စိတ်ရှည်မှု၊ ဇွဲသတ္တိရှိမှု တို့အပေါ် အခြေခံပြီး အချင်းချင်းနားလည် ခွင့်လွှတ်မှုဖြင့် ထူထောင်လာနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မဒတ (NDF) နှင့် ပတလဒေ (UNLD) ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းကြီးများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်လာနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရပေမည်။

ယခုလို NDF, UNLD အဖြစ် စုစည်းရာတွင်လည်း အချို့သောလူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားများက အခဲမကြေ အမြင် မကြည်လင်ခဲ့ကြပေ။ သူတို့၏အဆိုအရ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အလိုက် အစုအဖွဲ့/လူမျိုးစုများ စုစည်းပြီး ပြည်နယ်အဆင့်မှ စတင်ဖွဲ့စည်းသင့်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပြည်နယ်ကိုယ်စားပြု အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းကာ အဖွဲ့တပ်ပေါင်းစုအဆင့် တည်ထောင်သင့်သည်။ သို့မှသာလျှင် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်းညီညွတ်မှုကို ပို၍တည်ဆောက်နိုင်ကာ ကျစ်လစ်ခိုင်မာသည့် အဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်နိုင်သည်ဟူ၍ ထုတ်ဖော်မြွက်ဟ လာခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ (ဥပမာ- NDF ဖွဲ့စည်းရာတွင် ရှမ်းပြည်အတွင်းရှိ ရှမ်း၊ ပလောင်၊ ပအိုဝ်၊ ဝ၊ လားဟူ စသည့် ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အခြေခံပြီး ရှမ်းပြည် NDF ကို ပထမဦးစွာ ဖွဲ့စည်းသင့်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရှမ်းပြည်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် ရှမ်း NDF မှပြည်ထောင်စု NDF ကြီးသို့ဝင်ရောက်ပါက ပြဿနာပို၍ လျော့နည်းနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုနည်းတူ UNLD ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းဖွဲ့စည်းသင့်သည်ဟု အမြင်ရှိကြသည်။)

အချို့တိုင်းရင်းသားတို့ကလည်း လက်တလော ပေါ်ပေါက်နေသည့်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် ဘုံရန်သူကို ဝိုင်းဝန်း တိုက်ခိုက်ရန်သာလိုသည်။ ဘုံရန်သူကို ဆန့်ကျင်သည့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို လက်ခံပြီးဖွဲ့စည်းသွားရန် လိုသည်ဟု အမြင်ရှိ

သူများလည်း ရှိနေကြသည်။ ဤအတွေးအခေါ် အယူဝါဒ ဝိရောဓိဖြစ်နေမှုကို ယခုတိုင် ကြေကြေလည်လည် မဖြေရှင်းနိုင်သေးပေ။ သို့သော်ငြားလည်း အဓိကဘုံရည်မှန်းချက်ကား ညီတူညီမျှဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။

အထက်ပါ အယူအဆကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ရင်းနှီးမှုကို အခြေခံပြီး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျစွာ ကိုင်တွယ်ရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်။ ဥပမာ အဖွဲ့အစည်း (၄) ဖွဲ့အဖြစ် သီးခြားစွာတည်ရှိနေသည့် ရခိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို NRP အစီအစဉ်ဖြင့် နားလည်မှုရယူကာ ရခိုင်သွေးစည်းညီညွတ်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

အချို့ပြဿနာများမှာမူ စိတ်ချယုံကြည်ရသည့် ကြားခံပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်က နားလည်မှုရှိစွာ တာဝန်ယူပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကျေနပ်မှုရရှိစေရန် ငြင်သာစွာဖြေရှင်းပေးခြင်းဖြင့်လည်း ပြဿနာကို ပြေလည်စေနိုင်ခဲ့သည်။ ရန်သူ၏ သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှု ရန်တိုက်ပေးမှုတို့ကို ကျော်လွှားစေနိုင်ခဲ့သည်။ ဥပမာ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ရလလဖ နှင့် SSA တို့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရသည့်ပြဿနာကို KNPP မှ ကြားဝင်စေ့စပ်ဖြေရှင်းပေးခြင်းဖြင့် အခက်အခဲကိုကျော်လွှား စေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်မှုကို ရန်သူအနေဖြင့် နည်းမျိုးစုံသုံးကာ ဖန်တီးနေကြသည်။ ရန်သူ၏ နည်းပရိယာယ်ကို ဟန့်တားကာကွယ်နိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုတည်ဆောက်ရေးမှာ အထူးအရေးကြီး လှပေသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရလည်း အထူးသိမ်မွေ့ရန် လိုအပ်လှပေသည်။ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို တည်ဆောက်ရာတွင် ကြားခံပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် အထူးအရေးကြီးပြီး အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေရသည်။ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ယုံကြည်စိတ်ချရမှု၊ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု၊ သမာသမတ်ရှိမှုတို့ သည်လည်း အထူးအရေးကြီးလှပေသည်။

တိုင်းရင်းသားအများစုအနေဖြင့် မိမိအမျိုးသားရပိုင်ခွင့်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရာတွင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု သံသယရှိမှုတို့ လွှမ်းခြုံလေ့ရှိပေသည်။ ဤသည်မှာလည်း ရန်သူအနေဖြင့် နည်းပရိယာယ်ကြွယ်ဝစွာဖြင့် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ သွေးခွဲမှုကို ဖန်တီးခဲ့ပေသည်။ အထူးသဖြင့် မဟာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများကို မယုံသင်္ကာဖြစ်မှုက လွန်ကဲလေ့ရှိပေသည်။ စည်းရုံးရေးဆင်းသည့်နေရာတွင်ပင် ဗမာလူမျိုးတစ်ဦးဦးပါဝင်လာပါက သံသယမျက်လုံးဖြင့် ကြည့်လေ့ရှိပေသည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် “ကျုပ်တို့အချင်းချင်း ရင်းနှီးမှုတည်ဆောက်ရာမှာ ဒီဗမာတွေခေါ်မလာပါနဲ့” ဟူ၍ပင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ကန့်ကွက်လေ့ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့်တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် သတိကြီးစွာထားပြီး ငြင်ငြင်သာသာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန်မှာလည်း အထူးလိုအပ်လှပေသည်။ NRP, UNLD အနေဖြင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင်လည်း ကြားခံအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပီပီပြင်ပြင်ရပ်တည်ရန် လိုအပ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @

UNLD (LA)
UNITED NATIONALITIES LEAGUE FOR DEMOCRACY
(LIBERATED AREAS)

STATEMENT
of
The Inaugural Meeting of the UNLD (LA)

INTRODUCTION

The United Nationalities League for Democracy (UNLD) was established in 1989 as an umbrella political organization for the non-Burman nationalities in Burma. From the very beginning, the UNLD political platform called for the establishment of a genuine federal union based on democratic rights for all citizens, political equality for all nationalities and the right of self-determination for all member states of the Union.

The member parties of the UNLD contested the 1990 general election under the slogan of "democracy and equality" and won 67 seats in the national parliament of the Union of Burma. The election results established the UNLD as the second largest political party in Burma.

The UNLD was unilaterally dissolved and declared illegal by the ruling military junta. The UNLD political platform stood in direct contrast to the policies of the military regime that was intent on establishing a unitary state dominated by the central government.

STATEMENT

- A. The UNLD was re-established as the UNLD (LA) in 1998 by its original members, most of whom had been forced to flee the country.
- B. The Inaugural Conference of the UNLD (LA) was held from January 15th. to 19th. 2001 in a liberated area. The Inaugural Conference reaffirmed the original policy platform which calls for the following:
  - (1) The establishment of a genuine Federal Union;
  - (2) The guaranteeing of democratic rights, political equality, and self-determination for all nationalities of the Union of Burma;
  - (3) The building of a firm unity among all nationalities in the Union based the principles of equality and justice for all;
  - (4) The promotion of the economic, social and cultural development of all member states of the Union;
  - (5) The abolishment of all types totalitarianism in Burma;
  - (6) The establishment of internal peace and tranquility through dialogue.
- C. The UNLD Inaugural conference re-confirmed the seven principles of federalism for the future constitution of the Union of Burma, which had been adopted by the UNLD conference held in 1990 at the YMCA Hall in Rangoon.

These seven principles are:

- (1) The constitution of the Federal Union of Burma shall be formed in accordance with the principles of federalism and democratic decentralization;
- (2) The Union Constitution shall guarantee the democratic rights of all citizens of Burma including the principles contain in the United Nation's declaration of universal human rights;
- (3) The Union Constitution shall guarantee political equality among all ethnic national states of the Federal Union of Burma;
- (4) The Federal Union of Burma shall be composed of National States; and all National States of the Union shall be constitutes on terms of ethnicity, rather than geographical areas. There must be at least eight National States, namely, Chin State, Kachin State, Karen State, Kaya (Karenni) State, Mon State, Myanmar or Burman State, Rakhine (Arakan) State, and Shan State;
- (5) The Union Assembly shall consist of two legislative chambers: the Chamber of Nationalities (Upper House) and the Chamber of Deputies (Lower House).
  - (i) The Chamber of Nationalities (Upper House) shall be confirmed of equal numbers of elected representatives from the respective National States; and
  - (ii) The Chamber of Deputies (Lower House) shall be composed of elected representatives from the respective constituencies of the peoples.

The creation of Chamber of Nationalities based on equal representation of the member states of the Union is intended to safeguard the rights of National States and minorities in the Union government. It is also intended as a symbol of equality among all the nationalities of the Union. All National States of the Union of Burma shall be represented equally in the Chamber of Nationalities at the Union Assembly.

- (6) In addition to the Union Assembly, all member states of the Union shall from Legislative Assemblies for their own respective National States. There must be a clear separation of Union Assembly, or Federal Parliament, from the Legislative Assemblies of the member states of the Union. The residual powers, that is, all powers, except those given by member states to the federal center, or the Union, must be vested in the Legislative Assembly of each National State. In this way, the Union Constitution automatically allocates political authority of legislative, judiciary, and administrative powers to the Legislative Assembly of each National State. Thus, all member states of the Union can freely exercise the right of self-determination through the right of self-government within their respective National States.
- (7) The sovereignty of the Union shall be vested in the people of the Union of Burma, and which shall be exercised by the Union Assembly. Moreover, the federal government shall have authority to decide on action for:

- (i) Monetary policy,
- (ii) Defense
- (iii) Foreign relation, and
- (iv) Such other authorities as may be temporarily vested in the federal government of the Union by member states of the Union.

D. The UNLD Inaugural conference elected a panel of consultative honorary committee members (patrons) and the members of the UNLD presidium and the UNLD secretariats as following:

Members of Consultative Honorary Committee

- 1. Dr. Chao Tzang Yawnghwe (Shan)
- 2. Pu Lian Uk, M.P., (Chin)
- 3. Teddy Buri, M.P., (Kayan)
- 4. Daniel Aung, M.P., (Lahu)
- 5. Dr. Maran Laraw, (Kachin)
- 6. U Khin Maung Kyi (Rakhine)
- 7. Sao Seng Suk (Shan)

Members of Presidium:

- 1. Khun Manko Ban, M.P., (Democrat Organization for Kayan National Unity)
- 2. Dr. Za Hlei Thang, M.P., (Chin National League for Democracy)
- 3. U Tha Noe, M.P., (Arakan League for Democracy)
- 4. Sai Win Pay, M.P., (Shan Nationalities League for Democracy)
- 5. Pu Thang Lian Pau, M.P., (Zomi National Congress)
- 6. Nai Tun Way, M.P., (Mon National League)
- 7. Chao Ood Kesi (Shan State National Races League for Democracy)
- 8. Mahn Nyunt Maung (Union Karen League)
- 9. Khu Shar Reh (Kayah State All Nationalities League for Democracy)
- 10. Kya Aye Maung (Lahu National Development Party)
- 11. Khun Tet Lu (Union Pa-O National League)

Standing Body of Presidiums:

1. Khun Manko Ban
2. Dr. Za Hlei Thang
3. U Tha Noe
4. Sai Win Pay
5. Khu Shar Reh

Secretaries:

1. Dr. Lian H. Sakhong
2. Sai Doue

WORKING COMMITTEES

Policy Making & External Affairs:

1. Dr. Chao Tzang Yawnghwe	Leader
2. Teddy Buri	Asst. Leader
3. Pu Lian Uk	Member
4. Dr. Maran La Raw	Member
5. Daniel Aung	Member
6. Dr. Lian H. Sakhong	Secretary

Organizing & Alliance Affairs:

1. Khun Manko Ban	Leader
2. Sai Win Pay	Asst. Leader
3. Khu Shar Reh	Member
4. Khine Myo Khine	Member
5. Pu Thang Lian Pau	Member
6. Kya Aye Maung	Member
7. Dr. Lian H. Sakhong	Secretary
8. Sai Doue	Secretary

Information & Office:

1. Mahn Nyunt Maung	Leader
2. Sai Kyaw Thet	Asst. Leader
3. Khun Tet Lu	Member
4. Sai Win Kyaw	Member
5. Saw John Lulay	Member
6. Zo Suan	Member
7. Aaron Ngun Ceu	Member
8. Sai Doue	Secretary

UNLD (LA)

Date: January 19, 2001

UNLD (LA)

UNITED NATIONALITIES LEAGUE FOR DEMOCRACY (LIBERATED AREAS)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

ပထမအကြိမ် ညီလာခံမှ ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်

၁။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ဒီမိုကရေစီရရှိရေးနှင့်အတူ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးအရ တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိရေးကို တပြိုင်နက်တိုက်ပွဲဝင်ရန် သံဓိဋ္ဌာန်ချ၍ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ချုပ်ကြီး” ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်နှင့် မဟာမိတ် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများသည် “ဒီမိုကရေစီနှင့် တန်းတူရေး” ဟူသော ကြွေးကြော်သံဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံခဲ့ပြီး အမတ်နေရာ (၆၇) နေရာ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။ ယင်းရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်ကြောင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုထဲမှ ဒုတိယအင်အားအကြီးမားဆုံးသော ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ၏ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်သို့ တွန်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၃။ သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတန်းတူခွင့်များ အပြည့်အဝရရှိရေးကို မလိုလားမရှုစိမ့်နိုင်သော နဝတ စစ်အင်အားစုက ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မတရား ဖျက်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၄။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ခေါင်းဆောင်များထဲမှ လွတ်မြောက်နယ်မြေသို့ ရောက်ရှိလာကြသူများက ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို ပြန်လည်ရှင်သန်လာအောင် လှုပ်ရှားစည်းရုံးလာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ပိုမိုကျစ်လျစ်ခိုင်မာရေးနှင့် အဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များ ပုံသွင်လက္ခဏာ အကောင်အထည်ဖော်လာနိုင်စေရန် ညီလာခံတရပ်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၅) မှ (၁၉) ရက်နေ့အထိ လွတ်မြောက်နယ်မြေ တနေရာတွင် အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၆။ အဆိုပါညီလာခံကြီးမှ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ၏ နာယကအဖွဲ့ (၇) ဦး၊ သဘာပတိအဖွဲ့ (၁၁) ဦး၊ တာဝန်ခံသဘာပတိအဖွဲ့ဝင် (၅) ဦး၊ အတွင်းရေးမှူး (၂) ဦးနှင့် ရေးရာလုပ်ငန်း (၃) ခု၏ ကော်မတီဝင်အသီးသီးကို တညီတညွတ်တည်း ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ကြပါသည်။

၇။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ညီလာခံမှ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ မူဝါဒသဘောထားအတိုင်း မူဝါဒသဘောထား၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ (၆) ချက်နှင့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် လမ်းညွှန်အခြေခံမူ (၇) ချက်ကိုလည်း တညီတညွတ်တည်း သဘောတူအတည်ပြုလိုက်ပါသည်။

သဘာပတိအဖွဲ့
ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

ရက်စွဲ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၉) ရက်နေ့

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

ပထမအကြိမ် ညီလာခံမှတ်တမ်း

အခန်း (၅)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

၏

မူဝါဒသဘောထား၊ ရည်ရွယ်ချက် နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

AIMS AND OBJECTIVES

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လမ်းညွှန်အခြေခံမူ (၇) ချက်

PRINCIPLE

ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း (ယာယီ/မူကြမ်း)

CONSTITUTION OF UNLD (LA)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
၏
မူဝါဒသဘောထား၊ ရည်ရွယ်ချက် နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

AIMS AND OBJECTIVES

AIMS:

The UNLD (LA) adopted the following policies as its Aims:

Aims of UNLD (LA):

1. To implement the UNLD's original objectives and programs;
2. To support UNLD activities at home;
3. To engage in a activities denied to those at home;
4. To work in concert with democratic forces, both at home and abroad, both Burman and non-Burman.

OBJECTIVES:

The UNLD adopted the following policies as its objectives:

- (1) To establish a genuine federal union.
- (2) To guarantee democratic rights, political equality, and self-determination for all nationalities of the Union.
- (3) To build a firm unity of all nationalities in the Union based on the principles of equality and justice.
- (4) To promote the development of all member states of the Union.
- (5) To abolish all types totalitarianism in Burma.
- (6) To establish internal peace and tranquility through dialogue.

PROGRAMS:

The UNLD adopted the following policies as its objectives programs:

Objective Programs of UNLD (LA):

1. Together with other forces, to struggle for democracy and equality simultaneously;
2. To struggle for the realization of Tripartite Dialogue;
3. To assist others in exerting political pressure on the SPDC;
4. To assist in the enhancement of groups pressing for the realization of Tripartite Dialogue;
5. To coordinate with the UNLD, other ethnic parties, cease-fire groups at home and the NDF and other ethnic groups abroad;

6. To support the NRP activities;
7. To assist in the drafting of state constitutions;
8. To expose the truth about the so-called National Convention and the people's genuine desires;
9. To highlight the UNLD's struggle for the peaceful resolution of the ethnic question.

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

၏

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လမ်းညွှန်အခြေခံမူ (၇) ချက်

THE BASIC PRINCIPLES OF FEDERAL UNION

On the formation of a genuine Federal Union, the UNLD has adopted seven principles of federalism for the future constitution of the Federal Union of Burma, at its conference held in Rangoon, on June 29- July 2, 1990. These seven principles are:

- (1) The constitution of the Federal Union of Burma shall be formed in accordance with the principles of federalism and democratic decentralization.
- (2) The Union Constitution shall guarantee the democratic rights of citizens of Burma including the principles contain in the United Nation's declaration of universal human rights.
- (3) The Union Constitution shall guarantee political equality among all ethnic national states of the Federal Union of Burma.
- (4) The Federal Union of Burma shall be composed of National States; and all National States of the Union shall be constituted in terms of ethnicity, rather than geographical areas. There must be at least eight National States, namely, Chin State, Kachin State, Karen State, Karen State, Kaya State, Mon State, Myanmar of Burma State, Rakhine (Arakan State), and Shan State.
- (5) The Union Assembly shall be consisting of two legislative chambers: the Chamber of Nationalities (Upper House) and the Chamber of Deputies (Lower House).
  - (i) The Chamber of Nationalities (Upper House) shall be composed of equal numbers of elected representatives from the respective National States; and
  - (ii) The Chamber of Deputies (Lower House) shall be composed of elected representatives from the respective constituencies of the peoples. The creation of Chamber of

Nationalities based on equal representation of the member states of the Union is intended to safeguard the rights of National States and minorities in the Union government. It also intended as a symbol and instrument of the principle of equality among all nationalities of the Union.

- (6) In addition to the Union Assembly, all member states of the Union shall from their respective National States. In Federalism there must be a clear separation of Union Assembly, or Federal Parliament, from the Legislative Assemblies of the member states of the Union. Moreover, the residual powers, that is, all powers, except those given by member states to the federal center, or the Union, must be vested in the Legislative Assembly of the National State. In this way, the Union Constitution automatically allocates political authority of legislative, judiciary, and administrative powers to the Legislative Assembly of the National States. Thus, all member states of the Union can freely exercise the right of self-determination through the right of self-government within their respective National States.
- (7) The Sovereignty of the Union shall be vested in the people of the Union of Burma, and shall be exercised by the Union Assembly. Moreover, the central government of the Federal Union shall have authority to decide on action for:
  - (i) Monetary system
  - (ii) Defense
  - (iii) Foreign relation, and
  - (iv) Other authorities which temporarily vested in the central government of Federal Union by members states of the Union.

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)

၏

ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း (ယာယီ/မူကြမ်း)

CONSTITUTION OF UNLD (LA)

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပုဒ်မ (၁)

က။ အမည်

ဤအဖွဲ့ချုပ်၏အမည်ကို “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)” ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။

ခ။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) သည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးပါတီများကို အခြေခံ၍ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၂)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းခြင်း

ပုဒ်မ (၂)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ကို ပြည်တွင်းမှ လွတ်မြောက်နယ်မြေ/ပြည်ပသို့ရောက်ရှိလာကြသော အဖွဲ့ချုပ်အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီဗဟိုအမှုဆောင် ဥက္ကဋ္ဌများ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်များ၊ အလုပ်အမှုဆောင်များနှင့် တသီးပုဂ္ဂလ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး တို့ဖြင့် အခြေခံဖွဲ့စည်းထားသည်။

အခန်း (၃)

အဖွဲ့ဝင်သစ်လက်ခံခြင်း

ပုဒ်မ (၃)

က။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏အဖွဲ့ဝင်ဟောင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုသည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်တစ်ဦးထက်မနည်း လွတ်မြောက်နယ်မြေ (သို့မဟုတ်) ပြည်ပသို့ရောက်ရှိလာပြီး ဦးဆောင်ထားသော ပါတီကို အဖွဲ့ချုပ်ဝင်အဖြစ် လျှောက်ထားလာပါက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရမည်။

ခ။ လူမျိုးတစ်ခုကို အခြေခံ၍ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခုသည် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လျှောက်ထားလာပါက လက်ရှိအဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံ ထောက်ခံမှုဖြင့် အဖွဲ့ချုပ်ဝင်အဖြစ် လက်ခံနိုင်သည်။

အခန်း (၄)

အဆင့်ဆင့် ဦးဆောင်အဖွဲ့နှင့် ဦးဆောင်မှုစနစ်၊ အာဏာပိုင်မှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ

ပုဒ်မ (၄)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ၏ ညီလာခံသည် အဖွဲ့ချုပ်၏ အမြင့်ဆုံး အာဏာပိုင်ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ (၅)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ၏ ညီလာခံမှ နာယကအဖွဲ့ဝင်များကို ရွေးချယ်ရမည်။

ပုဒ်မ (၆)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) အဖွဲ့ဝင်ပါတီအသီးသီးတို့သည် သက်ဆိုင်ရာပါတီကိုယ်စားလှယ်တဦးစီကို အဖွဲ့ချုပ်သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်စေလွှတ်ရမည်။

ပုဒ်မ (၇)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) အဖွဲ့ဝင်ပါတီအသီးသီးသည် အဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံသို့ ကိုယ်စားလှယ်တဦးစီကို ရွေးချယ်စေလွှတ်ရမည်။

ပုဒ်မ (၈)

- က။ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များသည် အဖွဲ့ချုပ်၏ မူဝါဒသဘောထားများကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ညီလာခံတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားတွင် ဦးဆောင်တာဝန်ယူရမည်။
- ခ။ အဖွဲ့ချုပ်၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အနီးကပ်ကွပ်ကွဲရန်အတွက် သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ တာဝန်ခံသဘာပတိ (၅) ဦးကို ညီလာခံမှ ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

ပုဒ်မ (၉)

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ညီလာခံမှ ချမှတ်ထားသော မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန် အတွင်းရေးမှူးများကို ညီလာခံမှ ရွေးချယ်ပေးရမည်။

ပုဒ်မ (၁၀)

ရေးရာကော်မတီများ

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ရေးရာကော်မတီများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်းထားသည်။

- ၁။ မူဝါဒရေးရာနှင့် နိုင်ငံခြားရေးရာ
- ၂။ ရုံးလုပ်ငန်းနှင့် ပြန်ကြားရေးရာ
- ၃။ စည်းရုံးရေးနှင့် မဟာမိတ်ရေးရာ

အခန်း (၅)

အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း

ပုဒ်မ (၁၁)

ပုံမှန်ညီလာခံ

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ၏ ပုံမှန်ညီလာခံကို (၂) နှစ်တကြိမ် ကျင်းပရမည်။

ပုဒ်မ (၁၂)

အရေးပေါ် ညီလာခံ

နာယကအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်အရသော်၎င်း၊ အတွင်းရေးမှူးများ၏တင်ပြချက်အပေါ် တာဝန်ခံသဘာပတိအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်အရသော်၎င်း၊ အရေးပေါ်ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။ အရေးပေါ်ညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အနီကပ်ဆုံး ပုံမှန်ညီလာခံတွင် အတည်ပြုချက်ရယူရမည်။

ပုဒ်မ (၁၃)

ပုံမှန်အစည်းအဝေးများ

- က။ နာယကအဖွဲ့၊ တာဝန်ခံသဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးများ၏ ပုံမှန်အစည်းအဝေးများကို တနှစ် တကြိမ် ကျင်းပရမည်။
- ခ။ ရေးရာကော်မတီအသီးသီးတို့သည် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများကို (၆) လတကြိမ် ကျင်းပရမည်။

ပုဒ်မ (၁၄)

အစည်းအဝေးအထမြောက်ခြင်း

- က။ (၂) နှစ်တကြိမ်ကျင်းပသော ပုံမှန်ညီလာခံတွင် အဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံထက်မနည်း တက်ရောက်လာပါက ညီလာခံအထမြောက်သည်။
- ခ။ နာယကအဖွဲ့၊ တာဝန်ခံသဘာပတိအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးများ ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် ထက်ဝက်ကျော်တက်ရောက်လာပါက အစည်းအဝေးအထမြောက်သည်။
- ဂ။ ရေးရာကော်မတီအသီးသီးတို့၏ ပုံမှန်အစည်းအဝေးများတွင် ကော်မတီဝင်ထက်ဝက်ကျော်တက်ရောက်ပါက အစည်းအဝေး အထမြောက်စေရမည်။

ပုဒ်မ (၁၅)

ဆန္ဒမဲပေးခြင်း

- က။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်းများသည် အဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံတွင် တပါတီလျှင် တမဲကျ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ခ။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်တသီးပုဂ္ဂလလွှတ်တော်ကိုယ်စာလှယ်များသည် အဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံတွင် တဦးလျှင် တမဲကျ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ဂ။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် တသီးပုဂ္ဂလ လွှတ်တော်ကိုယ်စာလှယ် မဟုတ်သော သာမန်တသီးပုဂ္ဂလအဖွဲ့ဝင်များသည် စုပေါင်း၍ အစုအဖွဲ့တခုအနေဖြင့် ဆန္ဒမဲတမဲ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အခန်း (၆)

ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ အရေးယူခြင်း၊ တာဝန်မှရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ပြန်လည်အစားထိုးခြင်း

ပုဒ်မ (၁၆)

အရေးယူခြင်း

က။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အဖွဲ့ဝင်ပါတီအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသည် အဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒ၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သွေဖီဆန့်ကျင်ချိုးဖောက်ခြင်း၊ အဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒ၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သွေဖီဆန့်ကျင်ချိုးဖောက်ခြင်း၊ အဖွဲ့ချုပ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်ညှိုးနွမ်းအောင်ပြုမူလုပ်ဆောင်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်သည်ဟု တိကျခိုင်လုံသော အထောက်အထားတွေ့ရှိပါက အဖွဲ့ချုပ်ဝင်ပါတီ သုံးပုံ နှစ်ပုံကျော်ဆန္ဒဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း အရေးယူနိုင်သည်။

- (က-၁) ပြင်းထန်စွာ သတိပေးခြင်း၊
- (က-၂) အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း၊
- (က-၃) အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊

ခ။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် အဖွဲ့ချုပ်၏ ဦးတည်ချက်၊ အခြေခံမူဝါဒ၊ လမ်းစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆန့်ကျင်ဖောက်ဖျက်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ပေးအပ်သောတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် အကြောင်းမဲ့တမင်တကာပျက်ကွက် လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အလွဲသုံးစားပြုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရား အလွန်အကျွန်ပျက်ပြားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေအလွဲသုံးစားပြုလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ တိကျခိုင်လုံသော အထောက်အထားတွေ့ရှိပါက သဘာပတိအဖွဲ့၏ ထက်ဝက်ကျော် သဘောတူညီချက်ဖြင့် သတိပေးခြင်း၊ တာဝန်မှရုပ်စဲခြင်း/ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း ဖြင့် အရေးယူနိုင်သည်။

ဂ။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အဖွဲ့ဝင်ပါတီတစ်ခုခုသည် မိမိတို့ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်နှင့် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်ကို လွတ်လပ်စွာ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အစားထိုးတာဝန်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၇)

ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ခြင်း

ပုဒ်မ (၁၇)

စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ခြင်း

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းတရပ်ကို ညီလာခံတက်ရောက်သော ပါတီ သုံးပုံ နှစ်ပုံကျော် ဆန္ဒမဲသဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း ဖြည့်စွက်ဖြုတ်ပယ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်အတည်ပြုနိုင်သည်။

ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစည်းမျဉ်း (ယာယီ/မူကြမ်း) ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၅) ရက်နေ့မှ (၁၉) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ပထမအကြိမ်ညီလာခံမှ ရေးဆွဲအတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဖွဲ့စည်းခြင်း

(က) နာယကအဖွဲ့

ဒေါက်တာစင်ဖန့်ယောင်ဟွေ
 ခွန်းတက်ဒီဘူးရီ
 ဆလိုင်လျန်အုပ်
 ကျာဒယ်နီယလ်အောင်
 ဒေါက်တာမရမ်လရော်
 ဦးခင်မောင်ကြည်
 စပ်ဆိုင် စစ်

(ခ) သဘာပတိအဖွဲ့

ခူးရှားရယ်	ကယားပြည်နယ်လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
ခွန်းမန်းကိုဘန်း	ကယန်းအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့
မန်းညွန့်မောင်	ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ဒေါက်တာဖလှေထန်း	ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
ပူထန်လျန်းပေါင်း	ဇိုမီအမျိုးသားကွန်ကရက်
နိုင်ထွန်းဝေ	မွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့
ကျာအေးမောင်	လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ခွန်တက်လူ	ပြည်ထောင်စုပအိုဝ်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ဦးဦးသာနိုး	ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
စပ်အွတ်ကျေးဆီး	ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
စိုင်းဝင်းဗေ	ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
ဦးနူးရီ	နာဂအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

(ဂ) တာဝန်ခံသဘာပတိအဖွဲ့

ခွန်းမန်းကိုဘန်း
 ဦးဦးသာနိုး
 ခူးရှားရယ်
 ဒေါက်တာဖလှေထန်း
 စိုင်းဝင်းဗေ

(ဃ) အတွင်းရေးမှူးများ

ဒေါက်တာဆလိုင်လျန်မှူးဆာခေါင်း
 စိုင်းတို့

(င) ရေးရာကော်မတီများ

(၁) မူဝါဒရေးရာနှင့် နိုင်ငံခြားရေးရာ

ဒေါက်တာစဝ်စန်ယောင်ဟွေ	ခေါင်းဆောင်
ခွန်းတက်ဒီဘူးရီ	ဒု-ခေါင်းဆောင်
ဆလိုင်လျန်အုပ်	ကော်မတီဝင်
ဒေါက်တာမရမိလရော်	ကော်မတီဝင်
ကျာဒယ်နီရယ်အောင်	ကော်မတီဝင်
ဆလိုင်လျန်မှူးနန်းဆာခေါင်း	ကော်မတီဝင်

(၂) စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းနှင့် မဟာမိတ်ရေးရာ

ခွန်းမန်းကိုဘန်း	ခေါင်းဆောင်
ခူးရှားရယ်	ဒု-ခေါင်းဆောင်
စိုင်းဝင်းဖေ	ကော်မတီဝင်
ခိုင်မျိုးခိုင်	ကော်မတီဝင်
ကျာအေးမောင်	ကော်မတီဝင်
ပူထန်လျန်းပေါင်	ကော်မတီဝင်
ဆလိုင်လျန်မှူးနန်းဆာခေါင်း	တာဝန်ခံအတွင်းရေးမှူး
စိုင်းတို့	တာဝန်ခံအတွင်းရေးမှူး

(၃) ရုံးလုပ်ငန်းနှင့် ပြန်ကြားရေးရာ

မန်းညွန့်မောင်	ခေါင်းဆောင်
စိုင်းကျော်သက်	ဒု-ခေါင်းဆောင်
စိုင်းဝင်းကျော်	ကော်မတီဝင်
ပူဇာဇောင်း	ကော်မတီဝင်
ခွန်တက်လူ	ကော်မတီဝင်
စောဂျွန်လူလေး	ကော်မတီဝင်
အာလွန်ဂျဲလ်	ကော်မတီဝင်
စိုင်းတို့	တာဝန်ခံအတွင်းရေးမှူး

နောက်ဆက်တွဲစာရင်း

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) သည် ပြည်ပရောက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းပါတီများကို စည်းတည်ထောင်ထားသော တပ်ပေါင်းစုတရပ်ဖြစ်ပြီး အောက်ပါအဖွဲ့အစည်းပါတီများ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

- ၁။ ကယားပြည်နယ် လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- ၂။ ကယန်းအမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- ၃။ ပြည်ထောင်စု ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
- ၄။ ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- ၅။ ဇိုမီးအမျိုးသား ကွန်ကရက်
- ၆။ မွန်အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့
- ၇။ လားဟူအမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
- ၈။ ပြည်ထောင်စု ပအိုဝ််အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
- ၉။ ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- ၁၀။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
- ၁၁။ နာဂအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မပါဝင်သေးသော်လည်း မူဝါဒရေးရာများနှင့် အကျိုးတူလုပ်ငန်းများတွင် မဟာမိတ်အနေနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော တိုင်းရင်းသားပါတီများ မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @